DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

St.prp. nr. 60

(2006–2007)

Sammenslåing av Statoil og Hydros petroleumsvirksomhet

Kap. 1811

Innhold

1 Innledning og sammendrag 5

2 Selskapenes begrunnelse for sammenslåingen 10

3 Statoil ASA 12
3.1 Statoils utvikling de seneste årene ... 12
3.2 Forretningsområder 14

4 Norsk Hydro ASA 16
4.1 Utvikling de seneste årene 16
4.2 Forretningsområder 18

5 Nærmere om sammenslåingen ... 20
5.1 Transaksjonsmodell 20
5.2 Vederlag 21
5.3 Statens eierandel i det sammenslåtte selskapet 21
5.4 Vedtekter 21
5.5 Andre forhold 22

6 Beskrivelse av det sammenslåtte selskapet 24
6.1 Forretningsområder 24
6.2 Andre forhold 25

7 Beskrivelse av den videreførte virksomheten i Norsk Hydro 28
7.1 Forretningsområder 28

8 Vurdering av virkningene for virksomheten på norsk sokkel 31
8.1 Det sammenslåtte selskapet på norsk sokkel 31
8.2 Utviklingstrekk på norsk sokkel og aktørbilde 35
8.2.1 Moden sokkel – nye utfordringer 35
8.2.2 De store oljefeltene har gått av platå – krever store omstillinger 36
8.2.3 Flere felt - nye operatører 37
8.2.4 Produksjonsutviklingen 38
8.2.5 Geografisk fordeling av petroleumsressursene 39
8.2.6 Oppsummering 41
8.3 Det sammenslåtte selskapet – innflytelse og roller 41
8.3.1 Operatørrollen og alternative utredningsmiljøer 41
8.3.2 Salg av deltakerandeler og overdragelse av operatørskap 42
8.3.3 En stor operatør - kompenserende forhold 44
8.3.4 Det sammenslåtte selskapet – en styrket operatør 47
8.3.5 Gasstransportsystemet 48
8.4 Helse, miljø og sikkerhet (HMS) 49
8.5 Ytre miljø 51
8.6 Virkninger av sammenslåingen i forhold til leverandørindustrien 51
8.7 Virkninger for forskning og utvikling 53

9 Vurderinger 55
9.1 Vurdering av det industrielle grunnlaget for sammenslåingen 55
9.2 Vurdering av virkninger for norsk sokkel 56
9.3 Vurdering av Sammenslåingsplanen 57
9.4 Vurdering av den videreførte virksomheten i Hydro 58
9.5 Samlet vurdering og tilrådning 59
9.6 Fullmakter 59

Forslag til vedtak om sammenslåing av Statoil og Hydros petroleumsvirksomhet 60

Vedlegg
1 Vedtekter for StatoilHydro ASA 61
2 Plan for fisjon av Norsk Hydro ASA organisasjonsnummer 914 778 271 som ledd i sammenslåing av Norsk Hydro ASAs petroleumsvirksomhet med Statoil ASA organisasjonsnummer 923 609 016 inngått av styrene i Norsk Hydro ASA og Statoil ASA henholdsvis 12. og 13. mars 2007 for etterfølgende godkjennelse i selskapenes respektive generalforsamlinger..... 63

DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

St.prp. nr. 60

(2006–2007)

Sammenslåing av Statoil og Hydros petroleumsvirksomhet

Tilråding fra Olje- og energidepartementet av 30. mars 2007, godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Stoltenberg II)

1 Innledning og sammendrag

Styrene i Statoil ASA (Statoil) og Norsk Hydro ASA (Hydro) meddelte 18. desember 2006 at de var enige om å anbefale sammenslåing mellom Hydros petroleumsvirksomhet og Statoil ASA overfor sine aksjeeiere. Videre behandlet og undertegnet styrene i selskapene den 12. og 13. mars 2007 en plan for fisjon av Hydro som ledd i sammenslåingen. Denne planen, heretter kalt Sammenslåingsplanen, vil legges frem for selskapenes generalforsamlinger til godkjenning. Denne proposisjonen legges frem av Olje- og energidepartementet, men er utarbeidet i samarbeid med Nærings- og handelsdepartementet. Arbeids- og inkluderingsdepartementet og Miljøverndepartementet har vært bidragsytere til tekst i kapittel 8.

I dette kapittelet gis det et sammendrag av øvrige kapitler i stortingsproposisjonen.

I *kapittel 2* redegjøres det for styrenes begrunnelse for sammenslåingen slik det fremgår av Sammenslåingsplanen og prospektutkastet som ble oversendt SEC (Securities and Exchange Commission) USA 20. mars 2007. Styrene mener kombinasjonen av selskapenes ressurser og kunnskap vil bidra til et finansielt og teknologisk solid selskap som vil bli en sterkere internasjonal aktør enn det de to selskapene er hver for seg. Videre ser Statoil og Hydro for seg at det sammenslåtte selskapet vil ha bedre evne til å lete etter, utvikle og produsere olje og gass i teknisk krevende områder av norsk sokkel, eksempelvis i Barentshavet.

I *kapittel 3* gis det en omtale av Statoil i dag. Selskapet har vist stabil og god resultatmessig utvikling de siste årene. Årsresultatet for 2006 var det beste noensinne for selskapet. Resultatet var på 40,6 milliarder kroner sammenliknet med 30,7 milliarder for 2005. Økningen skyldes i hovedsak høyere olje- og gasspriser.

Statoils totale olje- og gassproduksjon i 2006 var 1 135 000 fat oljeekvivalenter (o.e.) per dag. Selskapets mål for total produksjon i 2007 er 1 300 000 fat o.e. per dag basert på en gjennomsnittlig oljepris på 60 USD/fat. Målet er at 1 060 000 fat o.e. per dag skal komme fra selskapets virksomhet i Norge og om lag 240 000 fat o.e. per dag fra den internasjonale virksomheten. Selskapet har utdelt 46 prosent av resultatet i utbytte i gjennomsnitt de siste 5 årene.

I *kapittel 4* gis det på tilsvarende måte som for Statoil en omtale av Hydro i dag. Hydro startet med olje- og gassvirksomhet i 1963 og var med på det første funnet på norsk sokkel i 1969. Ved århundreskiftet var olje og gass, aluminiumsproduksjon og gjødsel de tre viktige pilarene i Hydros virksomhet. Sommeren 2003 besluttet Hydro å etablere

landbruksdivisjonen som et selvstendig, norskbasert selskap notert på Oslo Børs. Endelig godkjennelse for børsnoteringen ble gitt i generalforsamling januar 2004. Hydros virksomhet består etter dette i hovedsak av forretningsområdene Olje- og energi og Aluminium.

Hydro har vist stabil resultatmessig vekst de siste årene. Hydro oppnådde sitt sterkeste resultat i 2006. Resultatet etter skatt økte med 11 prosent til 17,4 milliarder kroner i 2006, sammenlignet med 2005. Høyere priser på olje, gass og aluminium, i kombinasjon med effektiv drift, løftet resultatet for 2006 til et rekordnivå. Selskapet har levert om lag 32 prosent av resultatet i utbytte i gjennomsnitt de siste 5 årene.

I *kapittel 5* redegjøres det for Sammenslåingsplanen. Generalforsamlingene i de to selskapene blir forelagt Sammenslåingsplanen og skal si ja eller nei til planen. Ved å stemme for Sammenslåingsplanen som helhet, gjøres det også implisitt vedtak for alle forhold som inngår i planen, herunder bytteforhold, vedtekter, kapitalendringer med videre.

Selskapsrettslig skjer sammenslåingen ved en utskilling (fisjon) av Hydros petroleumsvirksomhet med direkte overføring til Statoil som overtakende selskap. Sammenslåingen gjennomføres i korte trekk ved at Hydros samlede olje- og gassvirksomhet og virksomhet innenfor vindenergi, selskapets aksjer i Naturkraft AS og Hydro IS Partner AS og eierandeler i Norsk Hydro Canada Inc, heretter kalt Hydros petroleumsvirksomhet overføres til Statoil. Aksjeeierne i Hydro skal motta 0,8622 aksjer i det sammenslåtte selskapet for hver aksje de eier i Hydro som vederlag for overføring av petroleumsvirksomheten. I tillegg vil de beholde sine aksjer i det videreførte Hydro. I henhold til Sammenslåingsplanen vil aksjeeierne i Statoil og aksjeeierne i Hydro få henholdsvis 67,3 prosent og 32,7 prosent av aksjene i det sammenslåtte selskapet.

Det er foreslått at selskapets navn blir StatoilHydro ASA. Styret i det sammenslåtte selskapet skal utvikle forslag til nytt navn og logo. Et nytt navneforslag vil bli lagt frem til avgjørelse av generalforsamlingen i StatoilHydro i 2008.

Det er foreslått at selskapets forretningskontor skal være i Stavanger. Konsernfunksjonene vil ligge både i Oslo og Stavanger, og konsernsjefen vil ha kontor begge steder. De viktigste forretnings- og virksomhetsområdene vil drives fra Stavanger, Oslo, Bergen og Trondheim.

Bestemmelsen i Statoils vedtekter om at Statoil skal forestå avsetningen av statens petroleum videreføres i det sammenslåtte selskapet.

I *kapittel 6* gis det en omtale av det sammenslåtte selskapet. Selskapets formål vil være å drive undersøkelse etter og utvinning, transport, foredling og markedsføring av petroleum og avledede produkter samt annen virksomhet. Selskapet skal også satse på fornybar energi, karbonfangst og karbonlagring.

StatoilHydro vil ha om lag 31 000 ansatte og tilstedeværelse i nær 40 land. Selskapet vil få en antatt markedsverdi som nærmer seg de store, men ikke de største børsnoterte olje- og gasselskapene. Selskapet vil få en styrket produksjons- og utbyggingsportefølje både på norsk sokkel og internasjonalt. Selskapet antas å få en samlet produksjon på 1,9 millioner fat o.e. per dag i 2007, hvorav 1,6 millioner fat o.e. per dag fra Norge. Det er anslått at selskapets påviste olje- og gassreserver vil være på 6,3 milliarder fat o.e.

Selskapets forretningsområder vil være Undersøkelse og produksjon Norge, Internasjonal undersøkelse og produksjon, Naturgass, Foredling og markedsføring, Teknologi og ny energi og Prosjekter. I tillegg kommer Økonomi og finans og selskapets konsernsenter med staber, støtte og tjenesteenheter.

Virksomheten i Norge vil fremdeles være det viktigste området for det sammenslåtte selskapet. Av selskapets påviste reserver vil 68 prosent være på norsk sokkel.

Selskapene har fått gjennomført beregning av de totale kostnadsgevinstene for det sammenslåtte selskapet. Kostnadsgevinstene er beregnet til om lag fire milliarder kroner per år før skatt. Dette omfatter både økt effektivitet knyttet til letevirksomhet, utbygging og drift samt innsparinger innen administrasjon og forretningsstøtte. Brutto kostnadsgevinster knyttet til drift av egenoperert virksomhet, er beregnet å bli vesentlig høyere enn fire milliarder kroner.

I *kapittel 7* gis det en omtale av den videreførte virksomheten i Hydro. Selskapet vil etter utskillelsen av petroleumsvirksomheten i hovedsak være et rendyrket integrert aluminiumsselskap. Selskapet vil i tillegg selv eie og drive en betydelig kraftproduksjon. Det vil være verdens tredje største børsnoterte aluminiumsselskap. I tillegg til en sterk satsing på primæraluminium og metallprodukter vil Hydro bygge videre på den europeiske lederposisjonen de har innenfor valsede og ekstruderte aluminiumprodukter, samt byggsystemer. Sammen med økt produksjon av metall og råvaren aluminiumoksid blir dette hovedgrunnlaget for realiseringen selskapets vekstambisjoner som aluminiumselskap.

Det videreførte Hydro ville i 2006 hatt en estimert omsetning på over 100 milliarder kroner og selskapet ville hatt et årsresultat på over 6 milliarder kroner. Selskapet ville vært blant de største selskapene på Oslo Børs og ha om lag 25 000 ansatte.

Kapittel 8 innledes med en oversikt over det sammenslåtte selskapets posisjon på norsk kontinentalsokkel. Det sammenslåtte selskapet vil disponere over 1/3 av de gjenværende påviste ressursene på sokkelen. Statoil disponerer over betydelig større ressurser enn Hydro. Sammenslåingen av Statoil og Hydros petroleumsvirksomhet vil resultere i et selskap som har en vesentlig større portefølje av utvinningstillatelser enn de andre rettighetshaverne, men det vil fortsatt være et mangfold av rettighetshavere på sokkelen.

De største feltene på norsk sokkel er bygd ut. Store utbygginger har frem til i dag gitt utbyggingsmiljøene i både Hydro og Statoil krevende oppgaver, og utfordringene har betydd mye for utviklingen av selskapene. De funnene som skal bygges ut i tiden fremover er mindre enn tidligere, og et større mangfold av aktører vil stå for utbyggingene.

Statoil og Hydro er operatører på mange av de store feltene i modne områder, og det sammenslåtte selskapet vil derfor få en viktig rolle i å utvikle disse feltene videre. Det kan være betydelige gevinster ved å se flere felt og områder i sammenheng.

Utviklingen går mot flere, men mindre felt. Det er således fortsatt behov for et mangfold av aktører innen leting, utbygging og drift. Beregninger foretatt av Oljedirektoratet/Olje- og energidepartementet viser at det sammenslåtte selskapet i 2007 vil disponere over en andel på om lag 30 prosent av de påviste oljeressursene og 40 prosent av de påviste gassressursene. Frem mot 2020 vil andelen av oljeressurser som det sammenslåtte selskapet vil disponere over synke til om lag 20 prosent, mens andelen av gassressursene som det sammenslåtte selskapet vil disponere over kun synker til i underkant av 40 prosent.

Den videre utviklingen av reservebasen og produksjonen i Norge er avhengig av at det påvises og bygges ut nye funn, og av at de produserende feltene drives mest mulig effektivt. Det sammenslåtte selskapet vil få en sentral posisjon i petroleumsvirksomheten på sokkelen, samtidig vil hoveddelen av virksomheten til selskapet være på norsk sokkel. Det sammenslåtte selskapet har således en viktig rolle både i å videreutvikle de store feltene og å bidra til en aktiv utforskning av de umodne områdene.

Aktørbildet på norsk sokkel består både av store etablerte oljeselskaper og nye aktører som har kommet til siden 2000. Mangfoldet er størst i letevirksomheten i modne områder, men vi ser også et mer nyansert aktørbilde når det kommer til utbygging av nye felt. Mangfoldet sikrer at det opprettholdes en konkurranse om å ha de beste ideene innen leting, utbygging og drift.

Samtidig utvikler deler av sokkelen seg i en retning hvor stordriftsfordeler og samordning i større grad bidrar til god ressursforvaltning. Dette gjelder spesielt de store feltene i Nordsjøen og på deler av Haltenbanken.

Olje- og energidepartementet har vurdert om det sammenslåtte selskapet vil få en for sterk posisjon på sokkelen, og hvilke tiltak som eventuelt kan kompensere for dette.

Et mulig virkemiddel for å redusere selskapets innflytelse er at selskapet pålegges å selge deltakerandeler i felt og/eller overdra operatørskap til andre aktører. Formålet med å stille slike vilkår ville være å redusere selskapets stilling som sentral rettighetshaver og operatør, og styrke andre aktører for å søke å kompensere for den rollen Hydro har spilt som rettighetshaver og operatør i interessentskapene. Mulige positive effekter ved å stille slike vilkår er vurdert opp mot kostnader og risiki. Regjeringen har konkludert med at slike vilkår ikke vil bidra til forbedret ressursforvaltning og økt verdiskaping fra petroleumsvirksomheten.

På bakgrunn av denne vurderingen har regjeringen kommet til at det ikke er aktuelt å stille vilkår om salg av deltakerandeler eller overdragelse av operatørskap i forbindelse med sammenslåingen.

Det er spesielt to forhold som taler for at det sammenslåtte selskapet i liten grad vil kunne utnytte sin posisjon som operatør på en måte som fører til tap av petroleumsressurser og lavere verdiskaping på norsk sokkel:

- Et mangfold av aktører, konsesjonsverket og stemmeregler i utvinningstillatelsene vil bidra til at alternative synspunkter på leting, utbygging og drift utredes og vurderes.
- Det sammenslåtte selskapet er i stor grad operatør i områder på sokkelen med betydelige muligheter og utfordringer knyttet til effektiv drift og områdeoptimalisering – sammenslåingen gir dermed muligheter for økt verdiskaping fra disse områdene.

Det er viktig at relevante myndigheter som ivaretar hensyn som ressursforvaltning, helse, miljø, sikkerhet og det ytre miljø fortsatt følger opp det sammenslåtte selskapets aktiviteter og vurderer hvordan selskapet utfører sine oppgaver som operatør. Det sammenslåtte selskapet forventes å være i

stand til å opprettholde og videreføre innsatsen som er nødvendig for å operere på en forsvarlig måte.

Relevante myndighetsorganer vil i tiden fremover vurdere behovet for å gjennomgå sine virkemidler og arbeidsmetoder, og vurdere hvorvidt disse er tilstrekkelige for å følge opp de ulike myndighetenes ansvarsområder på en fullgod måte.

Statoil og Hydro er i dag viktige aktører innen forskning- og utvikling (FoU). Hoveddelen av selskapenes FoU finansieres av interessentskapene på feltene selskapene opererer. Dette bør, sammen med betydningen av ny teknologi for selskapets konkurranseposisjon, tilsi at selskapet vil ha sterkt fokus på FoU. Selskapet vil ha større løftekraft for nye store forskningsprosjekter enn det som var situasjonen tidligere. Sammenslåingen kan imidlertid føre til redusert mangfold og mindre kreative løsninger. Det stilles forventninger til det sammenslåtte selskapet om å opprettholde forsknings- og utviklingsaktiviteten i Norge på linje med den selskapene hver for seg har i dag.

Det sammenslåtte selskapet vil få stor innflytelse på norskbasert leverandørindustri – særlig i driftsfasen. Det forventes at selskapet vil være seg bevisst det ansvar som følger av denne posisjonen. Det betyr at det sammenslåtte selskapet må stimulere til bred konkurranse og mangfold blant leverandørene, for å sikre gode teknologiske og effektive løsninger også i fremtiden.

I *kapittel 9* gis det en samlet vurdering av sammenslåingen av Statoil og Hydros petroleumsvirksomhet.

Regjeringen deler de to styrenes vurdering om at endringen i de internasjonale rammebetingelsene har forandret konkurransesituasjonen for Statoil og Hydro betydelig. Regjeringen deler videre Statoils og Hydros syn på behovet for sterkere internasjonal slagkraft. Det sammenslåtte selskapet vil bli et energiselskap som står sterkt. Selskapet vil være konkurransedyktig både nasjonalt og internasjonalt.

Det sammenslåtte selskapet vil fortsatt ha sin hovedvirksomhet i Norge, og vil på den bakgrunn ha en sterk egeninteresse i å videreutvikle denne. Sammenslåingen fører imidlertid til at et viktig utredningsmiljø forsvinner. Dette vil til dels motvirkes ved at vi særlig i lete- og utbyggingsfasen har et mangfold av aktører som vil bidra til å opprettholde konkurransen. I tillegg er det viktig at myndighetene fortsatt har et bredt perspektiv i forvaltningen av olje– og gassressursene.

Regjeringen støtter selskapenes planer om sammenslåing, og har store forventninger til selskapet som den ledende aktør på norsk sokkel. Selskapet må forventes å stimulere til et fortsatt mangfold og konkurranse mellom leverandører og forskningsmiljøer. Det er flere uløste oppgaver i norsk petroleumsvirksomhet. StatoilHydro vil stå i en særstilling for å bidra til å finne gode løsninger fremover.

Regjeringen mener at navnet StatoilHydro på en god måte ivaretar tradisjonene fra de to sammenslåtte selskapene. Staten vil som eier på generalforsamling forholde seg til et nytt navneforslag.

Regjeringen legger til grunn at selskapets hovedkontor skal være i Stavanger slik som Statoils hovedkontor er i dag. Lokaliseringen vil videreføre Stavangers sterke rolle og posisjon i norsk olje- og gassvirksomhet og legge til rette for å videreutvikle kompetansemiljøet i regionen. Samtidig legger regjeringen til grunn at selskapet opprettholder de sterke kompetansemiljøene de to selskapene har flere steder i Norge. Det er viktig at selskapet legger til rette for videre vekst i Nord-Norge når aktivitetsnivået gir grunnlag for det. Regjeringen forventer at økende aktivitet vil gi industrielle virkninger i nord med naturlig tilhørighet av relevante ledelsesfunksjoner.

Olje- og energidepartementet og Nærings- og handelsdepartementet har benyttet en ekstern, uavhengig finansiell rådgiver, Lehman Brothers, som på vegne av departementene har foretatt en økonomisk analyse av sammenslåingen. Lehman Brothers har konkludert med at det bytteforholdet som styrene har fremforhandlet og stilt seg bak er rimelig («fair») fra et finansielt synspunkt for staten som aksjeeier i både Statoil og Hydro.

I henhold til Sammenslåingsplanen vil statens eierandel i det sammenslåtte selskapet bli om lag 62,5 prosent. I tråd med Stortingets beslutning fra 2001 om minst 67 prosent statlig eierandel i Statoil samt St. meld. nr. 13 (2006-2007), legger regjeringen opp til at statens eierandel i det sammenslåtte selskapet over tid skal økes fra 62,5 prosent til 67 prosent, jf. forslag til vedtak III og IV. Et statlig eierskap på 67 prosent vil bidra til at intensjonene om statlig eierandel i forbindelse med beslutningen om å børsnotere Statoil opprettholdes også for det sammenslåtte selskapet.

Hydros aluminiumsvirksomhet er styrket de siste årene. Selskapet blir etablert med liten gjeld. Regjeringen vurderer at utfisjoneringen av olje- og gassvirksomheten ikke svekker Hydros muligheter for å realisere sine strategier for aluminiumsvirksomheten. Selskapet vil være en stor aktør i det globale aluminiumsmarkedet. Etter regjeringens vurdering vil Hydro ha tilstrekklig størrelse og økonomisk styrke til å videreutvikle seg som et selvstendig selskap. Regjeringen er opptatt av at

virksomheten kan videreutvikles i Norge og at det kompetansemiljøet som Hydro har opparbeidet ivaretas.

Regjeringen ønsker å opprettholde eierandelen i Norsk Hydro ASA og videreføre den eiermessige stabiliteten som har vært i selskapet. Regjeringen mener at transaksjonen ivaretar de mål som regjeringen har nedfelt for virksomheten.

Det tilrås i denne proposisjonen at Nærings- og handelsdepartementet får fullmakt til på ekstraordinær generalforsamling i Norsk Hydro ASA å stemme for styrets forslag om utskillelse av petroleumsvirksomheten som ledd i sammenslåing av Hydros petroleumsvirksomhet med Statoil på i hovedsak de vilkår som det er redegjort for i proposisjonen, jf. forslag til vedtak I. Det tilrås videre at Olje- og energidepartementet får fullmakt til på ekstraordinær generalforsamling i Statoil ASA å stemme for styrets forslag om sammenslåing av Statoil og Hydros petroleumsvirksomhet på i hovedsak de vilkår som det er redegjort for i proposisjonen, jf. forslag til vedtak II.

2 Selskapenes begrunnelse for sammenslåingen

De to styrene legger til grunn at sammenslåingen vil skape en sterk og levedyktig norskbasert aktør i den globale olje- og gassindustrien. Kombinasjonen av selskapenes ressurser og kunnskap vil bidra til et finansielt og teknologisk solid selskap som vil bli en sterkere internasjonal aktør enn det de to selskapene er hver for seg. Selskapet vil ha større evne til å utvikle seg og svare på konkurransemessige endringer og utfordringer som olje- og gassindustrien står overfor, samtidig som det vil gi bedre forutsetninger for langsiktig verdiutvikling for eierne.

Selskapet vil bli en ledende operatør for olje- og gassutvinning på dypt vann. Selskapet vil ha tilgang på industrielt ledende undervannsteknologi, bore- og brønnteknologi og undergrunnskompetanse. Den samlede erfaringen fra letevirksomhet, risikohåndtering og prosjektgjennomføring på norsk sokkel vil gjøre selskapet til en robust internasjonal aktør. Det sammenslåtte selskapet vil få en sterk posisjon internasjonalt med tilstedeværelse i nær 40 land, samtidig som det vil få en større produksjons- og utviklingsportefølje på norsk sokkel.

Forslaget om sammenslåing innebærer at Hydros olje- og gassvirksomhet samt virksomhet innenfor vindenergi, Hydros andel i Naturkraft AS og dets aksjer i Hydro IS Partner samt eierinteresser i Norsk Hydro Canada Inc. (heretter kalt Hydros petroleumsvirksomhet) slås sammen med Statoil. Hydros virksomhet innen aluminium og vannkraft fortsetter på eget grunnlag som et av verdens største integrerte aluminiumselskaper.

Statoil og Hydro mener at de positive effektene av sammenslåingen mellom Statoil og Hydros petroleumsvirksomhet vil bli realisert på følgende områder:

Størrelse og skalafordeler

Selskapet vil bli et av verdens ledende olje- og gasselskaper, blant verdens største operatører til havs og en stor aktør i riggmarkedet. Selskapet vil gjennom sin samlede finansielle, teknologiske og operasjonelle styrke ha større evne til å forfølge nye vekstmuligheter. Eksempler på dette kan være:

- Internasjonale oljeselskaper står overfor stadig mer krevende finansielle og operasjonelle utfordringer fra nasjonalstater i konkurransen om tilgang på nye reserver og ny produksjon.
- Ved å utvikle og kombinere selskapenes arbeidsstyrke på totalt om lag 31 000 personer, hvorav 20 000 innen leting og utvinning, vil det sammenslåtte selskapet stå sterkere rustet. Olje- og gassindustrien står overfor betydelige utfordringer med hensyn til å sikre seg nødvendig kompetanse i årene fremover. Sammenslåingen vil gi et selskap med større humankapital, prosjektgjennomføringsevne og operatørkompetanse både hjemme og internasjonalt. Den teknologiske kompetansen selskapene hver for seg har opparbeidet i Norge de 40 siste årene, gjør det sammenslåtte selskapet internasjonalt konkurransedyktig.
- Som en av verdens største operatør av petroleumsproduksjon på dypt vann vil selskapet bli en attraktiv kunde for leverandør- og serviceindustrien. Med de kapasitetsbegrensingene som eksisterer i leverandør- og serviceindustrien i dag, vil sammenslåingen på sikt kunne bidra til mer effektiv bruk av ressurser og reduserte kostnader.
- Ved å kombinere ressursene til Statoil og Hydro vil selskapene samlet stå sterkere rustet hva gjelder å møte den økende etterspørsel etter fornybar energi.

Geografisk nærhet

Statoil og Hydros deltakelse i virksomheten på norsk sokkel og i verden for øvrig er i stor grad overlappende. Eksempelvis er Statoil til stede i alle landene hvor Hydro har produksjonsrettigheter, med unntak av Canada. I Norge har Statoil deltakerandeler i de samme produserende feltene som Hydro er deltaker i, med unntak av seks felt. Statoil og Hydro legger til grunn at det sammenslåtte selskapet vil bidra til mer effektive operasjoner og drift, og dermed forlenge norsk sokkels økonomiske levetid.

Statoil og Hydro forventer i den videre kartleggingen av kontinentalsokkelen at nye funn vil være mindre enn tidligere. Deler av norsk sokkel er i

stor grad moden og fordrer således høyere kompetanse og ressursinnsats for å opprettholde produksjonen på mellomlang og lang sikt. I de modne delene av sokkelen er virksomheten først og fremst preget av felt i driftsfasen. Her dreier letevirksomheten seg om å finne tilleggsressurser for å utnytte eksisterende infrastruktur best mulig. Statoil og Hydro ser for seg at det sammenslåtte selskapet vil ha bedre evne til å lete etter, utvikle og produsere olje og gass i teknisk krevende områder av norsk sokkel, eksempelvis i Barentshavet.

Internasjonal tilstedeværelse – leting og produksjon

Ved å kombinere de to selskapenes internasjonale produksjons- og utviklingsportefølje vil det sammenslåtte selskapet dra nytte av en bredere global tilstedeværelse, samtidig som selskapet styrker sin posisjon i flere områder, eksempelvis i Mexicogolfen, Vest-Afrika og Nord-Afrika. Det sammenslåtte selskapet vil besitte en diversifisert portefølje av fremtidige utbyggingsprosjekter. Selskapet vil også ha mulighet til å gjennomføre flere og større lete- og utviklingsprosjekter samtidig enn selskapene har hver for seg. Styrene i Statoil og Hydro ser den geografiske spredningen av det sammenslåtte selskapets olje- og gassproduksjon som strategisk viktig for å utvikle selskapenes kombinerte reserver på mellomlang og lang sikt.

Teknologi

Både Hydro og Statoil er langt framme som utviklere og anvendere av offshoreteknologi innen blant annet undervannsutbygginger, multifase rørtransport og horisontal og vertikal boring. Statoil og Hydro mener at ved å kombinere selskapenes teknologiske kompetanse og kunnskap vil det stimulere til raskere utvikling og større bruk av ny innovativ teknologi. Dette vil styrke selskapets posisjon blant verdens ledende teknologidrevne olje- og gasselskaper.

Synergier

Statoil og Hydro legger til grunn at sammenslåingen vil kunne bidra til betydelige synergier og kostnadsbesparelser. Det er forventet at kostnadssynergier blir realisert gjennom økt effektivitet i både lete-, utbyggings- og driftsfasen. Frigjorte interne ressurser skal i størst mulig grad overføres til andre verdi- og vekstskapende aktiviteter. Sammenslåingen ventes videre over tid å føre til større inntekter for det sammenslåtte selskapet enn for de to selskapene hver for seg gjennom mer effektiv bruk av begrensede ressurser i forhold til boring og brønnaktiviteter, økt utvinning, integrerte operasjoner, ledelse av kjerneområder og internasjonal erfaring.

Selskapenes felles verdigrunnlag

Selskapenes verdigrunnlag og styringsfilosofi er i stor grad sammenfallende, og begge selskapene forplikter seg til bærekraftig finansiell utvikling og innovativ utvikling av teknologi. Begge selskapene legger stor vekt på å opprettholde høye sikkerhetsmessige, miljømessige og etiske standarder. Statoil og Hydro forplikter seg til aktivt å støtte samfunnene hvor selskapene opererer. Statoil og Hydro mener at deres felles verdigrunnlag og styringsfilosofi vil lette integreringen av de to selskapene og på sikt bidra til økte muligheter for det sammenslåtte selskapet.

3 Statoil ASA

3.1 Statoils utvikling de seneste årene

Statoil ble opprettet som et heleid statsoljeselskap i 1972 med formål om selv eller gjennom deltakelse i eller sammen med andre selskaper, å drive undersøkelse etter og utvinning, transport, foredling og markedsføring av petroleum og avledede produkter, samt annen virksomhet.

Stortinget vedtok 26.april 2001 børsnotering av Statoil, jf. St. prp. nr. 36 (2000-2001) *Eierskap i Statoil og fremtidig forvaltning av SDØE* og Innst. S. nr. 198 (2000 – 2001). Det ble åpnet for nye eiere i Statoil med inntil 1/3 av selskapets verdi. I forkant av børsnoteringen ble SDØE-andeler tilsvarende 15 prosent av porteføljens verdi solgt til Statoil. Statoil ble børsnotert 18. juni 2001. Statoilaksjen er notert på Oslo Børs og New York Stock Exchange. Etter børsnoteringen i 2001 beholdt staten en eierandel i selskapet på 81,7 prosent. I juli 2004 og februar 2005 ble det gjennomført ytterligere nedsalg til institusjonelle investorer og privatpersoner. Staten eier i dag 70,9 prosent av aksjene i Statoil.

Statoils hovedkontor ligger i Stavanger, men konsernet har også omfattende virksomhet ellers i Norge, blant annet i Oslo, Bergen, Trondheim, Harstad og Hammerfest.

Statoil er et betydelig internasjonalt olje- og gasselskap med om lag 25 000 ansatte per 31. desember 2006 og virksomhet i 34 land. Statoil har virksomhet langs hele olje- og gassverdikjeden - fra leting og produksjon til foredling og markedsføring. Størstedelen av selskapets inntjening kommer fra oppstrømsvirksomheten. Statoil er en ledende produsent av olje og gass i Norge. Statoil er en av verdens største oljeselgere og en betydelig selger av naturgass i det europeiske markedet.

Gjennom avsetningsinstruksen, vedtatt på Statoils generalforsamling 25. mai 2001, er Statoil gitt ansvaret for avsetning av statens petroleum sammen med sin egen. Vedtektsbestemmelsen lyder:

> «Selskapet skal forestå avsetningen av statens petroleum som produseres fra statens deltagerandeler i utvinningstillatelser på norsk kontinentalsokkel (SDØE), samt petroleum som erlegges som produksjonsavgift i henhold til lov om petroleumsvirksomhet av 29. november 1996 nr. 72. Selskapets generalforsamling kan med alminnelig flertall fastsette instruks for avsetningen.»

Statoils oppgaver i forbindelse med avsetningen av SDØEs petroleum omfatter markedsføring, kjøp og salg og levering av statens petroleum til kjøper - herunder transport, modulering, bytte av leveranseforpliktelser, prosessering og lagring. Alle inntekter fra avsetningen går direkte fra Statoil inn på statens konto.

Staten har etablert en felles eierskapsstrategi for Statoil, SDØE og Petoro. Petoro ivaretar SDØE-porteføljen på vegne av staten og skal blant annet overvåke at Statoil avsetter statens olje og gass i samsvar med avsetningsinstruksen.

Årsresultater

Statoil har vist stabil og god resultatmessig utvikling de siste årene. Årsresultatet for 2006 var det beste noensinne for selskapet. Resultatet var på 40,6 milliarder kroner sammenliknet med 30,7 milliarder for 2005. Dette utgjør en økning på 32 prosent fra 2005 til 2006. Økningen skyldes i hovedsak høyere olje- og gasspriser. Statoils totale olje- og

Tabell 3.1 Nøkkeltall Statoil konsern US GAAP (i mill. kroner)

	2006	2005	2004	2003
Driftsinntekter	425 166	387 411	301 443	245 640
Driftsresultat	116 881	95 043	65 085	48 873
Skatter	-80 360	- 60 036	- 45 419	- 27 422
Årsresultat	40 615	30 730	24 916	16 554
Balanse	315 468	288 979	248 243	221 600

Tabell 3.2 Aksjekursutvikling i Statoil

2006	2005	2004	2003	2002
165,25	154	96	74,5	58,5

gassproduksjon i 2006 var 1 135 000 fat oljeekvivalenter (o.e.) per dag.

Statoils påviste reserver per 31. desember 2006 var 4 185 millioner fat o.e. sammenliknet med 4 295 millioner fat o.e. ved utgangen av 2005. I 2006 ble 307 millioner fat. o.e. tilført hovedsakelig gjennom revisjoner og funn, sammenliknet med 453 millioner fat. o.e. i 2005. Produksjonen i 2006 var 415 millioner fat o.e. sammenlignet med 427 millioner fat. o.e. i 2005. Reserveerstatningsraten var 73 prosent i 2006, sammenliknet med 102 prosent i 2005.

Selskapets mål for total produksjon for 2007 er 1 300 000 fat o.e. per dag basert på en gjennomsnittlig oljepris på 60 USD/fat, hvor anslagsvis 1 060 000 fat o.e. per dag skal komme fra selskapets virksomhet i Norge og om lag 240 000 fat o.e. per dag fra den internasjonale virksomheten. Selskapet har kommunisert at målet er krevende og at det er mer sannsynlig at produksjonen blir lavere enn høyere enn målsettingen.

Utviklingen i Statoils aksjekurs de seneste årene er vist i tabell 3.2 (kurser ved årets slutt).

Aksjekursen per 20. mars 2007 var 157 kroner. Aksjekursen per 15. desember 2006 (siste dag før sammenslåingen ble kjent) var 173 kroner.

Statoils aksjekapital er pålydende 5 415 359 287,50 kroner fordelt på 2 166 143 715 aksjer a kroner 2,50 pålydende. Med en børskurs på 157 kroner har Statoil en samlet børsverdi på rundt 340 milliarder kroner, hvorav statens andel er vel 241 milliarder kroner.

Avkastning og utbytte

Statoils avkastning på gjennomsnittlig sysselsatt kapital var ved utgangen av 2006 på 27,1 prosent mot 27,6 prosent i 2005.

Selskapets ambisjon er å utbetale et økende ordinært kontantutbytte målt i kroner per aksje. Selskapet har videre til hensikt å distribuere til sine aksjonærer, gjennom kontantutbytte og tilbakekjøp av egne aksjer, et beløp i størrelsesorden 45-50 prosent av konsernets årsoverskudd. I det enkelte år kan imidlertid summen av kontantutbytte og tilbakekjøp utgjøre en høyere eller lavere andel av årsoverskuddet enn 45-50 prosent, avhengig av selskapets vurdering av forventet kontantstrømutvikling, investeringsplaner, finansieringsbehov og hensiktsmessig finansiell fleksibilitet.

Figuren under viser historisk utbytte siden 2001 i kroner per aksje, og i prosent av resultat. Selskapet har levert 46 prosent av konsernets årsoverskudd i utbytte i gjennomsnitt de siste fem årene. Foreslått utbytte for 2006 er 9,12 kroner per aksje.

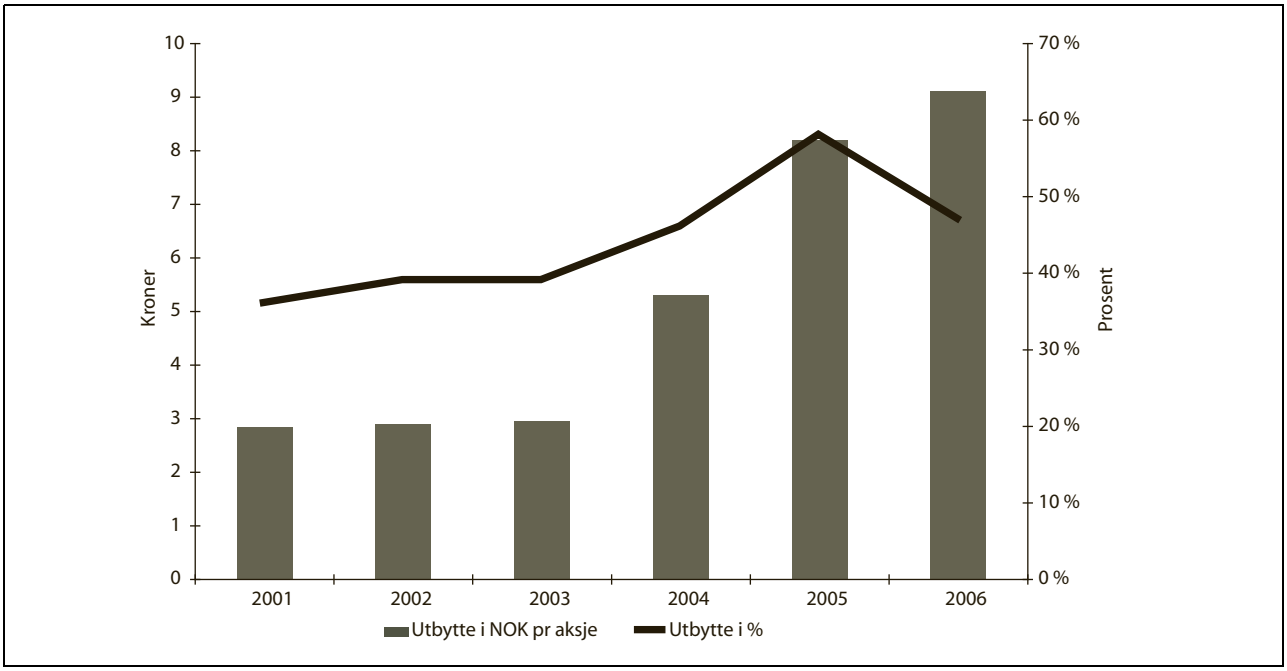

Figur 3.1 Historisk utbytte for Statoil

Kilde: OED

3.2 Forretningsområder

Statoil inndeler sin virksomhet i følgende forretningsområder: Undersøkelse og produksjon - Norge, Internasjonal undersøkelse og produksjon, Naturgass og Foredling og markedsføring. I tillegg kommer forretningsområdet Teknologi og prosjekter som har ansvar for Statoils teknologikompetanse, utvikling og forskning og for planlegging og gjennomføring av utbyggingsprosjekter. Dette forretningsområdet er også ansvarlig for kommersialisering av teknologi og industrielle rettigheter.

Undersøkelse og produksjon Norge

Forretningsområdet Undersøkelse og produksjon Norge har ansvar for selskapets letevirksomhet, utbygginger og produksjon på norsk sokkel. Statoils virksomhet i Norge er inndelt i fire kjerneområder: Troll/Sleipner, Halten/Nordland, Tampen og Tromsø-flaket. Statoil er den største operatøren på norsk sokkel med operatørskap for 25 felt i produksjon. Statoil er også rettighetshaver i en rekke andre olje- og gassfelt. Statoils påviste reserver i Norge er på 3 323 millioner fat o.e. I 2006 var Statoils totale produksjon på norsk sokkel 958 000 fat o.e. per dag.

Internasjonal undersøkelse og produksjon

Forretningsområdet Internasjonal undersøkelse og produksjon er ansvarlig for letevirksomhet, utbygginger og produksjon av olje og gass utenfor Norge. Statoils internasjonale produksjon er i vekst. Per 31. desember 2006 hadde Statoil internasjonalt påviste reserver på 861 millioner fat o.e. I 2006 var Statoils internasjonale produksjon på 178 000 fat. o.e. per dag.

Statoil har deltakerandeler i 17 produserende felt i Angola, Algerie, Aserbajdsjan, Kina, Storbritannia og Venezuela. Statoil har videre letevirksomhet i Algerie, Angola, Aserbajdsjan, Brasil, Færøyene, Mexicogolfen, Irland, Libya, Nigeria, Storbritannia og Venezuela.

Naturgass

Forretningsområdet *Naturgass* har ansvar for transport, prosessering og markedsføring av Statoils og statens gass fra norsk sokkel. Dette utgjør til sammen 2/3 av norsk gasseksport. Forretningsområdet har ansvar for gassmarkedsføring internasjonalt og for selskapets satsing i markedet for flytende naturgass (LNG). Statoil har store eierandeler i, og driftsansvar for, eksportrørledninger, landanlegg og terminaler.

Foredling og markedsføring

Statoil er én av verdens største nettoselgere av råolje. Selskapet selger daglig omkring to millioner fat råolje og kondensat. Konsernets samlede virksomhet innenfor oljetransport, videreforedling, råoljesalg, produktsalg og detaljhandel er samlet under forretningsområdet Foredling og markedsføring. Forretningsområdet har ansvar for salg og foredling av Statoils og den norske stats råolje, våtgass, raffinerte produkter og naturgass i Norden.

Tabell 3.3 Nøkkeltall Undersøkelse og produksjon Norge US GAAP (i mill. kroner)

	2006	2005	2004	2003
Driftsinntekter	116 967	97 623	74 050	62 494
Driftsresultat	89 389	74 132	51 029	37 855

Tabell 3.4 Nøkkeltall Internasjonal undersøkelse og produksjon US GAAP (i mill. kroner)

	2006	2005	2004	2003
Driftsinntekter	24 643	19 563	9 765	6 615
Driftsresultat	10 928	8 364	4 188	1 781

Tabell 3.5 Nøkkeltall Naturgass US GAAP (i mill. kroner)

	2006	2005	2004	2003
Driftsinntekter	61 134	45 823	33 326	25 452
Driftsresultat	10 009	5 901	6 784	6 005

Tabell 3.6 Nøkkeltall Foredling og markedsføring US GAAP (mill. kroner)

	2006	2005	2004	2003
Driftsinntekter	354 024	333 493	262 402	214 907
Driftsresultat	6 998	7 593	3 899	3 512

I 2006 solgte selskapet 597 mill. fat råolje. Selskapets hovedmarked er Europa. Store volumer selges også til USA og Asia.

Foredlingsvirksomheten er konsentrert til raffineriene på Mongstad i Hordaland og Kalundborg i Danmark, en andel på 10 prosent i Pernis-raffineriet i Nederland samt metanolfabrikken på Tjeldbergodden i Møre og Romsdal.

Statoils resultatenhet for NGL[1] håndterer handel med LPG[2], etan, petrokjemisk nafta og kondensat i internasjonale markeder. Statoil driver videre rundt 1800 bensinstasjoner i åtte land i Nord-Europa. I tillegg selger selskapet tradisjonelle oljeprodukter, naturgass og fornybar energi i Norden. Innenfor detaljmarkedsføring og salg til storkunder er Statoil et ledende selskap i Skandinavia.

[1] Natural Gas Liquids er en type flytende petroleum sammensatt av butan, etan, isobutan og LPG.

[2] Liquified Petroleum Gas betegner gassene propan og butan, eller en blanding av disse to, når de er i flytende form på grunn av nedkjøling og/eller høyt trykk.

4 Norsk Hydro ASA

4.1 Utvikling de seneste årene

Norsk Hydro ASA (Hydro) ble stiftet i 1905 som et privat selskap. Vannkraftutbyggingen ved starten av århundret la grunnlaget for industriell vekst i Norge og for Hydros forretningsidé som var fremstilling av nitrogengjødsel. Et viktig steg i å bygge det moderne Hydro var satsingen på aluminium som ble besluttet i 1963 med etableringen av Alnor. Hydro startet også med olje- og gassvirksomhet i 1963 og var med på det første funnet på norsk sokkel i 1969. Ved århundreskiftet var således olje og gass, aluminiumsproduksjon og gjødsel de tre pilarene i Hydros virksomhet.

Staten kom inn som stor eier i Hydro da aksjeinteressene som var på tyske hender ble overtatt av den norske stat i 1945. I 1971 utvidet staten sin eierandel og fikk aksjemajoritet i selskapet. Det vises til St. prp. nr. 63 (1970-1971) og Innst. S. nr. 110 og Stortingets vedtak 9. februar 1971. Overtakelsen av aksjemajoriteten ble spesielt begrunnet ut fra oljepolitiske perspektiver. Etter at staten i mange år hadde hatt 51 prosent av aksjene i selskapet ble andelen redusert til 43,8 prosent i 1999 som følge av en kapitalutvidelse som ledd i å overta Saga petroleum, jf. St. prp. nr. 81 (1998-1999) og Inst. S. nr. 234 og Stortingets vedtak 17. juni 1999.

Høsten 1999 la Hydro frem sin strategi «Fokus for fremtiden» som har dannet grunnlaget for disposisjonene de siste årene. Hovedelementet var konsentrasjon om de tre kjerneområdene. Med utgangspunkt i Norge skulle selskapet satse på globale posisjoner innen olje og energi, aluminium og landbruksvirksomhet. Virksomheter som falt utenfor de tre kjerneområdene ville bli avhendet. Overtakelsen av Saga Petroleum ASA tidligere samme år var det største oppkjøpet i Hydros historie og økte oljeproduksjonen med over 40 prosent. I 2002 ble petroleumsvirksomheten til Hydro ytterligere styrket ved kjøp av eierandeler i åtte olje og gassfelt på norsk sokkel fra staten (SDØE). Videre kjøpte selskapet alle aksjene i Spinnaker Exploration Company i 2005. Det ga tilgang til produksjon og utforskningsareal i Mexicogolfen.

I 2002 kjøpte Hydro VAW Aluminium AG, et stort integrert aluminiumselskap, og Technal, en leverandør av aluminiumsløsninger til byggeindustrien, for å styrke sin posisjon i aluminium.

Sommeren 2003 besluttet Hydros styre å etablere landbruksdivisjonen som et selvstendig, norskbasert selskap med notering på Oslo Børs. Det vises i denne forbindelse til St. prp. nr. 33 (2003-2004) og Innst. S. nr. 97 og Stortingets vedtak 18. desember 2003. Beslutningen om å børsnotere landbruksdivisjonen som eget selskap kom som et resultat av en gjennomgang av Hydros virksomhet med sikte på å skape størst mulig verdier for aksjonærene. Landbruksdivisjonen, senere Yara International ASA, var allerede den gang et av verdens ledende gjødselselskap. Det ble konkludert med at verdiskaping og vekst best ble oppnådd ved at denne virksomheten fikk økt finansiell handlefrihet og direkte tilgang til kapitalmarkedet. Yara International ASA ble skilt ut fra Hydro og børsnotert i mars 2004.

Hydros virksomhet består etter dette av to kjerneområder: Olje- og energi og Aluminium. Begge forretningsområdene har hatt en sterk vekst de siste årene. Selskapet har mer enn 33 000 ansatte og har siden 2003 mer enn doblet sitt driftsresultat. En av faktorene for Hydros vekst har vært økningen i råvareprisene. Veksten har igjen ført til sterk kontantinntjening og medført at selskapet i dag har en solid finansiell stilling. Hydros hovedkontor ligger i Oslo og selskapet har virksomhet i nesten 40 land. Hydroaksjen er notert blant annet på Oslo Børs og New York Stock Exchange.

Hydro har vist stabil resultatmessig vekst de siste årene. Hydro oppnådde sitt sterkeste resultat i 2006. Resultatet etter skatt økte med 11 prosent i 2006 sammenlignet med 2005, til 17,4 milliarder kroner. Driftsresultatet for året 2006 økte til 52,2 milliarder kroner, som er en oppgang på 13 prosent sammenlignet med 2005. Høyere priser på olje, gass og aluminium, i kombinasjon med effektiv drift, løftet resultatet for 2006 til et rekordnivå.

Hydros aksjekurs har siden 2002 steget med 253 prosent. Kursutviklingen har i stor grad hatt sammenheng med høye priser på råvarer.

Tabell 4.1 Nøkkeltall Hydro konsern US GAAP (i mill. kroner)

	2006	2005	2004	2003
Driftsinntekter	196 234	171 231	151 026	129 434
Driftsresultat	52 224	46 237	31 796	21 651
Skatter	-37 598	-30 271	-21 181	- 12 928
Årsresultat	17 391	15 638	12 560	10 968
Balanse	233 993	227 195	200 243	218 629

Aksjekursen per 20. mars 2007 var 191,25 kroner. Aksjekursen per 15. desember 2006 (sluttkurs siste handelsdag før sammenslåingen ble kjent) var 156,25 kr.

Hydros aksjekapital er pålydende 4 708 426 965 kroner fordelt på 1 286 455 455 aksjer a kroner 3,66 pålydende. Statens eierandel er 43,8 prosent. Med en børskurs på om lag 191 kroner har Hydro en samlet børsverdi på rundt 245,7 milliarder kroner, hvorav statens andel er vel 107,7 milliarder kroner.

Tabell 4.2 Aksjekursutvikling i Hydro

2006	2005	2004	2003	2002
193,5	138,6	95,4	72,39	54,75

* En justeringsfaktor 0,881699 er benyttet for aksjekurser før fisjonen av Yara 25. mars 2004
** Hydro foretok en splitt i aksjen i 2006 med forholdet 1 til 5. Historiske kurser er delt på 5.

Avkastning og utbytte

Hydros avkastning på gjennomsnittlig sysselsatt kapital var ved utgangen av 2006 på 14,9 prosent mot 16,6 prosent i 2005.

Selskapets utbyttepolitikk er basert på tre nøkkelfaktorer:

- Det gjennomsnittlige utbytte skal over noen år utgjøre 30 prosent av resultatet
- Så langt det er mulig skal det årlige utbytte per aksje være likt eller nominelt stigende
- I perioder med sterk inntjening vil tilbakekjøp av aksjer for sletting være et supplement til ordinær utbytteutdeling.

Figuren under viser historisk utbytte siden 2001 i kroner per aksje, og i prosent av resultat. Selskapet har levert om lag 32 prosent av konsernets årsoverskudd i utbytte i gjennomsnitt de siste fem årene.

Foreslått utbytte for 2006 er på kroner 5 per aksje. For 2005 var utbytte på kroner 4,40 per aksje.

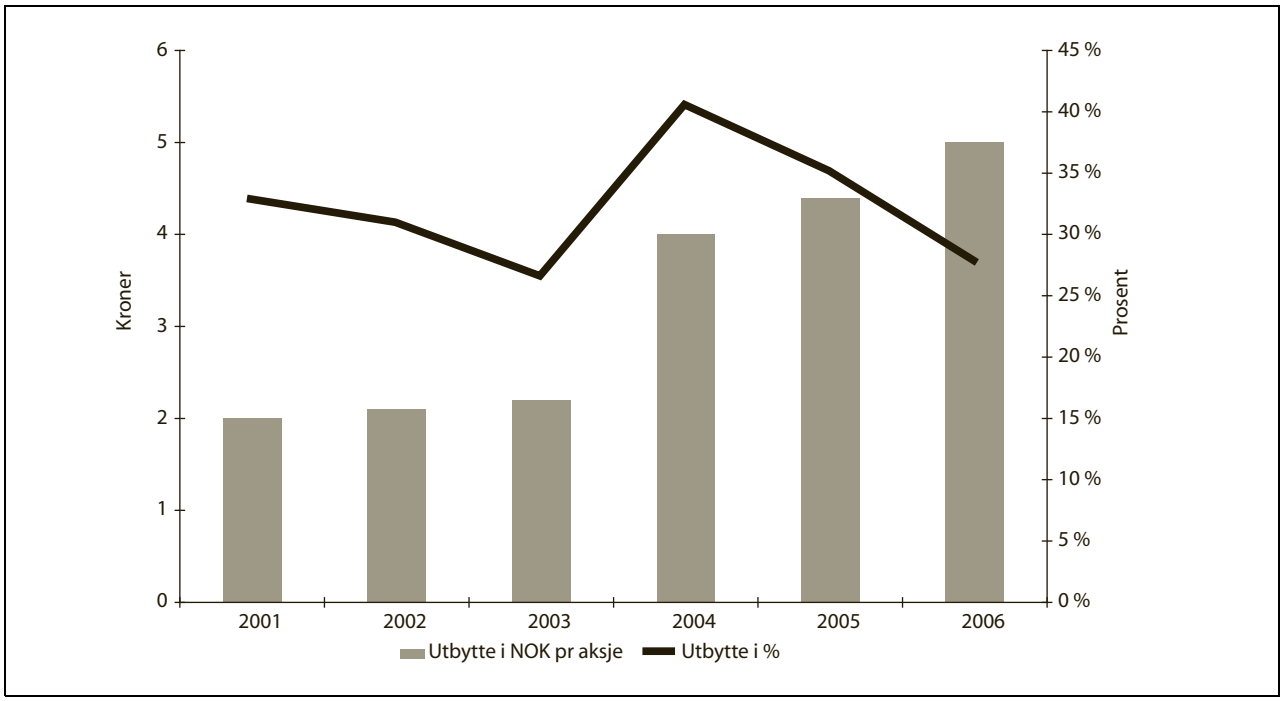

Figur 4.1 Historisk utbytte for Hydro

Kilde: NHD

Årene før 2004 lå utbyttene på et betydelig lavere nivå. Det nye nivået skyldes i stor grad den høye oljeprisen og tilsvarende resultatbedring.

4.2 Forretningsområder

Hydro organiserer sin virksomhet i følgende forretningsområder: Olje- og energi, Aluminium og andre virksomheter.

Olje og energi

Hydro er et betydelig selskap innenfor utvinning av olje og gass i Norge og er en viktig aktør i forsyningen av gass til Europa. Hydro deler olje og energiområdet inn i Utforskning og Produksjon som omfatter leting etter og produksjon av olje og gass i Norge og internasjonalt, og Energi og Oljemarkedsføring som omfatter markedsføring av selskapets olje- og gassproduksjon, kraftproduksjon i Norge og bensinstasjonsvirksomheten i Sverige. I tillegg kommer teknologi og prosjektorganisasjonen som har ansvar for selskapets utbyggingsprosjekter.

Hydro er den nest største operatøren med ansvar for 11 felt på norsk sokkel. I 2006 var selskapets gjennomsnittlige egenproduksjon på 573 000 fat o.e. per dag. Selskapets produksjonsmål for 2007 er på 605 000 fat o.e. per dag. Hydro forventer at olje- og gassproduksjonen vil nå 700 000 fat o.e. per dag innen 2010 Om lag 90 prosent av selskapets produksjon i 2006 kom fra norsk sokkel. Ved utløpet av 2006 var Hydros sikre og forventede reserver fra besluttede olje- og gassprosjekter anslått til 2,7 milliarder fat o.e. I tillegg er Hydros forventede ressurser fra prosjekter som ennå ikke er godkjent anslått til 1,2 milliarder fat o.e. Dette utgjør en samlet ressursbase på 3,9 milliarder fat o.e.

Hydro har norsk sokkel som sin hovedbase, men produserer i tillegg olje og gass i Angola, Canada, Mexicogolfen, Russland og Libya. Selskapet har også aktiviteter i Brasil, Iran og Danmark. Halvparten av Hydros letevirksomhet etter olje og gass foregår utenfor Norge. Ved utgangen av 2006 bidro aktivitetene utenfor Norge med 56 200 fat o.e. per dag mot en total produksjon på 573 000 fat o.e. per dag.

Selskapet har omfattende virksomhet innen transport og handel av gass og elektrisitet i Europa.

Hydro produserer også en betydelig mengde elektrisk energi. Dette inngår som en del av olje og energiområdet i dag, men vil videreføres i Hydro fremover etter sammenslåingen av Statoil og Hydros petroleumsvirksomhet. Hydros eierandel i Naturkraft som har ansvar for gasskraftverket på Kårstø, samt selskapets vindkraftproduksjon vil følge med til det sammenslåtte selskapet.

Aluminium

Hydro er verdens tredje største børsnoterte aluminiumselskap med virksomhet på alle kontinenter. I januar 2006 delte selskapet aluminiumvirksomheten i to separate forretningsområder, henholdsvis Aluminium Metal (metallproduksjon) og Aluminium Products (videreforedling). Forretningsområdet metallproduksjon, som er selskapets oppstrømsvirksomhet, omfatter produksjon av primærmetall, omsmeltevirksomhet og produksjon av legeringer og blokker for valse- og pressverk. Hydro arbeider med å styrke sin posisjon innen aluminiumoksid, som er et viktig råstoff i forbindelse med produksjon av primæraluminium. Det tas sikte på å øke produksjonen av primæraluminium med 10 prosent innen 2010. Investering i et nytt metallverk i Qatar, effektivisering og oppgradering av eksisterende verk er en del av selskapets strategi fremover.

Selskapets nedstrømsvirksomhet er organisert i forretningsområdet Aluminium Products, som omfatter virksomhetene Automotive (bildeler), Extrusion (ekstruderte produkter – profiler) og Rolled Products (valsede produkter). Innenfor dette forretningsområdet har selskapet satt i gang omstruktureringer for å bedre lønnsomheten.

Etterspørselen etter aluminium på verdensbasis er forventet å ha en årlig vekst på om lag 4 prosent frem mot 2020. Stigende kostnader fra energi og råvarer er en utfordring for hele bransjen, men dette har de siste årene blitt mer enn oppveid av høyere aluminiumpriser. Hydro forventer at selskapets produksjon av primæraluminium blir om

Tabell 4.3 Nøkkeltall Olje og energi US GAAP (i mill. kroner)

	2006	2005	2004	2003
Driftsinntekter	100 743	86 475	69 146	58 805
Driftsresultat	46 253	43 451	31 144	21 143

Tabell 4.4 Nøkkeltall Aluminium US GAAP (i mill. kroner)

	2006	2005	2004	2003
Driftsinntekter	93 592	78 119	77 105	68 323
Driftsresultat	6 279	2 324	1 857	2 456

lag 1,73 millioner tonn i 2007 og 2 millioner tonn i 2010. Det ble i 2006 investert for mer enn 3 milliarder kroner i aluminiumvirksomheten.

Andre virksomheter

Andre virksomheter omfatter Hydros aktiviteter utenfor de to kjerneområdene. Området består av selskapene Hydro Polymers, Hydro IS Partner, Produksjonspartner og Støttetjenester og Næringsparker. Forretningsområdet har vel 3000 ansatte. Hydro IS Partner, et IT selskap med 650 ansatte, vil bli overført til det sammenslåtte selskapet.

Hydro Polymers, som er den største av disse virksomhetene, produserer plastråstoff (PVC) med om lag 1200 ansatte i Norge, Sverige og Storbritannia. PVC er et allsidig plastråstoff som er mye brukt blant annet i bygningssektoren. Hydro Polymers har om lag 300 ansatte i Norge. Selskapet har en markedsandel på 65 prosent i det nordiske markedet og 42 prosent i Storbritannia. Etter å ha fokusert på fornyelse og effektivisering de siste par årene offentliggjorde Hydro høsten 2006 at Hydro Polymers vurderes notert som eget selskap på Oslo Børs eller solgt.

5 Nærmere om sammenslåingen

Hydro og Statoil inngikk 18. desember 2006 en integrasjonsavtale om sammenslåing av Hydros petroleumsvirksomhet med Statoil. Selskapene har siden integrasjonsavtalen ble kunngjort forhandlet frem en Sammenslåingsplan.

Sammenslåingen gjennomføres i korte trekk ved at Hydros samlede olje- og gassvirksomhet og virksomhet innenfor vindenergi, dets aksjer i Naturkraft AS, Hydro IS Partner AS samt eierinteresser i Norsk Hydro Canada Inc. heretter Hydros petroleumsvirksomhet overføres til Statoil. Aksjeeierne i Hydro får som vederlag utstedt aksjer i Statoil. Bytteforholdet er beskrevet nærmere nedenfor. Statoilaksjene som skal tildeles Hydros aksjeeiere som vederlag, utstedes gjennom en kapitalforhøyelse etter allmennaksjeloven kapittel 10. I henhold til Sammenslåingsplanen vil 70 prosent av Hydros nettoverdier bli overført Statoil og inngå i det sammenslåtte selskapet.

5.1 Transaksjonsmodell

Styret i Hydro og styret i Statoil behandlet og undertegnet en plan for fisjon av Norsk Hydro ASA som ledd i sammenslåing av Hydros petroleumsvirksomhet med Statoil ASA henholdsvis den 12. og 13. mars 2007. Denne planen, også kalt Sammenslåingsplanen, vil legges frem for selskapenes generalforsamlinger til godkjenning. Sammenslåingsplanen er vedlagt som vedlegg 2.

Selskapsrettslig skjer sammenslåingen ved at Hydros petroleumsvirksomhet skilles ut fra Hydro konsernet (fisjon) og overføres til Statoil som overtakende selskap. Fisjonen og overføringens selskapsrettslige sider er regulert i allmennaksjelovens kapittel 14.

Sammenslåingsplanen bygger på integrasjonsavtalen partene inngikk 18. desember 2006. I tillegg til Sammenslåingsplanen har styrene i selskapene utarbeidet hver sin utførlig skriftlige rapport om sammenslåingen. Sammenslåingsplanen og dens vedlegg ble offentliggjort den 13. og 14.mars ved børs- og pressemeldinger. Disse ble også vedlagt prospektutkastet som 20. mars 2007 ble oversendt Securities and Exchange Commission (SEC) i USA ettersom begge selskapene er notert ved New York Stock Exchange. Utvidet børsmelding (prospektutkastet) ble samme dag sendt Oslo Børs. Hydro har også sendt en utvidet børsmelding som omhandler selskapets virksomhet etter utskillelsen av petroleumsvirksomheten.

Når prospektutkastet er godkjent av SEC, vil selskapene senest en måned før de ekstraordinære generalforsamlingene sende alle saksdokumenter til aksjeeierne. Styrene anbefaler aksjeeierne i selskapene å stemme for Sammenslåingsplanen. Det planlegges å avholde ekstraordinære generalforsamlinger i de to selskapene i månedsskiftet juni/juli 2007. Sammenslåingen kan forventes gjennomført i løpet av 3. kvartal 2007.

Forut for generalforsamlingenes behandling, skal Sammenslåingsplanen med vedlegg gjøres kjent for de ansatte, tillitsvalgte og bedriftsforsamlingen i begge selskapene. Tillitsvalgte har rett til drøfting etter bestemmelsene i arbeidsmiljøloven. En uttalelse fra bedriftsforsamlingen skal inngå i saksdokumentene ved den videre saksbehandlingen til generalforsamlingen. Det samme gjelder innkomne uttalelser fra de ansatte.

Generalforsamlingenes beslutning om godkjennelse av Sammenslåingsplanen krever tilslutning fra minst 2/3 så vel av de avgitte stemmene som av den aksjekapital som er representert på generalforsamlingene. Generalforsamlingene blir forelagt Sammenslåingsplanen. Generalforsamlingens myndighet er begrenset til å godkjenne eller forkaste Sammenslåingsplanen. Ved å stemme for Sammenslåingsplanen som helhet, gjøres det også implisitt vedtak for alle forhold som inngår i Sammenslåingsplanen, herunder bytteforhold, vedtektsendringer, kapitalendringer med videre. Denne behandlingsmåten følger av allmennaksjeloven. Statens eierandel i Statoil er 70,9 prosent, mens statens eierandel i Hydro er 43,8 prosent. I Statoils ekstraordinære generalforsamling vil beslutning om sammenslåing treffes dersom staten stemmer for sammenslåingen, mens i Hydros ekstraordinære generalforsamling vil beslutning om fisjon og sammenslåing være avhengig av tilslutning fra andre aksjonærer i tillegg til staten med mindre statens aksjer utgjør minst 2/3 av den

aksjekapital som er representert på generalforsamlingen.

I følge Sammenslåingsplanen er det en betingelse for sammenslåingens gjennomføring at det ikke forut for godkjennelsen i de respektive generalforsamlinger inntrer forhold, endringer, hendelser eller utvikling som vesentlig endrer grunnlaget for sammenslåingen. Dersom styrene kommer til enighet om det, kan Sammenslåingsplanen endres frem til den er godkjent i generalforsamlingene. Endringer må behandles som en ny plan og blant annet gjøres kjent for ansatte, tillitsvalgte og bedriftsforsamlingen, meldes Foretaksregisteret og sendes aksjeeierne med lovfestet én måneds varsel før generalforsamlingsbehandling.

Når generalforsamlingene har godkjent Sammenslåingsplanen, er det ifølge planen en betingelse for sammenslåingens gjennomføring at det sammenslåtte selskapet oppnår de tillatelser fra offentlige myndigheter som er nødvendige for å gjennomføre sammenslåingen, og at tillatelsene ikke inneholder vilkår som vil ha vesentlig negativ betydning for det sammenslåtte selskapet. Dette gjelder med mindre styrene i Hydro og Statoil finner at virkningen av eventuelle manglende tillatelser eller eventuelle vilkår for tillatelser for det sammenslåtte selskapet ikke vil ha vesentlig negativ betydning for noen av selskapene når det tas hensyn til kompensasjon som eventuelt måtte bli avtalt i denne forbindelse.

5.2 Vederlag

I henhold til Sammenslåingsplanen vil aksjeeierne i Hydro motta 0,8622 aksjer i det sammenslåtte selskapet for hver aksje de eier i Hydro som vederlag for overføringen av petroleumsvirksomheten. I tillegg vil de beholde sine aksjer i det videreførte Hydro. Dette medfører at aksjeeierne i Statoil og aksjeeierne i Hydro vil inneha henholdsvis 67,3 prosent og 32,7 prosent av aksjene i det sammenslåtte selskapet. Det foreslåtte bytteforholdet er et resultat av forhandlinger om verdien av henholdsvis Statoil og Hydros petroleumsvirksomhet og basert på råd innhentet av selskapenes finansielle rådgivere.

5.3 Statens eierandel i det sammenslåtte selskapet

Ved børsnoteringen av Statoil i 2001 forutsatte Stortinget at statens eierandel ikke skulle være lavere enn 2/3. Dette er nærmere redegjort for i St.prp. nr. 36 (2000-2001) *Eierskap i Statoil og fremtidig forvaltning av SDØE* som ble lagt frem av Stoltenberg I- regjeringen. Det ble åpnet for nye eiere i Statoil med inntil 1/3 av selskapets aksjekapital. Etter børsnoteringen i 2001 beholdt staten en eierandel i selskapet på 81,7 prosent. I juli 2004 og februar 2005 ble det under Bondevik II-regjeringen gjennomført ytterligere nedsalg til institusjonelle investorer og privatpersoner. Staten eier nå 70,9 prosent av aksjene i Statoil. Høsten 2006 la regjeringen frem St. meld. nr. 13 (2006-2007) *Et aktivt og langsiktig eierskap* hvor regjeringen legger opp til at eierandelen i Statoil skal opprettholdes.

I henhold til Sammenslåingsplanen vil statens eierandel i det sammenslåtte selskapet bli om lag 62,5 prosent. I tråd med Stortingets beslutning fra 2001 om minst 67 prosent statlig eierandel i Statoil samt St. meld. nr. 13, legger regjeringen opp til at statens eierandel i det sammenslåtte selskapet over tid skal økes fra 62,5 prosent til 67 prosent, jf. forslag til vedtak III og IV. Et eierskap på 67 prosent vil bidra til at intensjonene fra beslutningen om å børsnotere Statoil opprettholdes også for det sammenslåtte selskapet. Regjeringens intensjon er at kjøp av aksjer i det sammenslåtte selskapet vil skje i markedet over tid.

Det vil bli fremmet en Odelstingsproposisjon om endringer i lov om Statens pensjonsfond. Av § 3 i loven følger det at salg av aksjer i Statoil inngår i inntektene til Statens pensjonsfond-Utland. Kjøp av aksjer er imidlertid ikke nevnt. En symmetrisk behandling av kjøp og salg av aksjer i definisjonen av fondets inntekter, krever således en lovendring. En slik proposisjon må fremmes etter at transaksjonen er godkjent på selskapenes ekstraordinære generalforsamlinger.

5.4 Vedtekter

Statoil vil være det overtakende selskapet. Vedtektene i det sammenslåtte selskapet baserer seg på Statoils nåværende vedtekter, men det vil bli foretatt nødvendige endringer. Endringene knytter seg særlig til navn, aksjekapital og formuleringer rundt styre og bedriftsforsamling. Videre er det foretatt mindre tekniske og språklige endringer. Forslag til vedtekter for StatoilHydro er vedlagt (Vedlegg 1).

Navn

Selskapets navn vil være StatoilHydro ASA. Selskapene har blitt enige om at styret i det sammenslåtte selskapet skal utvikle forslag til nytt navn og logo som skal symbolisere selskapets forretningsstra-

tegi, verdigrunnlag og visjon og være forskjellig fra nåværende selskapsnavn. Et nytt navneforslag vil bli lagt frem til avgjørelse av generalforsamlingen i StatoilHydro i 2008.

Skifte av navn og logo skal ikke være til hinder for at Statoils nåværende navn og logo kan benyttes i tilknytning til det sammenslåtte selskapets virksomhetsområde «energy and retail» i den utstrekning det anses hensiktsmessig.

Forretningskontor

De to styrene har i Sammenslåingsplanen foreslått at selskapets forretningskontor skal være i Stavanger. Konsernfunksjonene vil ligge både i Stavanger og Oslo, og konsernsjefen vil ha kontor begge steder. De viktigste forretnings- og virksomhetsområdene vil drives fra Stavanger, Oslo, Bergen og Trondheim.

Styre og bedriftsforsamling

Selskapets styre skal ha ti medlemmer. Styrets medlemmer, herunder leder og nestleder, skal velges av bedriftsforsamlingen. I Sammenslåingsplanen er det forutsatt at Eivind Reiten skal velges som styreleder og at det skal være sju aksjonærvalgte styremedlemmer. Valgkomitéen i Statoil skal innstille fire av medlemmene og valgkomitéen i Hydro skal innstille de øvrige to aksjonærvalgte medlemmene i styret. Styremedlemmene skal velges frem til ordinær generalforsamling i 2010. Selskapet skal ha en bedriftsforsamling på atten medlemmer samt varamedlemmer, hvorav tolv medlemmer og fire varamedlemmer velges av generalforsamlingen. De resterende medlemmer og varamedlemmer velges av og blant selskapets ansatte etter forskrifter i medhold av allmennaksjelovens bestemmelser om de ansattes rett til representasjon i aksjeselskapers styre og bedriftsforsamling. I henhold til sammenslåingsplanen vil ansattes representanter til bedriftsforsamling og styre søkes fordelt mellom de ansatte med bakgrunn fra henholdsvis Statoil og Hydro i et forhold som reflekterer prinsippet om likeverdighet. Statoils valgkomité skal nominere sju personer til bedriftsforsamlingen, mens Hydros valgkomité skal nominere fem personer. Medlemmene skal velges frem til ordinær generalforsamling i 2010.

Avsetning av petroleum

Fra statens direkte økonomiske engasjement (SDØE) ble opprettet i 1985 har Statoil vært ansvarlig for å forestå en samlet avsetning av statens olje- og gassvolumer sammen med Statoils egne volumer. Denne ordningen ble videreført og nedfelt i Statoils vedtekter i forbindelse med børsnoteringen av Statoil i 2001. Selskapets generalforsamling kan med alminnelig flertall fastsette instruks for avsetningen. Bestemmelsen i Statoils vedtekter om at Statoil skal forestå avsetningen av statens petroleum videreføres i det sammenslåtte selskapet. Regjeringen legger stor vekt på at denne ordningen videreføres også etter sammenslåingen. Statoil og Hydros olje- og gassvolumer vil likestilles og avsettes sammen med statens petroleum i henhold til selskapets vedtekter og avsetningsinstruksen. Hydro produserer i likhet med Statoil råolje, våtgass og naturgass. Store deler av disse produktene vil typisk være priset mot offentlig tilgjengelige priser/noteringer. Dette gjelder særlig oljeproduktene, men også deler av våt- og tørrgassproduktene.

Frem til opphøret av Gassforhandlingsutvalget (GFU)[1] og etablering av ordningen med selskapsbasert salg den 1. juni 2001, bestod Statoil og Hydros langsiktige gassalgsporteføljer av kontrakter med de samme kundene og med like salgsbetingelser og -priser. Disse kontraktene utgjorde i 2001 den vesentligste delen av både Statoil og Hydros portefølje av gassalgskontrakter. Olje- og energidepartementet har ikke grunn til å tro at dette er vesentlig endret i dag. Ut fra de langsiktige gassalgskontraktenes egenskaper, antas det at utviklingen i disse kontraktene har vært et resultat av den generelle markedsutviklingen og anvendelse av mekanismer i kontraktene hvor det tas hensyn til utviklingen i de relevante markedene for løpende prisjusteringer og enkelte prisrevisjoner. Olje- og energidepartementet har således ikke grunn til å tro at fordelingen av verdier mellom SDØEs gass og det sammenslåtte selskapets gass under Avsetningsinstruksen, vil endre seg i særlig grad etter sammenslåingen.

5.5 Andre forhold

Statoil og Hydro må få godkjenning fra the United States Federal Trade Commission (FTC) eller the Antitrust Division of the United States Departement of Justice (DOJ) som begge har myndighet til å gjennomgå transaksjonen i forhold til gjeldende konkurranselovgivning.

Videre vil EU-kommisjonen behandle konkurranserettslige sider ved sammenslåingen mellom Statoil og Hydros olje- og gassvirksomhet i lys av

[1] Gassforhandlingsutvalget ble etablert av staten i 1987 som et integrert ressursforvaltningsorgan. Gassforhandlingsutvalget forhandlet alle kontrakter om salg av naturgass fra norsk sokkel.

disse selskapenes rolle som aktører i det europeiske olje- og gassmarkedet. For øvrig vil sammenslåingen kunne medføre krav om notifikasjon eller godkjennelser i andre land hvor selskapene har virksomhet.

Hydro er som tidligere omtalt operatør for og rettighetshaver i en rekke felt på norsk sokkel. Enhver overdragelse krever samtykke av Olje- og energidepartementet i medhold av petroleumsloven § 10-12. Her fremgår det at overdragelse av aksjeposter og andre eierandeler som kan gi bestemmende innflytelse over en rettighetshaver som innehar andel i en utvinningstillatelse, ikke kan skje uten departementets samtykke. Finansdepartementets samtykke til sammenslåingen kreves i medhold av petroleumsskatteloven § 10, som sier at overdragelse eller interesseoverføring som nevnt i petroleumsloven § 10-12 ikke kan skje uten at Finansdepartementet har samtykket i de skattemessige virkningene.

6 Beskrivelse av det sammenslåtte selskapet

StatoilHydro ASA vil være et norskbasert olje- og gasselskap med betydelig internasjonal virksomhet. Selskapets formål vil være å drive undersøkelse etter og utvinning, transport, foredling og markedsføring av petroleum og avledede produkter samt annen virksomhet.

Etter transaksjonen vil StatoilHydro ha om lag 31 000 ansatte og tilstedeværelse i nær 40 land.

Selskapet vil få en styrket produksjons- og utbyggingsportefølje både på norsk sokkel og internasjonalt. Selskapet antas, basert på summen av Statoil og Hydros individuelle målsettinger for 2007, å få en samlet produksjon på om lag 1,9 millioner fat o.e. per dag i 2007, hvorav 1,6 millioner fat o.e. per dag fra Norge. Det er anslått at de påviste olje- og gassreserver for StatoilHydro vil være på 6,1 milliarder fat o.e.

Det sammenslåtte selskapet vil få en antatt markedsverdi som nærmer seg de store, men ikke de største børsnoterte olje- og gasselskapene jf. figur 6.1.

Stavanger vil være StatoilHydros forretningskontor og blir dessuten selskapets geografiske tyngdepunkt. Tre av selskapets forretningsområder vil ledes fra Stavanger og hovedvekten av konsernfunksjonene vil være i Stavanger.

Selskapets forretningsområder vil være Undersøkelse og produksjon Norge, Internasjonal undersøkelse og produksjon, Naturgass, Foredling og markedsføring, Teknologi og ny energi og Prosjekter. I tillegg kommer Økonomi og finans og selskapets konsernsenter med staber, støtte og tjenesteenheter.

6.1 Forretningsområder

Undersøkelse og Produksjon Norge

Virksomheten i Norge vil fremdeles være det viktigste området for det sammenslåtte selskapet. Selskapet vil opprettholde og videreutvikle kompetansemiljøer flere steder i Norge. Av selskapets påviste reserver vil 68 prosent være på norsk sok-

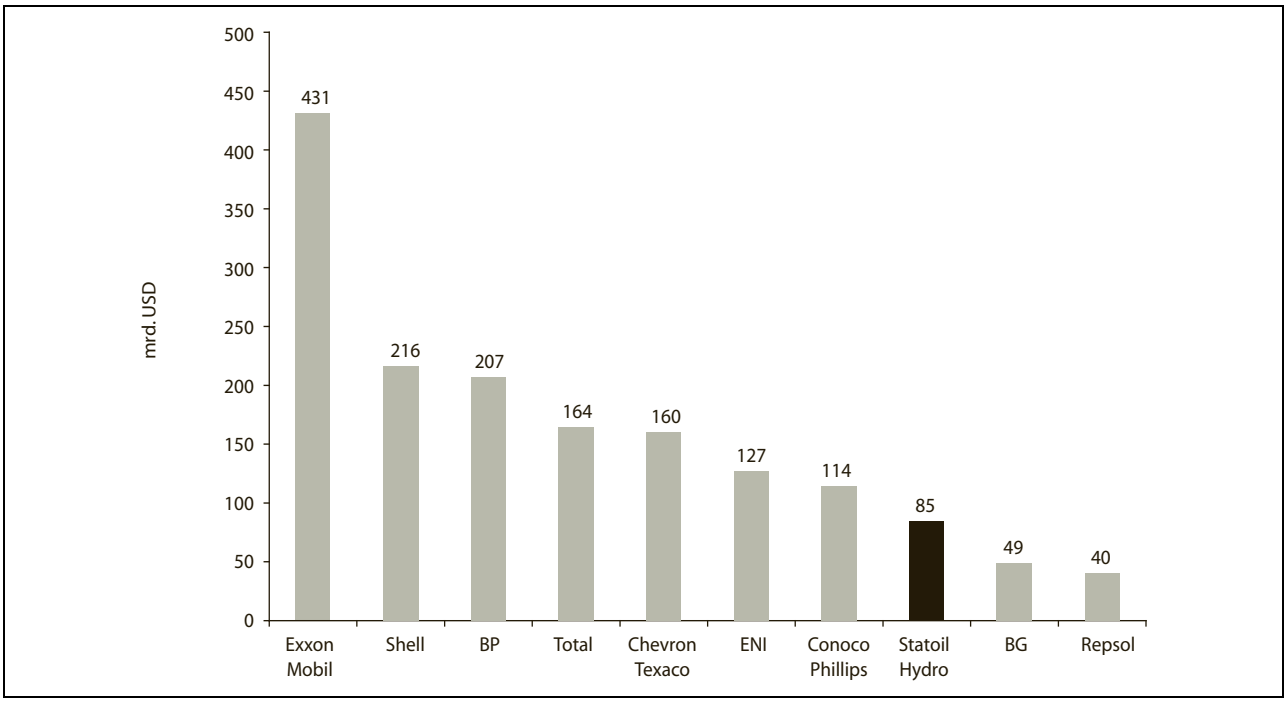

Figur 6.1 StatoilHydros markedsverdi i forhold til andre ledende oljeselskaper per 27.03.07 (i mrd. USD)

Kilde: Lehman Brothers

kel, jf. figur 6.2. Selskapet vil disponere over 1/3 av de gjenværende påviste ressursene på sokkelen. Fra 2007 vil selskapet operere om lag 80 prosent av produksjonen.

Forretningsområdet Undersøkelse og Produksjon Norge skal ledes fra Stavanger og være ansvarlig for sikker og effektiv drift på norsk sokkel. Forretningsområdet vil få tilført betydelige ressurser fra Hydros oljevirksomhet i Oslo og vil være det tyngste utviklingsmiljøet for StatoilHydro. Driftsorganisasjonen deler norsk sokkel i tre områder som skal ledes fra Stavanger, Bergen og Stjørdal. Det vil være flere underliggende enheter med andre lokasjoner. Sentrale deler av selskapets virksomhet i Norskehavet og Barentshavet skal fortsatt drives fra Harstad og Hammerfest.

Internasjonal undersøkelse og produksjon

Forretningsområdet skal skape og videreutvikle selskapets internasjonale vekstposisjoner. Internasjonal avdeling skal ledes fra Oslo. Den internasjonale virksomheten inndeles i fire geografiske enheter som skal ledes fra Stavanger, Oslo og Houston.

StatoilHydros internasjonale satsing vil være en videreføring av selskapenes internasjonale engasjement i dag. Statoil og Hydro har bygd opp virksomhet i en rekke land. I dag har de oppstrømsvirksomhet i Angola, Mexicogolfen, Venezuela, Libya, Brasil, Nigeria og Iran. Det sammenslåtte selskapet vil oppnå operasjonelle gevinster ved å kombinere ressursene i landene hvor begge selskapene er representert. Etter sammenslåingen vil de største internasjonale reservene for det sammenslåtte selskapet være i Angola, Algerie og Aserbajdsjan.

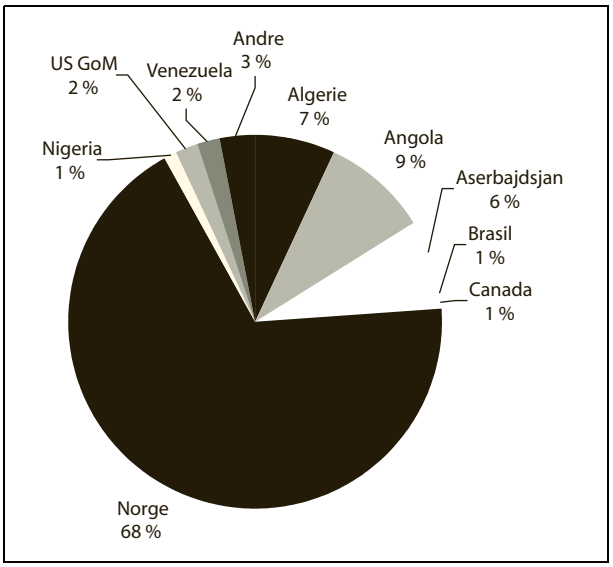

Figur 6.2 Det sammenslåtte selskapets reserver fordelt på land

Kilde: Wood Mackenzie

Naturgass

Forretningsområdet skal sikre effektiv drift av gassinfrastrukturen og maksimere verdien av selskapets gassvolumer. Naturgass skal ledes fra Stavanger og ha virksomhet på Kårstø og Kollsnes i tillegg til internasjonal aktivitet.

Foredling og markedsføring

Forretningsområdet skal ha ansvaret for selskapets raffinerier og globale oljehandelsvirksomhet samt bensinstasjonsnettet og øvrige detaljhandelsvirksomhet. Området omfatter også de operative industrianleggene Sture, Mongstad, Tjeldbergodden og Kalundborg i Danmark.

Forretningsområdet vil ledes fra Stavanger, mens detaljvirksomheten vil ledes fra Oslo som i dag.

Teknologi og ny energi

Forretningsområdet skal være selskapets teknologiske kompetansesenter og vil i tillegg ha ansvar for at selskapets arbeid innen fornybar energi og CO_2-håndtering. Området vil ledes fra Bergen og vil ha aktivitet i Stavanger, Trondheim og Porsgrunn. FoU-virksomheten vil ledes fra Trondheim.

Hydros virksomhet innen vindkraft og hydrogen vil overføres til det sammenslåtte selskapet. Statoil og Hydro har uttalt at det sammenslåtte selskapet vil vektlegge virksomhet innen fornybar energi, karbonfangst og karbonlagring. Både Statoil og Hydro har allerede i dag gjennomført betydelig arbeid innen utvikling og bruk av teknologi for rensning og deponering av CO_2. Dette arbeidet vil videreføres. Innen fornybar energi vil forskning, teknologiutvikling og kommersialisering være prioriterte satsningsområder.

Prosjekter

Forretningsområdet skal levere utbygginger til selskapets globale virksomhet. Området vil ledes fra Oslo. Ledelsen av sentrale enheter vil også sitte i Stavanger.

6.2 Andre forhold

Utbyttepolitikk

StatoilHydros ambisjon er å utbetale et økende ordinært kontantutbytte målt i NOK per aksje. Selskapet har videre til hensikt å distribuere til sine

aksjonærer, gjennom kontantutbytte og tilbakekjøp av egne aksjer, et beløp i størrelsesorden 45-50 prosent av konsernets årsoverskudd. I enkelte år kan imidlertid summen av kontantutbytte og tilbakekjøp utgjøre en høyere eller lavere andel av årsoverskuddet enn 45-50 prosent, avhengig av selskapets vurdering av forventet kontantstrømutvikling, investeringsplaner, finansieringsbehov og hensiktsmessig finansiell fleksibilitet.

Vekst og synergier

StatoilHydro har deltakerandeler i en rekke felt og prosjekter som de nærmeste årene vil komme i produksjon. I 2007 vil blant Ormen Lange, Snøhvit, Statfjord senfase, Volve og Skinfaks/Rimfaks IOR komme i produksjon. I 2008 vil størstedelen av produksjonstilgangen komme internasjonalt. I 2008 vil blant annet produksjonen fra Abgami (Nigeria) og Thaiti (Mexicogolfen) starte opp, samt produksjonen fra ACG (Aserbajdsjan) bli økt som følge av nye faser.

Det er estimert at selskapet vil ha en årlig vekst i internasjonal produksjon på 9,7 prosent fra 2007-2012. Sammenliknet med andre store internasjonale oljeselskaper vil total produksjonsvekst for selskapet i perioden 2007-2012 i henhold til tallene i figur 6.3 overstige andre selskapers vekst.

Sammenslåingen vil i følge selskapene føre til nye vekstmuligheter for det sammenslåtte selskapet gjennom en forbedret konkurranseposisjon internasjonalt, en utvidet portefølje og større organisatorisk og økonomisk kapasitet. Ved å kombinere styrken i begge organisasjonene, vil det sammenslåtte selskapet være i stand til å forfølge flere muligheter og ta på seg flere oppgaver. I tillegg vil selskapet være i stand til å realisere kostnadsgevinster gjennom mer effektiv drift og besparelser ved overlappende funksjoner. Frigjorte interne ressurser skal i størst mulig grad overføres til andre verdiskapende aktiviteter. Sammenslåingen ventes videre å føre til større inntekter enn for de to selskapene hver for seg gjennom innføring av beste praksis og mer effektiv bruk av begrensede ressurser ved boring og brønnaktiviteter, økt utvinning, integrerte operasjoner, ledelse av kjerneområder og internasjonal erfaring.

Basert på egen virksomhet og analyser fra ekstern konsulent har Statoil gjennomført beregninger av antatte kostnads- og effektivitetsgevinster for det sammenslåtte selskapet etter at sammenslåingen er gjennomført. Kostnadsgevinstene er beregnet til om lag fire milliarder kroner per år før skatt. Dette omfatter både økt effektivitet knyttet til letevirksomhet, utbygging og drift, samt innsparinger innen administrasjon og forretnings-

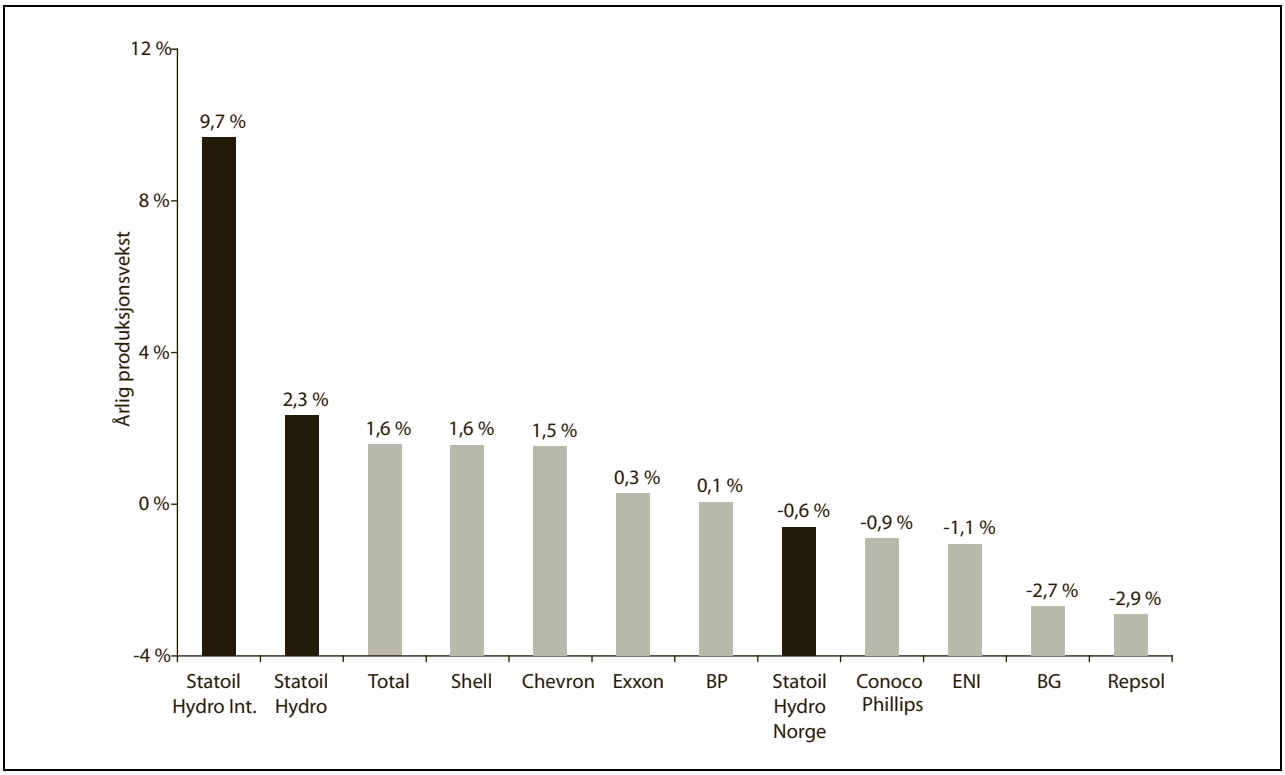

Figur 6.3 Produksjonsvekst

Kilde: Wood Mackenzie

støtte. Brutto kostnadsgevinster knyttet til drift av egenoperert virksomhet er beregnet å bli vesentlig høyere enn fire milliarder kroner.

Viktige virkemidler for å oppnå besparelser i driftskostnadene blir å redusere bruken av eksterne ressurser og intern omplassering av personell. Deler av synergieffektene vil bli reflektert i fremtidige investeringer. Synergipotensialet forventes realisert når integrasjonsprosessen er endelig fullført rundt 2009-2010. Eventuell overtallighet vil bli håndtert ved intern omstilling, naturlig avgang og andre tiltak som ble gjort offentlig kjent av Statoil og Hydro 19. mars 2007.

7 Beskrivelse av den videreførte virksomheten i Norsk Hydro

Hydro vil etter utskillelsen av petroleumsvirksomheten i hovedsak være et rendyrket aluminiumselskap. Selskapet vil imidlertid eie en betydelig kraftproduksjon. Selskapet vil være verdens tredje største børsnoterte aluminiumselskap. I tillegg til en sterk satsing på primæraluminium og metallprodukter vil Hydro bygge videre på den europeiske lederposisjonen de har innenfor valsede og ekstruderte aluminiumprodukter, samt byggsystemer. Sammen med økt produksjon av metall og råvaren aluminiumoksid blir dette hovedgrunnlaget for realiseringen av selskapets vekstambisjoner som aluminiumselskap. Selskapets tre nye foretningsområder vil være metallproduksjon, videreforedling og vannkraft.

Det videreførte Hydro ville i 2006 hatt en estimert omsetning på over 100 milliarder kroner og selskapet ville hatt et årsresultat på over 6 milliarder kroner. Selskapet vil være blant de største selskapene på Oslo Børs og ha om lag 25 000 ansatte.

Hydros aluminiumsvirksomhet har hatt en sterk utvikling med god kontantinntjening de siste årene. Det nye selskapet er godt kapitalisert med lite gjeld. Dette gir selskapet tilstrekklig finansielle styrke til å gjennomføre de investeringer som skal til for å møte økende internasjonal konkurranse.

Hydros styre vedtok 12. februar 2007 utbyttepolitikken for det videreførte selskapet. Hydro vil fortsette sin utbyttepolitikk med en gjennomsnittlig utbetaling på 30 prosent av netto resultatet. Tilbakekjøp av aksjer og ekstraordinære utbyttebetalinger vil komme i tillegg til ordinært utbytte i perioder med sterke resultater. I slike situasjoner vil det også legges vekt på konjunkturen selskapets virksomheter er inne i og kapitalbehov for fremtidig vekst. Utbetalingen til aksjonærene bør reflektere Hydros mål om å gi en konkurransedyktig avkastning til aksjonærene i forhold til andre investeringsmuligheter i sammenlignbare selskaper.

7.1 Forretningsområder

Metallproduksjon

Foretningsområdet Metallproduksjon organiserer Hydros oppstrømsvirksomhet innenfor aluminiumsproduksjonen. Dette omfatter hele verdikjeden fra eierinteresser i bauksittgruver frem til produksjon av primæraluminium og metallprodukter. Forretningsområdet Metallproduksjon vil bestå av produksjon av primærmetall og omsmelting av aluminium.

Hydro har uttalt at de ønsker å øke sin produksjonskapasitet på primæraluminium med 10 prosent innen 2010. Dette forretningsområdet vil ha om lag 5000 ansatte og en omsetning på over 68 milliarder kroner. Hydros samlede produksjon av primærmetall var på 1,8 millioner tonn i 2006. I tillegg produserte Hydro 1,2 millioner tonn av omsmeltet eller resirkulert metall. Hydro er verdens femte største aluminiumsprodusent.

Selskapets sterke posisjon har kommet via to store oppkjøp, først det statlig eide Årdal og Sunndal verk i 1986 og siden VAW Aluminium i 2002. I tillegg kommer betydelige utvidelser og modernisering av egne verk. Hydro produserte i 2006 primæraluminium i åtte heleide og tre deleide fabrikker. I tillegg kommer en rekke omsmelteverk.

Tabell 7.1 Nøkkeltall Hydro konsern (videreført virksomhet)US GAAP (i mill. kroner)

	2006	2005	2004
Driftsinntekter	102 632	92 100	87 844
Driftsresultat	7 808	4 423	2 018
Skatter	-2 186	-1 397	-215
Årsresultat	6 493	4 953	4 064
Balanse	108 012	101 426	109 374

Tabell 7.2 Nøkkeltall for Metallproduksjon US GAAP (i mill. kroner)

	2006	2005	2004
Driftsinntekter	68 405	54 579	51 957
Driftsresultat	6 362	2 694	785

Over halvparten av Hydros totale produksjon er i Norge. Hydros tre største fabrikker målt i produksjonsvolum er Sunndal, Karmøy og Årdal. Disse tre fabrikkene produserer om lag 900 000 tonn aluminium og har om lag 2000 ansatte til sammen.

På grunn av restriksjoner relatert til forurensing er Hydro pålagt å stenge ned produksjon basert på Søderberg teknologi. I tillegg til fabrikken i Høyanger og Stade som ble stengt i 2006 er også Søderberglinjen i Årdal pålagt stengt ned. Hydro har søkt om å få fortsette produksjon på Søderberglinjen i Karmøy frem til 2009. Dette har blitt avslått av Statens forurensingstilsyn, men avslaget er påklaget av Hydro.

Videreforedling

Forretningsområdet Videreforedling består av virksomhetsområdene Rolled Products (Valsede produkter), Extrusion (ekstruderte produkter) og Automotive (bildeler). Hydro er en av de store aktørene og har en markedsandel på mellom 15-20 prosent i Europa avhengig av hvilket segment det dreier seg om. Hydro er industrileder på en rekke produktområder og markeder. Spesielt gjelder dette profiler i byggemarkedet og litografiske aluminiumsprodukter.

Valsede produkter er resultatet av prosesser der metallets egenskaper endres ved at tykkelsen av metallet reduseres betraktelig. Typiske valsede produkter er folie til bruk innenfor emballasjeindustrien, trykkplater til grafisk industri, plater og bånd til bruk innenfor byggeindustri, transport og emballasje, og plater til bruk på en rekke områder, blant annet i flyskrog, militære kjøretøyer og konstruksjonsdeler i broer og bygninger. Hydro er den nest største produsenten i Europa målt i markedsandel.

Ekstruderte produkter fremstilles ved aluminium som varmes opp og presses gjennom ulike støpeformer. De viktigste anvendelsesområdene for ekstrudert aluminium er rammer til vinduer, dører og fasader, deler til bilindustrien, deler til transportsegmentet og deler til maskiner, møbler og varige forbruksgoder.

Videreforedling hadde i 2006 driftsinntekter på nesten 50 milliarder kroner og et negativt driftsresultat på 83 millioner kroner etter store avskrivinger. Selskapet har satt fokus på kontantinntjening og resultatet i 2006 var bedre enn i 2005.

Videreforedlingsvirksomheten gjennomgår en betydelig restrukturering. Det alt vesentligste av bildelvirksomheten er besluttet solgt. Det meste av denne virksomheten ligger i Europa, men støtfangerproduksjon på Raufoss, som sysselsetter 700 personer, vil også bli solgt som et ledd i dette. For øvrig har Hydro virksomhet innen videreforedling i Holmestrand, Magnor og på Karmøy. Hydro forventer at restruktureringen er gjennomført i løpet av 2007. Hydro har varslet i sin strategi for videreforedling at de fremover vil satse på valsede, og ekstruderte produkter. I tillegg vil virksomhetsområder som Precision Tubing bli værende i Hydro.

Kraft

Hydro er den nest største produsenten av elektrisk kraft i Norge. Produksjon av kraft vil etter fisjonen bli eget forretningsområde i Hydro. Produksjonen fordeler seg på omlag 21 kraftstasjoner og er i sin helhet basert på vannkraft. Hydros produksjon er i et normalår 9 TWh. Dette utgjør om lag åtte prosent av den samlede norske kraftproduksjonen på 119 TWh i et normalår, og tilsvarer forbruket av elektrisitet til om lag 350 000 husstander. I tillegg eier Hydro en andel på 20,9 prosent av SKS Produksjon AS, et selskap med en årlig vannkraftproduksjon på 1,7 TWh.

Aluminiumsproduksjon er kraftkrevende og egen kraftproduksjon er et viktig aktivum for

Tabell 7.3 Nøkkeltall Videreforedling US GAAP (i mill. kroner)

	2006	2005	2004
Driftsinntekter	49 844	42 477	43 553
Driftsresultat	-83	-370	-1 072

Tabell 7.4 Nøkkeltall Kraft US GAAP (i mill. kroner)

	2006	2005	2004
Driftsinntekter	6 265	6 499	4 341
Driftsresultat	1 185	1 123	741

Hydro. Selskapet ønsker å videreutvikle en sterk kraftportefølje i Norge og dels å utnytte kompetansen utenlands. Hydros kraftproduksjon bidrar til å sikre kraftforsyningen til Hydros virksomhet i Norge, og store deler av produksjonsvolumet er bundet opp internt i langsiktige kontrakter først og fremst til metallproduksjonen.

Det er innad i Hydro bygd opp en betydelig kommersiell virksomhet rundt forvaltning av selskapets elektrisitetsportefølje. Hydro er også en stor aktør på Nord Pool, den felles-nordiske kraftbørsen.

Kraftområdet i Hydro hadde i 2006 en omsetning på om lag 6,2 milliarder kroner. Samlet produksjon i 2006 var 8,3 TWh.

Polymers

Hydro Polymers er en heleid virksomhet av Norsk Hydro ASA. Selskapet er en betydelig aktør på det nordeuropeiske markedet for plastmaterialet polyvinylklorid (PVC) og mellomproduktet vinylkloridmonomer (VCM), samt klor og lut. Selskapet har en markedsandel på 65 prosent i Norden og 42 prosent i Storbritannia. I desember 2006 varslet Hydro at Hydro Polymers vurderes børsnotert som eget selskap på Oslo Børs eller solgt. Denne prosessen anslås å være sluttført i løpet av våren 2007.

Selskapet har produksjonsvirksomhet i Norge, Sverige og Storbritannia. I Norge produserer Hydro Polymers klor og VCM ved Rafnes anlegget i Bamble, mens PVC produseres på PVC- fabrikken på Herøya i Porsgrunn. Selskapet har rundt 1200 ansatte, hvorav 315 er ansatt i Norge. Selskapet hadde i 2006 et positivt driftsresultat på vel en milliard kroner.

8 Vurdering av virkningene for virksomheten på norsk sokkel

I dette kapittelet vurderer Olje- og energidepartementet, som forvalter av de norske petroleumsressursene, virkningene sammenslåingen kan få for olje- og gassvirksomheten på norsk kontinentalsokkel.

Olje- og energidepartementet har mottatt en rekke innspill og synspunkter på virkningene sammenslåingen vil kunne få for norsk petroleumsvirksomhet og for forvaltningen av petroleumsressursene. Departementet arrangerte 22. februar 2007 et samråd med aktører i petroleumssektoren som berøres av sammenslåingen for å belyse deler av denne problemstillingen. I samrådet var representanter fra andre rettighetshavere enn Statoil og Hydro, leverandørindustrien, rederinæringen, fagforeningene og forskningsinstitusjonene til stede. Departementet mottok i samrådet en rekke innspill som er tatt med i departementets vurderinger.

Kapittelet innledes med en oversikt over det sammenslåtte selskapets posisjon på norsk kontinentalsokkel. Deretter vurderes sammenslåingen i forhold til utviklingstrekk, aktørbildet og selskapets posisjon som operatør, samt virkninger for leverandørindustrien og for forskning og utvikling. Arbeids- og inkluderingsdepartementet har vurdert virkningene av sammenslåingen for helse, miljø og sikkerhet i virksomheten, mens Miljøverndepartementet har vurdert virkningene for ytre miljø.

8.1 Det sammenslåtte selskapet på norsk sokkel

Det sammenslåtte selskapet vil ha sin hovedaktivitet på norsk sokkel

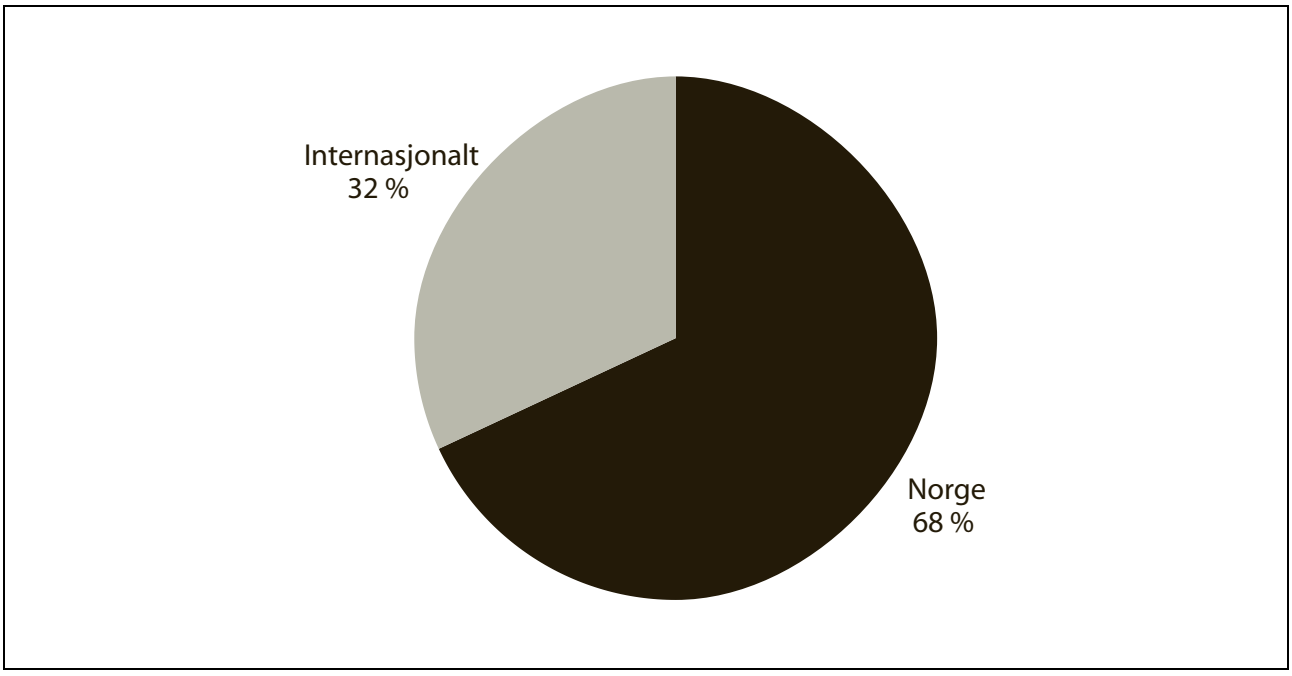

Figur 8.1 Det sammenslåtte selskapets reserver i Norge og internasjonalt

Kilde: Wood Mackenzie

Det sammenslåtte selskapet vil disponere over 1/3 av de gjenværende påviste ressursene

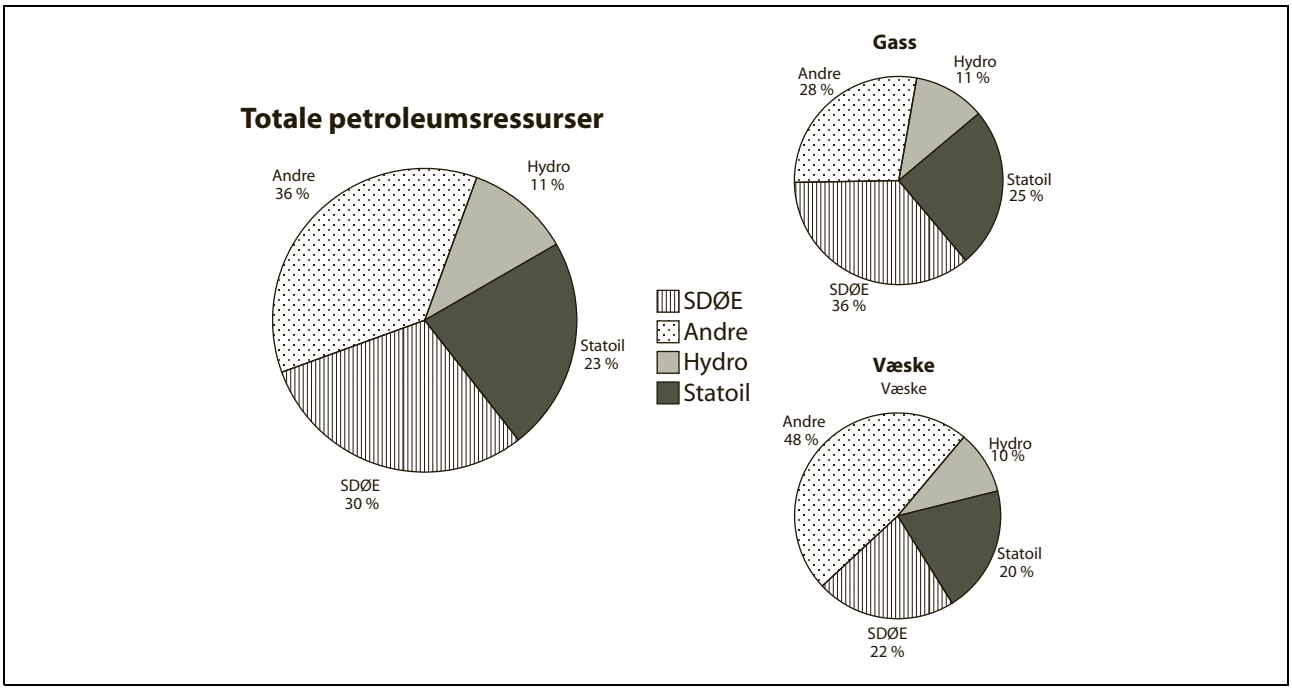

Figur 8.2 Oversikt over Statoil, Hydro og SDØE sine andeler av gjenværende reserver og påviste ressurser
Kilde: OED/OD

Det sammenslåtte selskapet vil være operatør for om lag 70 prosent av de gjenværende påviste ressursene

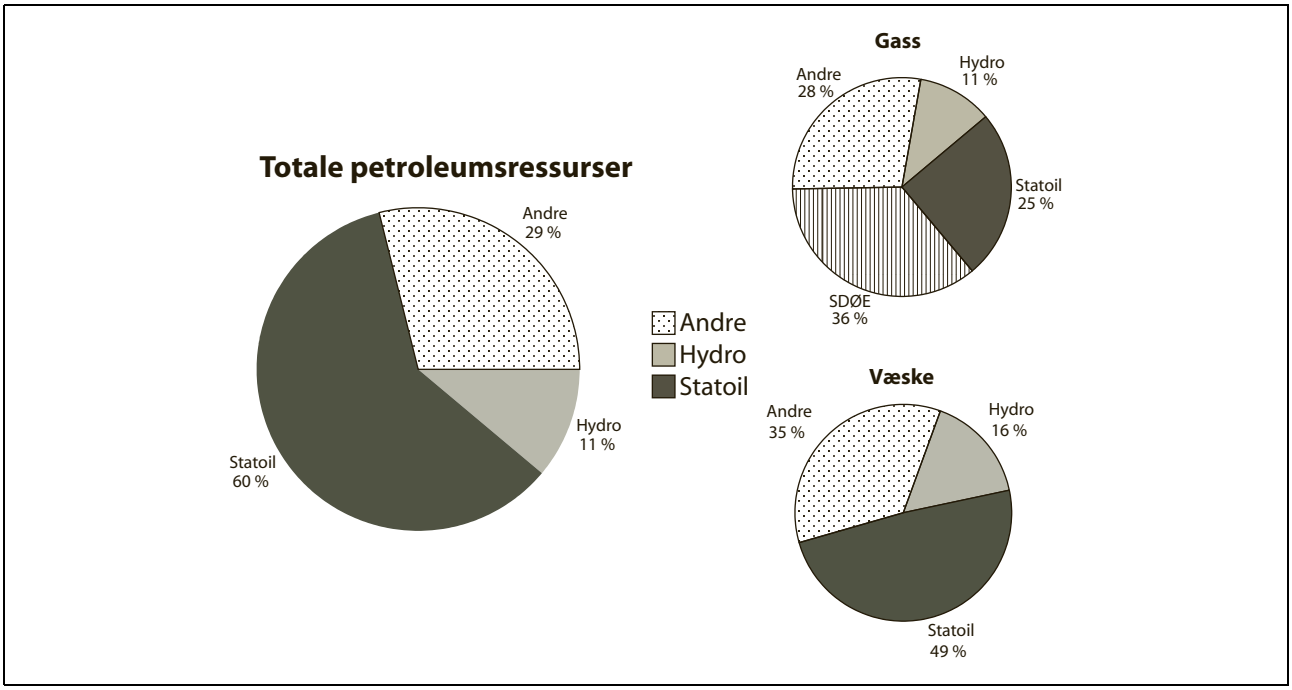

Figur 8.3 Oversikt over Statoil og Hydros operatøransvar for gjenværende reserver og påviste ressurser
Kilde: OED/OD

Det sammenslåtte selskapet vil være operatør for 80 prosent av produksjonen, men andelen er fallende over tid

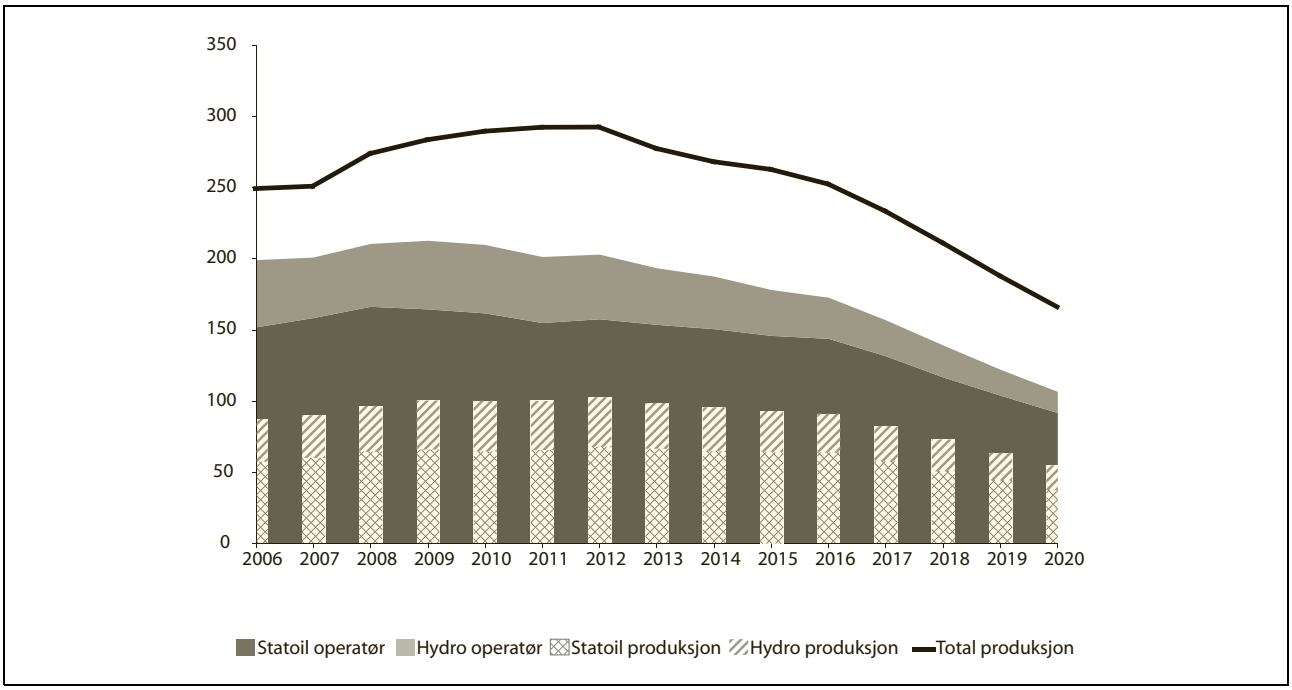

Figur 8.4 Oversikt over Statoil og Hydros andel av total petroleumsproduksjon og operatørskap, i forhold til total petroleumsproduksjon

Kilde: OED/OD

Det sammenslåtte selskapet vil ha en betydelig deltakerandel i de fleste store feltene

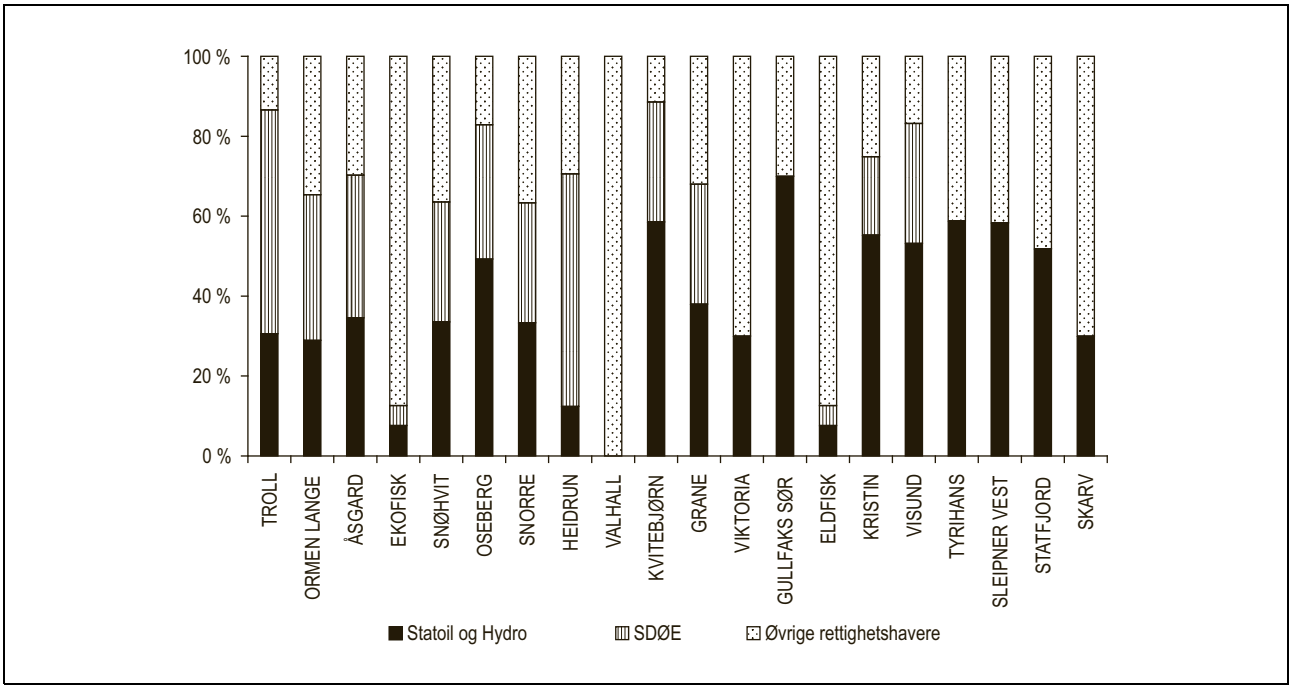

Figur 8.5 Statoil, Hydro og SDØE sine deltakerandeler i de 20 største feltene og funnene på norsk sokkel

Kilde: OED/OD

De største funnene som i dag ikke er bygd ut, eller som er under utbygging, opereres av andre selskaper enn Statoil og Hydro

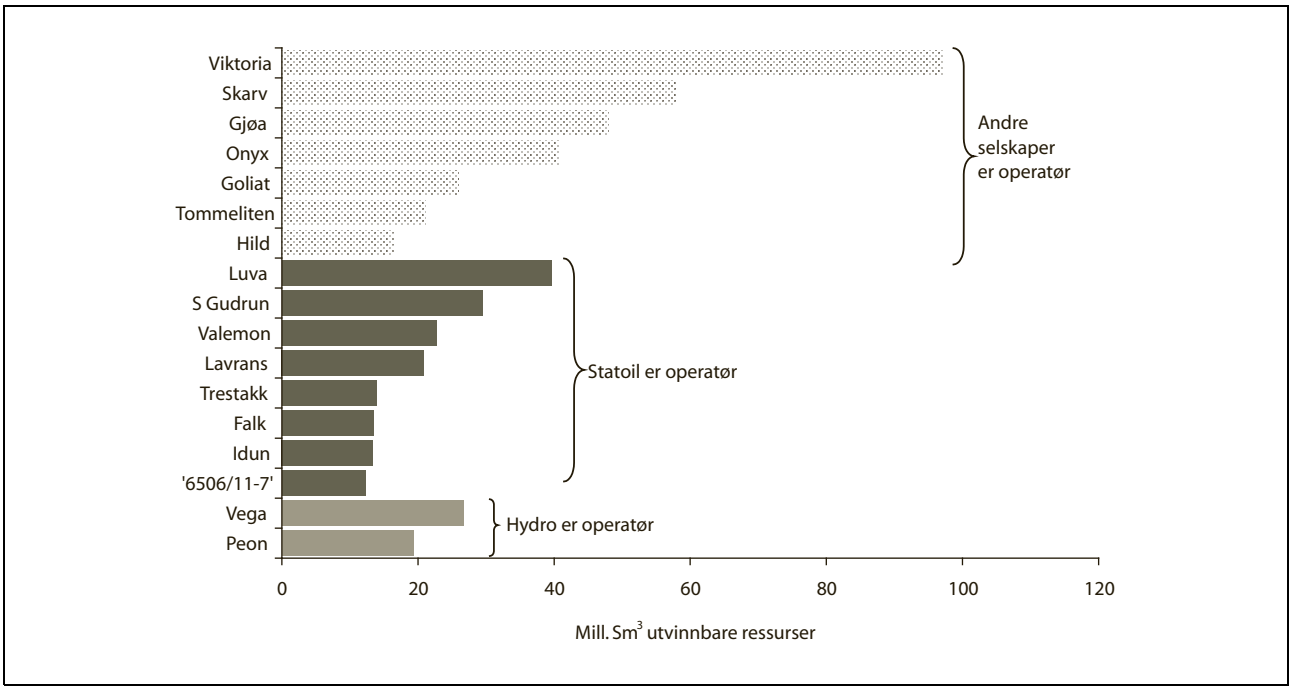

Figur 8.6 Fordeling av operatørskap for funn som forventes utbygd, rangert i forhold til utvinnbare ressurser

Kilde: OED/OD

I perioden 2007-2011 vil det sammenslåtte selskapet stå for i underkant av 30 prosent av de totale investeringene på sokkelen

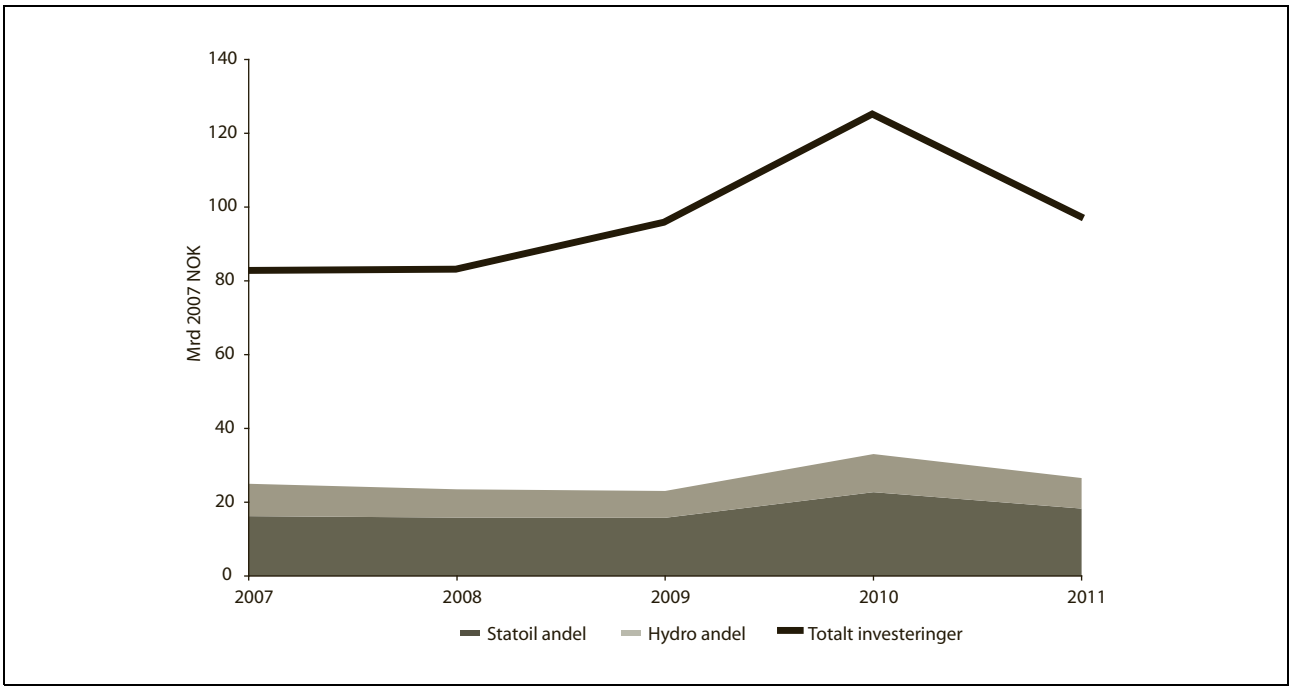

Figur 8.7 Statoil og Hydro sine forventede investeringer (ekskl. leting) sammenlignet med totalt investeringsnivå

Kilde: OED/OD

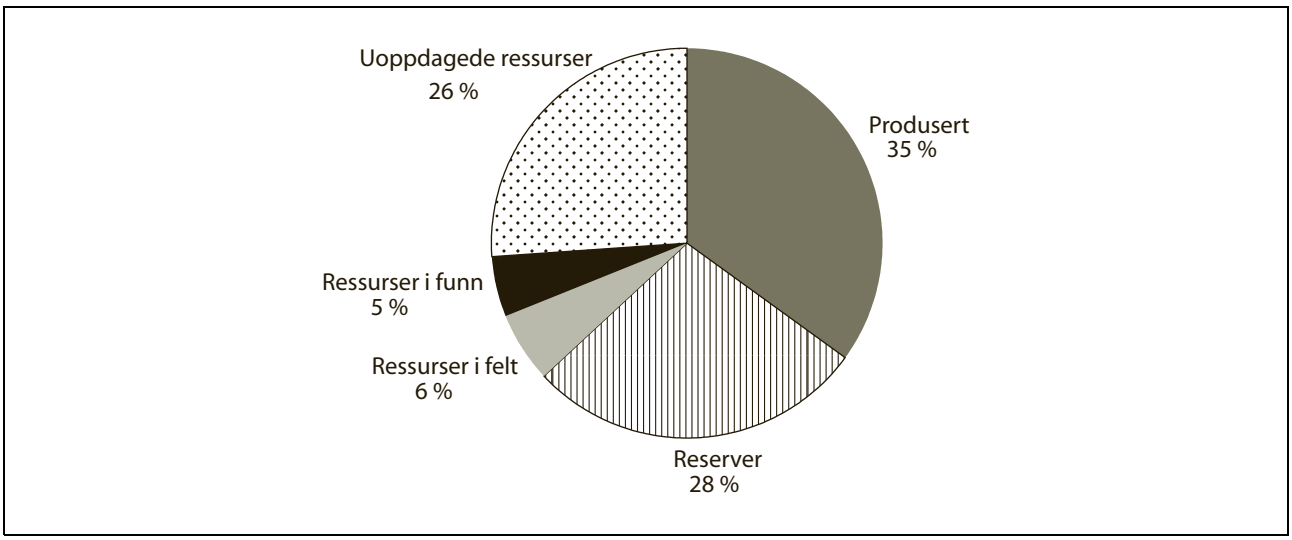

Figur 8.8 Ressursoversikt per 31. desember 2006
Kilde: OD

8.2 Utviklingstrekk på norsk sokkel og aktørbilde

Det er fortsatt et betydelig gjenværende ressurspotensiale på norsk sokkel. Oljedirektoratet (OD) anslår at de totale oppdagede og uoppdagede ressursene utgjør anslagsvis 13 milliarder Sm^3 oljeekvivalenter (o.e.) – av disse er bare 35 prosent produsert. De gjenværende *påviste* ressursene utgjør 5,2 milliarder Sm^3 o.e. (39 prosent), og de *uoppdagede* ressursene er anslått til 3,4 milliarder Sm^3 o.e. (26 prosent). Det er viktig å understreke den store usikkerheten i anslagene både for gjenværende og uoppdagede ressurser.
Ressurspotensialet er betydelig og det er viktig at ressursene forvaltes mest mulig effektivt. Virksomheten på sokkelen utvikler seg i takt med modningen av ressursbasen. Sammenslåingen mellom Statoil og Hydros petroleumsvirksomhet må vurderes i forhold til de utfordringene og mulighetene vi står overfor i forvaltningen av petroleumsressursene i årene fremover. Disse utfordringene er knyttet til modningen av sokkelen, og er ikke de samme som vi har stått overfor i oppbyggingsfasen av virksomheten.

8.2.1 Moden sokkel – nye utfordringer

Deler av norsk sokkel er i en moden fase. Dette kjennetegnes ved at geologien er kjent, infrastrukturen er godt utbygd, produksjonen er avtakende og enhetskostnadene stigende. Likevel forventer vi at om lag 45 prosent av de uoppdagede ressursene befinner seg i de modne områdene, med hovedvekt i Nordsjøen (figur 8.9).

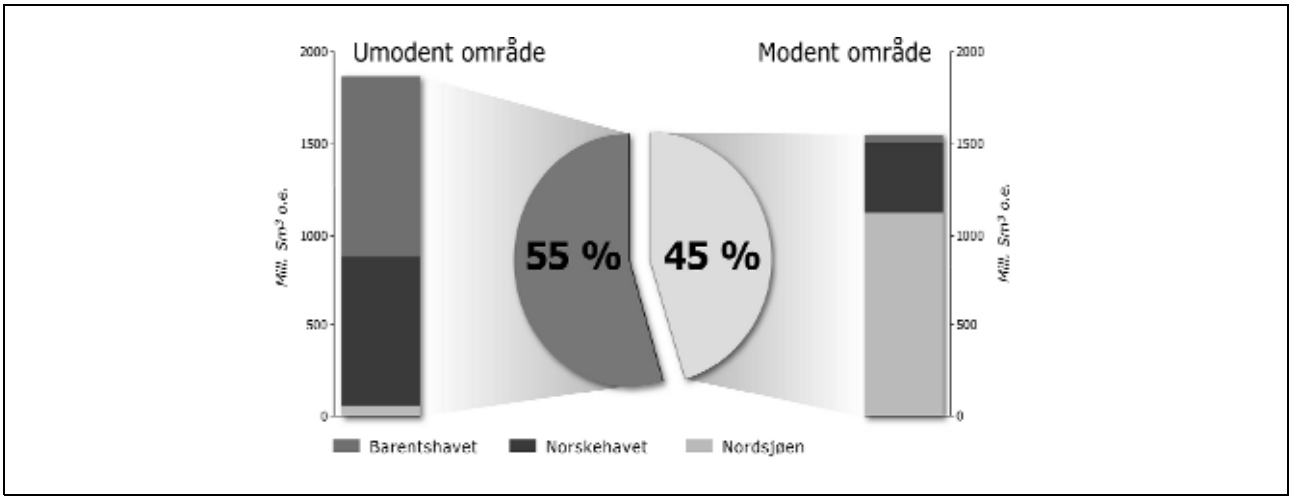

Figur 8.9 Fordeling av uoppdagede ressurser
Kilde: OD

Ofte er det andre selskaper enn de aller største som spesialiserer seg på muligheter i modne områder, for eksempel haleproduksjon og leting etter og utbygging av mindre forekomster. Utviklingen i modenhetsgrad gjenspeiler seg derfor i aktørbildet. Myndighetene har siden slutten av 1990-tallet lagt til rette for at nye selskaper skal etablere seg og bidra til å utvikle ressursene i de modne områdene.

Myndighetene har lykkes med denne politikken. I 1997 var 23 selskaper rettighetshavere. I dag er dette tallet økt til 44. Et konkret tiltak som myndighetene iverksatte i 2000 for å øke mangfoldet, var ordningen med prekvalifisering av selskaper som ønsker å bli rettighetshavere. Fra ordningen ble etablert og frem til januar 2007, har 47 selskaper benyttet seg av denne muligheten. Sammenslåingen mellom Statoil og Hydros petroleumsvirksomhet vil resultere i et selskap som har en vesentlig større porteføljе av utvinningstillatelser enn de andre rettighetshaverne, men det vil fortsatt være et mangfold av rettighetshavere på sokkelen.

Det tar tid for nye selskaper å etablere seg, og det er først nå vi begynner å se hvordan de nye aktørene bidrar. Det bildet som avtegnes, er at de står for en stadig større del av aktiviteten både mht. leting, investering og produksjon.

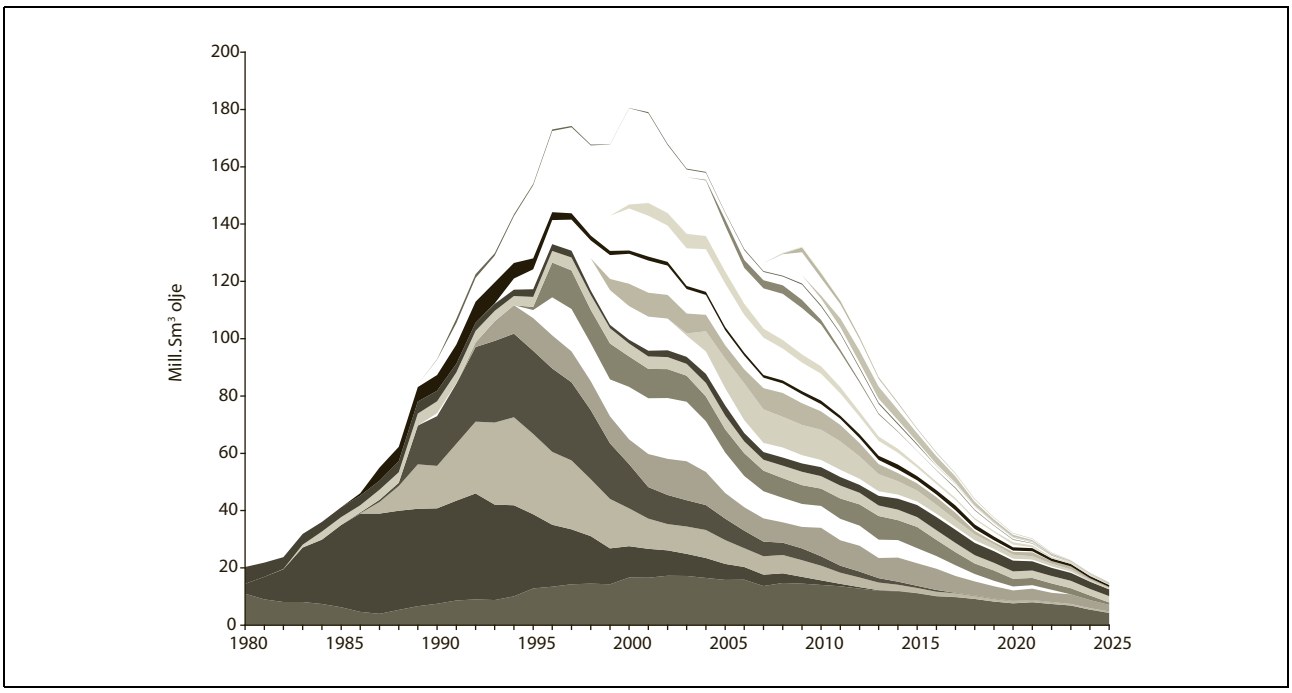

Figur 8.10 Sammensetning i oljeproduksjon fra felt i produksjon og felt som er vedtatt utbygd
Kilde: OD

8.2.2 De store oljefeltene har gått av platå – krever store omstillinger

Figur 8.10 viser oljeproduksjonen fra 1980 til 2025 fra felt i produksjon, og fra felt som er vedtatt utbygd. På 1980- og 90-tallet kom en stor andel av produksjonen fra et fåtall felt, bl.a. Statfjord, Gullfaks og Ekofisk. Disse feltene er nå i en moden fase, og på mange av feltene er det behov for krevende omstillinger. Dette er en problemstilling myndighetene har vært opptatt av i flere år. På noen felt er driften allerede lagt om, mens det på andre arbeides med omstillinger. Det er et høyt aktivitetsnivå på feltene, og 70 prosent av investeringene på norsk sokkel i perioden frem til 2011 kommer på felt i drift. Denne utviklingen illustrerer sokkelens modenhetsgrad på en god måte. Effektiv drift og senfaseutvikling på det enkelte felt er nødvendig for å sikre god ressursforvaltning. Det kan være betydelige gevinster ved å se flere felt og områder i sammenheng. Statoil og Hydro er operatører på de fleste av de store feltene i modne områder, og det sammenslåtte selskapet vil derfor få en viktig rolle i å utvikle disse feltene.

Myndighetene forventer at selskapet vil satse videre på økt utvinning og effektiv drift av disse feltene.

8.2.3 Flere felt - nye operatører

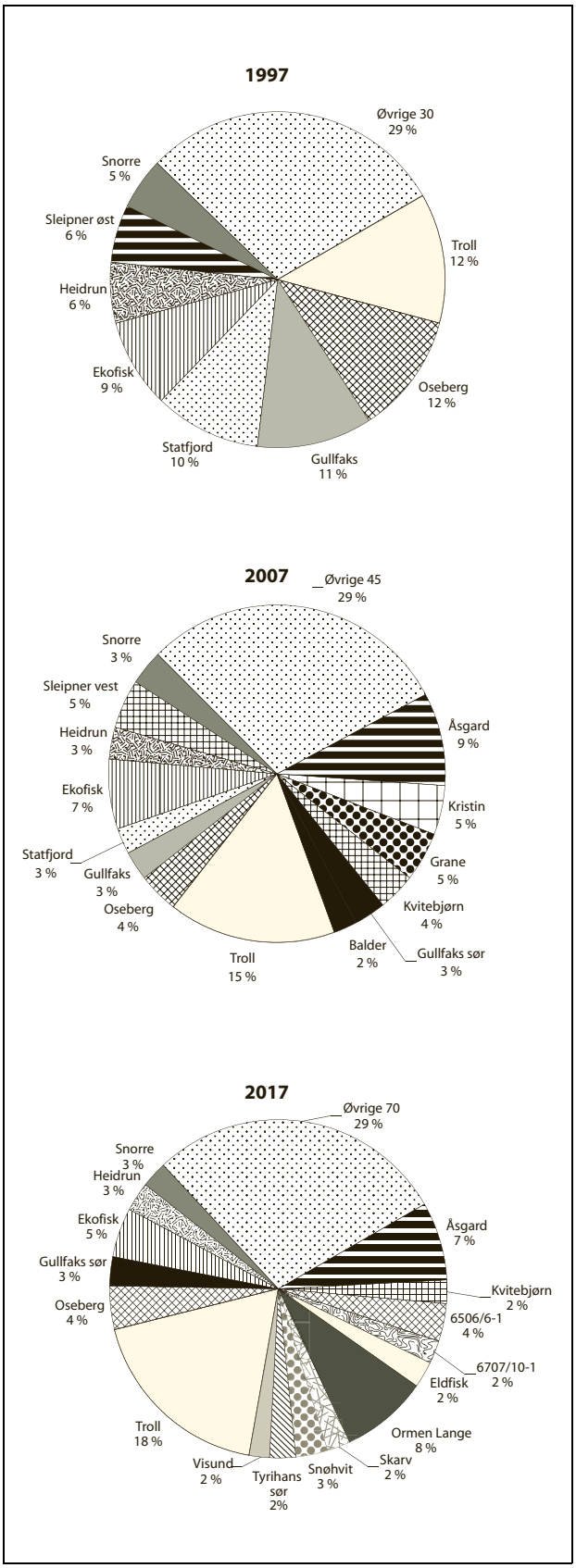

Figur 8.11 Norsk kontinentalsokkel – utvikling mot flere og mindre felt

Kilde: OED

Figur 8.11 viser hvor stor andel av den totale norske petroleumsproduksjonen hvert enkelt felt står for. Dette viser at utviklingen går mot flere, men mindre felt. Det er således fortsatt behov for et mangfold av aktører innen leting, utbygging og drift. Utviklingen i aktørbildet skaper gode forutsetninger for dette. De store internasjonale oljeselskapene er til stede, og i tillegg har mange nye selskaper etablert seg som rettighetshavere siden 2000. Mange av disse nye selskapene har erfaring som operatører i andre land og ønsker også å bli operatør i Norge. De siste årene har bl.a. Pertra, Marathon, Talisman og Gaz de France etablert seg som operatører på felt i drift eller under utvikling. Så langt har myndighetene god erfaring med denne type nye operatører.

Pertra overtok operatørskapet for Varg fra Hydro da den opprinnelige rettighetshavergruppen ville avslutte produksjonen. Pertra har videreutviklet feltet og forlenget levetiden, og produksjonen er mer enn tredoblet. Talisman kjøpte Pertra i 2006 og er nå operatør på feltet. Talisman kom inn på norsk sokkel da de tok over operatørskapet på Gyda fra BP. Selskapet har spesialisert seg på haleproduksjon, og de er nå også operatør på feltene Enoch og Blane. Disse er under utbygging. Talisman er i tillegg operatør på Ymefeltet, og har levert plan- for utbygging og drift for feltet til myndighetene.

Marathon er et annet selskap som har hatt en viktig rolle på sokkelen de siste årene. Selskapet er nå blant annet i ferd med å utvikle Alvheimområdet, etter at de kjøpte deltakerandeler og overtok operatørskap i utvinningstillatelser fra Hydro.

Gaz de France kjøpte seg inn i Snøhvit og Njord i 2001, og ble prekvalifisert som operatør i 2003. Selskapet kjøpte også Hydros deltakerandel i Gjøa, og skal overta operatørskapet for feltet fra Statoil i driftsfasen. Plan for utbygging og drift for Gjøa er til behandling hos myndighetene.

De nye selskapene er viktige for utviklingen av norsk sokkel. De har hittil overtatt oppgaver som de store selskapene ikke lenger ønsker å prioritere. Disse aktørene vil i tiden fremover sannsynligvis både komme til å overta oppgaver fra de etablerte selskapene og utvikle egne funn.

Det er i dag ikke så mange av de nye aktørene som er operatører på felt i drift, men det er mange nye aktører som er operatører i utvinningstillatelser som er i letefasen. I 2007 og 2008 tilsier foreløpige prognoser at de nye aktørene vil være operatør for henholdsvis 12 og 18 letebrønner, mot kun en i 2005 og to i 2006. Det er i første rekke Talisman, BG Norge og DNO som har planer om å foreta leteboringer i disse årene, men også Pertra, Dong, Lundin, Noreco, Endeavour og Revus plan-

legger leteboringer. Dette tilsier, dersom det gjøres funn, at det over tid vil utvikle seg et større mangfold av operatører også i utbyggings- og driftsfasen.

8.2.4 Produksjonsutviklingen

Figur 8.12 viser historisk petroleumsproduksjon på norsk kontinentalsokkel frem til 2007, og prognoser for produksjonen frem til 2030. Prognosen tar utgangspunkt i estimater fra Oljedirektoratet over utvinnbare petroleumsressurser, og legger til grunn at myndighetene og industrien fortløpende tar de beslutningene som må til for at man skal kunne utvinne de gjenværende ressursene.

Petroleumsproduksjonen er i dag på et høyt nivå. I 2006 ble det produsert 2,8 millioner fat væske (olje, NGL og kondensat) per dag, og 88 milliarder Sm^3 gass. Totalt var produksjonen av salgbar petroleum i 2006 på 248 millioner Sm^3 o.e. Oljeproduksjonen vil flate ut i årene fremover, men på grunn av økende gasseksport forventes den totale petroleumsproduksjonen å holde seg på et høyt nivå i mange år.

Beregninger foretatt av OD/OED viser at det sammenslåtte selskapet i 2007 disponerer over en andel på om lag 30 prosent av de påviste oljeressursene og 40 prosent av de påviste gassressursene. Frem mot 2020 vil andelen av oljeressurser som selskapet disponerer over synke til om lag 20 prosent, mens andelen av gassressursene som selskapet disponerer over kun synker til litt i underkant av 40 prosent. Dette vil i sum medføre at det sammenslåtte selskapet over tid vil disponere over en lavere andel av ressursene enn i dag. Resultatene fra letevirksomheten er naturligvis ikke inkludert i disse prognosene, og vil påvirke fordelingen.

De mindre selskapene disponerer over en økende andel av produksjonen, noe som illustreres i figur 8.13. Produksjonen til disse selskapene forventes å øke fra i underkant av 15 millioner Sm^3 o.e. til nesten 30 millioner Sm^3 o.e. i 2011. Dette tilsvarer rundt 500 000 fat o.e. per dag. Det er stort sett bare nye aktører som står for denne veksten.

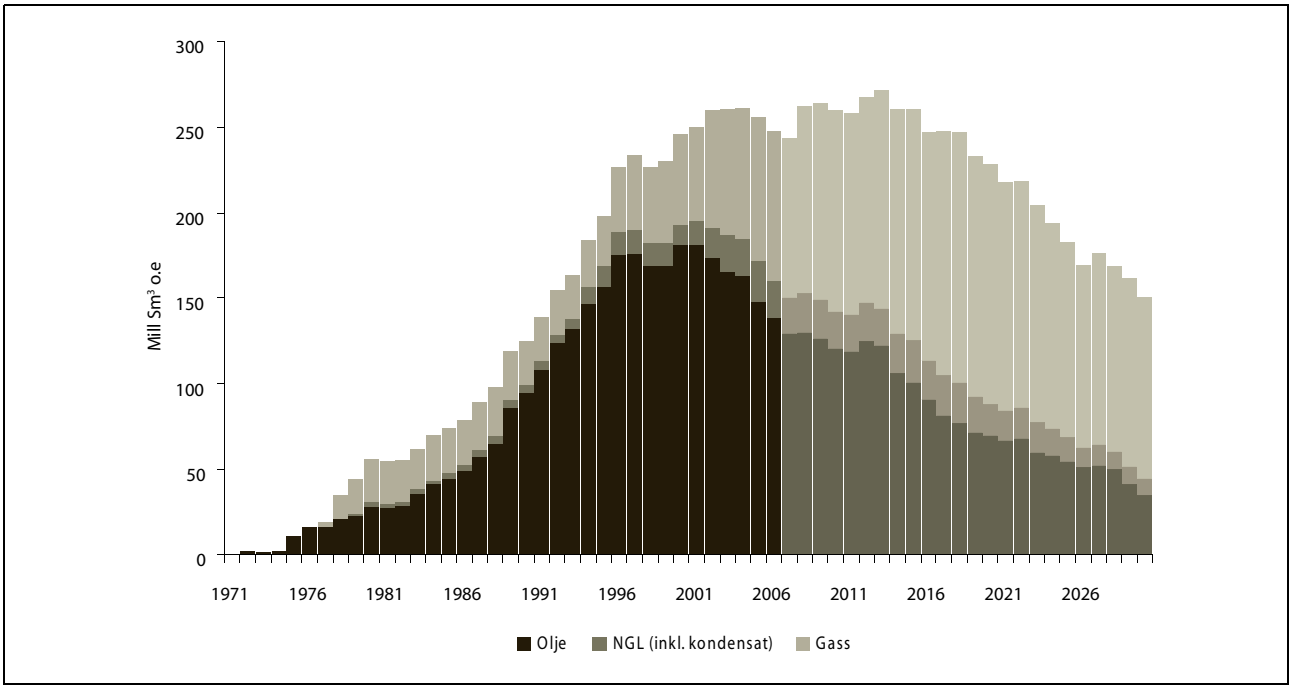

Figur 8.12 Total petroleumsproduksjon - historisk og prognosert inkludert uoppdagede ressurser
Kilde: OED/OD

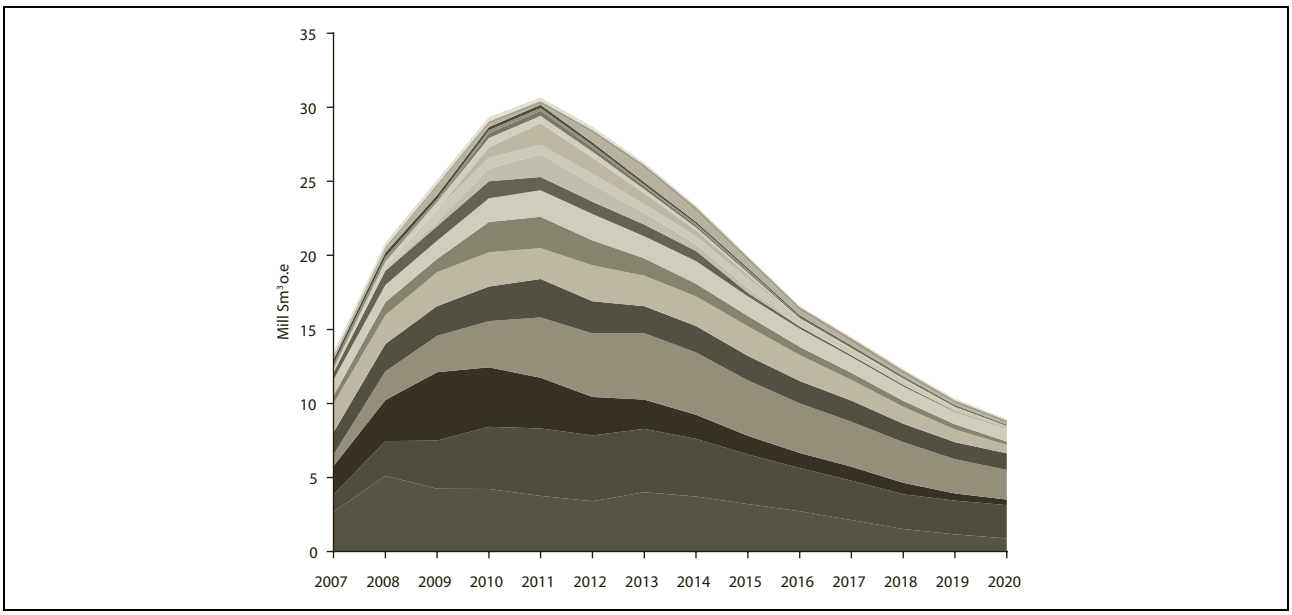

Figur 8.13 Mindre selskapers petroleumsproduksjon

Kilde: OD/OED

8.2.5 Geografisk fordeling av petroleumsressursene

De gjenværende påviste ressursene er fordelt på 52 felt, 49 funn, og om lag 300 prosjekter for økt utvinning i eksisterende felt. Figur 8.14 viser den geografiske fordelingen av disse ressursene.

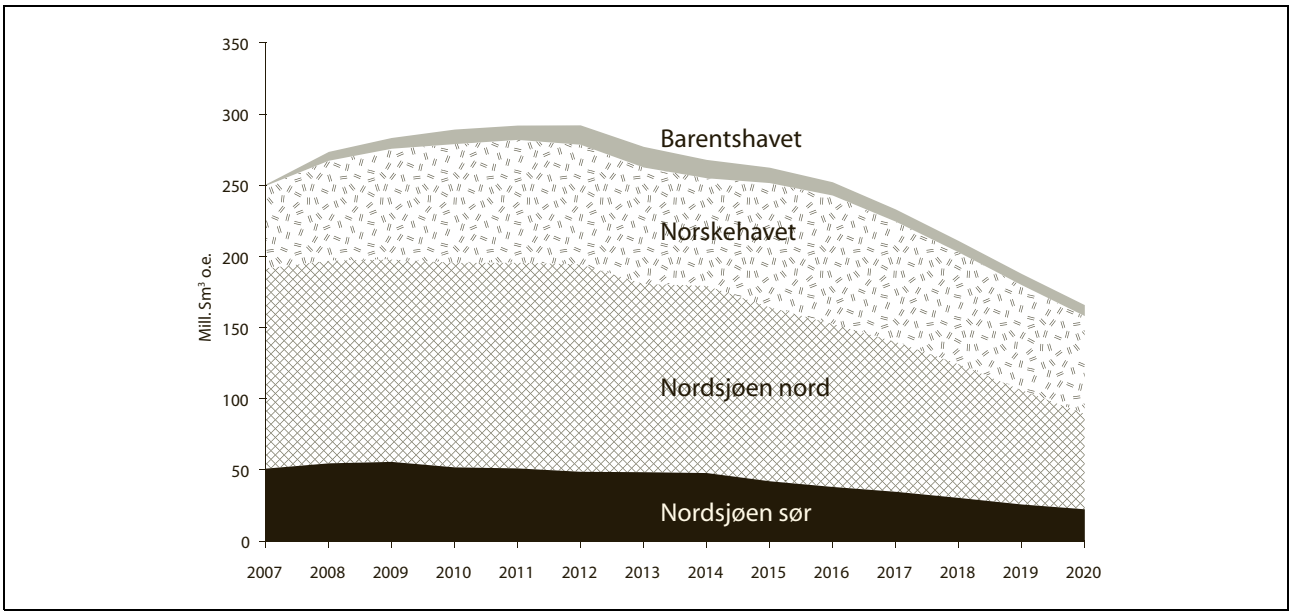

Figur 8.14 Geografisk fordeling av gjenværende påviste ressurser

Kilde: OD/OED

Sørlig del av Nordsjøen

Den sørlige delen av Nordsjøen er et modent område med de samme utfordringene som i den nordlige delen av Nordsjøen. Det er et bredt spekter av aktører både i letefasen og i driftsfasen i området. Statoil og Hydro har ikke store deltakerandeler i dette området. ConocoPhillips er operatør på Ekofisk og BP på Valhall og Ula. I tillegg er Total en rettighetshaver med store reserver. Talis-

man er en ny aktør i området og er operatør på feltene Gyda, Yme, Blane og Enoch. Sammenslåingen forventes ikke å påvirke petroleumsvirksomheten i den sørlige delen av Nordsjøen.

Nordlige del av Nordsjøen

Den nordlige delen av Nordsjøen er det området på sokkelen som har høyest produksjon, både i dag og i årene fremover. I dette området ligger mange av de store feltene som nå er i en moden fase, bl.a. Statfjord, Gullfaks, Snorre, Oseberg og Troll. Det vil kreve høy kompetanse og en betydelig ressursinnsats å opprettholde produksjonen så lenge som mulig på disse feltene. Det sammenslåtte selskapet vil være operatør for de fleste av feltene i denne delen av Nordsjøen. Selskapet får således en viktig rolle i å bidra til god forvaltning av ressursene i området. Departementet forventer at det sammenslåtte selskapet vil satse på økt utvinning og effektiv drift i disse områdene.

Statoil og Hydro har deltakerandeler i mange av de samme utvinningstillatelsene og sammenslåingen vil derfor føre til et mindre mangfold i enkelte tillatelser. Det er samtidig andre rettighetshavere med betydelig kompetanse og kapasitet i disse tillatelsene som kan samarbeide og utfordre det sammenslåtte selskapet. Departementet forventer at andre rettighetshavere vil delta aktivt i interessentskapene og bidra til god ressursforvaltning.

Den største andelen av de uoppdagede ressursene i modne områder befinner seg i Nordsjøen. Det gjør at området også tiltrekker seg leteaktivitet fra en rekke aktører. I letefasen er det derfor et mangfold av aktører i hele Nordsjøen. Figur 8.15 viser at stadig flere nye selskaper har fått tildelt andeler i utvinningstillatelser i de siste års konsesjonsrunder, og de nye selskapene har i hovedsak søkt seg mot modne områder. Sammenslåingen får i liten grad betydning for letevirksomheten i disse områdene.

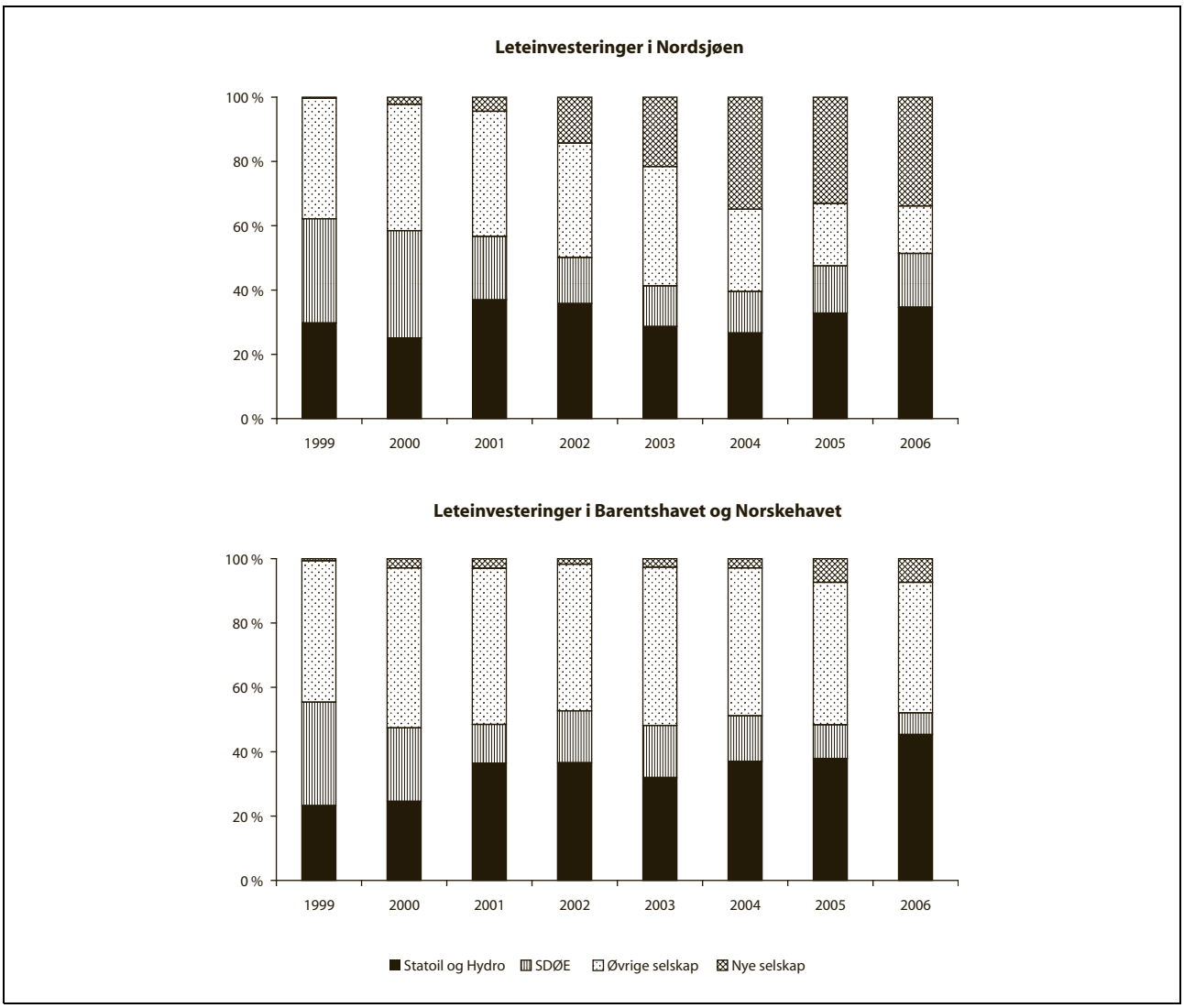

Figur 8.15 Leteaktivitet i Nordsjøen, Norskehavet og Barentshavet

Kilde: OD

De tre siste årene har de nye aktørene stått for om lag 15 prosent av de totale letekostnadene, og de leter mer i Nordsjøen enn på andre deler av sokkelen. I denne delen av Nordsjøen får det sammenslåtte selskapet en viktig rolle som infrastruktureier når nye funn skal bygges ut, dette omtales nærmere i kapittel 8.3.

Norskehavet

Det sammenslåtte selskapet har stor aktivitet i Norskehavet, men er ikke like sterkt til stede som i den nordlige delen av Nordsjøen. I Norskehavet er det både modne og umodne områder. Det sammenslåtte selskapet vil være en viktig operatør i de modne områdene på Haltenbanken. Myndighetene forventer at selskapet satser på økt utvinning og effektiv drift i de modne områdene i Norskehavet.

Det er også gjort flere funn som ventelig vil bli utbygd de nærmeste årene. Store funn i de modne områdene som Victoria, Skarv og Onyx er operert av andre selskaper enn Statoil og Hydro. Total er operatør på Victoria, BP på Skarv og Shell på Onyx. Shell tar over operatørskapet fra Hydro på Ormen Lange når feltet går over i driftsfasen. Aktørbildet på sikt forventes derfor å bli mer nyansert enn det er i dag.

I umodne områder i Norskehavet spiller store selskaper, som har vært aktive på sokkelen i lang tid, en viktig rolle i den videre letevirksomheten. Leting og utbygging i umodne områder krever selskaper med finansiell styrke og bred teknologisk og geologisk kompetanse. De største selskapene ønsker ofte å konsentrere seg om slike områder, fordi sannsynligheten for å gjøre store funn er større. Det sammenslåtte selskapet vil sannsynligvis være enda bedre i stand til å påta seg teknologisk krevende oppgaver i umodne områder enn det Statoil og Hydro kunne hver for seg. Sammenslåingen antas derfor ikke å få noen negativ innvirkning på området. Departementet forventer at det sammenslåtte selskapet opprettholder en høy leteaktivitet i Norskehavet.

Barentshavet

Barentshavet er den minst modne petroleumsprovinsen på norsk sokkel. Det er forventet at produksjonen fra Snøhvit vil starte mot slutten av 2007. Videre har Eni gjort et funn på Goliat, og Hydro et funn på Nucula. I hvilken grad de antatte ressursene i Barentshavet påvises og utvinnes, vil i stor grad være avhengig av den fremtidige letevirksomheten her. Statoil og Hydro er i dag sentrale i utforskningen av Barentshavet. I tillegg til Snøhvitfeltet hvor Statoil er operatør, er Statoil og Hydro operatør i 8 av 11 utvinningstillatelser i dette området. Departementet forventer derfor at det sammenslåtte selskapet opprettholder en høy leteaktivitet i Barentshavet, innenfor rammene av forvaltningsplanen.

8.2.6 Oppsummering

Den videre utviklingen av reservebasen og produksjonen er avhengig av at det påvises og bygges ut nye funn, og av at de produserende feltene drives mest mulig effektivt. Det sammenslåtte selskapet vil ha sin hovedvirksomhet på norsk sokkel og ha en sentral posisjon i videreutvikling av virksomheten. Selskapet vil være en viktig aktør både i å videreutvikle de store feltene og i forhold til utforskning av de umodne områdene.

I letefasen er det viktig med et mangfold av aktører, spesielt i modne områder. Aktørbildet på norsk sokkel består både av de store etablerte oljeselskapene og de nye aktørene som har kommet til siden 2000. Mangfoldet er størst i letevirksomheten i modne områder. Sammenslåingen av Statoil og Hydros petroleumsvirksomhet får derfor i liten grad betydning for letevirksomheten.

Departementet forventer at det sammenslåtte selskapet satser sterkt på leting i umodne områder på norsk sokkel.

Vi ser også et mer nyansert aktørbilde når det kommer til utbygging av nye felt. Aktørmangfoldet sikrer at det opprettholdes konkurranse om å ha de beste ideene innen leting, utbygging og drift.

I driftsfasen vil selskapet være en stor aktør med betydelige deltakerandeler og et stort antall operatørskap. Dette gjelder spesielt de store feltene i Nordsjøen og på deler av Haltenbanken. Dette omtales nærmere i kapittel 8.3.

8.3 Det sammenslåtte selskapet – innflytelse og roller

Sammenslåingen medfører at de to største operatørene på norsk kontinentalsokkel slås sammen til en stor operatør.

Olje- og energidepartementet har vurdert om det sammenslåtte selskapet får en for sterk posisjon som operatør på sokkelen, og eventuelle tiltak for å kompensere for dette.

8.3.1 Operatørrollen og alternative utredningsmiljøer

Olje- og gassfelt bygges ut og drives av interessentskap bestående av oljeselskaper. Den daglige drif-

ten av feltet ledes av et selskap som er operatør på vegne av de øvrige rettighetshaverne. Det er operatøren som bygger opp en organisasjon som står for utbygging, drift og videreutvikling av feltet. På denne måten er det operatøren som opparbeider seg størst kunnskap om feltet. Operatørskapet gir selskapet anledning til å bygge opp og styrke sitt eget fagmiljø. Operatøren på feltet har gjennom sin utredningskapasitet og lederrolle stor innflytelse på aktiviteter knyttet til utbygging og drift.

Sammenslåingen medfører at de to kanskje viktigste utredningsmiljøene går sammen i ett selskap. I interessentskapene i store olje- og gassfelt har Statoil og Hydro samarbeidet og utfordret hverandre. Denne samhandlingen har vært viktig for utviklingen av feltene og verdiskapingen på sokkelen. Historisk har ulike vurderinger i disse to selskapene knyttet til blant annet utvinningsstrategier og utbyggings- og transportløsninger vært viktige. Det har også hatt stor verdi for myndighetene å ha tilgang til informasjon fra de to selskapene om alternative utbyggingsløsninger og driftsmodeller.

De øvrige rettighetshaverne i interessentskapet har gjennom deltagelse i styringskomiteen og ulike faglige underkomiteer, en viktig funksjon i å kontrollere og utfordre operatørens arbeid og vurderinger. Disse alternative utredningsmiljøene som utfordrer hverandre er viktig for å fatte gode beslutninger om utbygging og drift av feltene. Tidligere gjaldt dette for det meste beslutninger knyttet til valg av utbyggingsløsninger, men som følge av en økende andel modne felt er beslutninger knyttet til valg av produksjonsstrategi, tiltak for økt utvinning og haleproduksjon blitt stadig viktigere. De strategiske beslutningene er basert på en rekke usikre elementer, antagelser og forutsetninger. Dette gjør at ulike fagmiljøer ofte har ulike syn på hva som er de beste beslutningene.

En sterk operatør med stor utredningskapasitet er generelt viktig for å fremskaffe et godt informasjonsgrunnlag. Kompleksitet, usikkerhet og ulik informasjon gjør imidlertid at det også er viktig at operatøren blir utfordret av alternative utredningsmiljøer. Andre rettighetshavere på feltene, særlig større selskaper, har fagmiljøer som kan utfordre operatørens forslag til løsninger. I tillegg kan mindre selskaper bidra med spisskompetanse innen bestemte fagområder.

Departementet legger til grunn at de sterke fagmiljøene i Statoil og Hydro videreføres i det sammenslåtte selskapet. Diskusjonene mellom disse miljøene vil ikke lenger foregå i utvinningstillatelsene, men det forventes at diskusjoner om ulike utvinningsstrategier, utbyggings- og driftsløsninger og teknologier vil fortsette internt i det sammenslåtte selskapet.

8.3.2 Salg av deltakerandeler og overdragelse av operatørskap

Et mulig virkemiddel for å redusere det sammenslåtte selskapets innflytelse er at selskapet pålegges å selge deltakerandeler og/eller at operatørskap overdras til andre aktører.

Sammenslåingen mellom Statoil og Hydros petroleumsvirksomhet innebærer teknisk sett at Hydro overdrar sine deltakerandeler i de enkelte utvinningstillatelsene til Statoil. Disse overdragelsene er betinget av departementets samtykke, i medhold av Petroleumsloven § 10-12. I forbindelse med disse samtykkene kan det for eksempel stilles vilkår om salg av deltakerandeler og/eller skifte av operatør for utvinningstillatelsen. Slike vilkår er aldri stilt i forbindelse med slike samtykker.

Formålet med å stille slike vilkår må være at det skal bidra til forbedret ressursforvaltning og økt verdiskaping fra petroleumsvirksomheten.

Salg av deltakerandeler

Det sammenslåtte selskapet vil disponere 1/3 av produksjonen. For olje vil denne andelen være synkende, mens for gass vil den være høyere og holde seg på dette nivået i lang tid. Dette vil utgjøre hoveddelen av selskapets inntekter i mange år fremover. Selv om selskapet vil få betydelige deltakerandeler i de produserende feltene, er det ingen felter hvor selskapet vil bli totalt dominerende som rettighetshaver, bortsettfra Gullfaksfeltet som omtales i eget avsnitt under.

Formålet med et eventuelt salg av deltakerandeler ville være å redusere det sammenslåtte selskapets stilling som sentral rettighetshaver, og samtidig styrke de andre rettighetshaverne.

Et eventuelt salg av deltakerandeler må være av et betydelig omfang for at det både skal svekke det sammenslåtte selskapets posisjon og bidra til å styrke andre aktører. En svekkelse av selskapet innebærer samtidig en svekkelse av den mest sentrale aktøren på sokkelen. Det sammenslåtte selskapet med sin kompetanse og kapasitet vil spille en viktig rolle i den videre utviklingen av den norske petroleumsvirksomheten.

Et vilkår om salg vil heller ikke være et treffsikkert virkemiddel i forhold til hvilke aktører som blir styrket. Et mulig utfall kan for eksempel være at deltakerandelene kjøpes av mange forskjellige selskaper, og at salget dermed i svært liten grad bidrar til å styrke enkeltaktører som vil ha en reell betydning for ressursforvaltningen.

I alle feltene er det dessuten andre rettighetshavere som kan og vil påvirke driften og utviklingen av feltet. Det er særskilte stemmeregler i de enkelte utvinningstillatelsene som innebærer en sterk minoritetsbeskyttelse. Denne minoritetsbeskyttelsen vil bli videreført etter sammenslåingen og sikre aktørene med mindre deltakerandeler innflytelse over beslutningene. Stemmereglene er nærmere omtalt i kapittel 8.3.3.

Et særtilfelle er Gullfaksfeltet hvor Statoil i dag har en deltakerandel på 61 prosent, mens Hydro har 9 prosent og Petoro er rettighetshaver for de resterende 30 prosentene. Statoil er operatør på feltet. I tillegg til en høy deltakerandel vil det etter sammenslåingen kun være en rettighetshaver som kan bidra med alternative syn og ideer. Det er ikke en ideell situasjon at det bare er to rettighetshavere på et så stort felt som Gullfaks, heller ikke ut fra et HMS-perspektiv. På den annen side er Gullfaks et gammelt og komplisert felt hvor Statoils høye deltakerandel har gitt selskapet som operatør sterke insentiver til å satse på videreutvikling av feltet. Oljedirektoratet vurderer Gullfaks som et av de mest veldrevne feltene på sokkelen. Det er dessuten tvilsomt om det eller de selskapene som eventuelt kjøper deltakerandeler fra det sammenslåtte selskapet, i hvert fall på kort sikt, kan bidra positivt til verdiskapingen på et så komplisert felt.

Departementet har en klar forventning til at Petoro prioriterer arbeidet med dette feltet høyt.

På bakgrunn av denne vurderingen har departementet kommet til at det ikke er aktuelt å stille vilkår om salg av deltakerandeler i forbindelse med sammenslåingen.

Overdragelse av operatørskap

Statoil opererer i dag 68 prosent av produksjonen. Sammenslåingen med Hydros petroleumsvirksomhet vil øke denne andelen til 80 prosent. I Hydro sin feltportefølje, er det hovedsakelig operatørskapene på Oseberg, Grane og Troll olje som bidrar til økningen i det sammenslåtte selskapets operatørskap.

Formålet med eventuelt å overdra operatørskap til andre aktører ville være å styrke alternative operatørmiljøer for å søke å opprettholde dynamikken Statoil og Hydro har bidratt til i virksomheten. Vesentlige forutsetninger for samspillet mellom Statoil og Hydro har vært at begge har norsk sokkel som hovedområde for sin virksomhet og at de har brede feltporteføljer. Dette gjør at selskapene har hatt sterkere tilknytning til norsk sokkel i et langsiktig perspektiv, og at dette har påvirket hvordan selskapene opptrer. Dersom formålet med overdragelse av operatørskap til andre aktører er å erstatte Hydro, vil det kreve overdragelser av operatørskap i et betydelig omfang.

For å oppnå dette er det nødvendig å overdra operatørskap fra det sammenslåtte selskapet i mer enn ett av de store feltene; Troll, Statfjord, Gullfaks, Snorre, Oseberg, Åsgard og Snøhvit. Det hefter betydelige kostnader og risiki ved overdragelse av operatørskap. Statoil og Hydro har bygd ut og operert de fleste feltene i sine porteføljer, og har derfor svært god kjennskap til driften av feltene. Dersom et annet selskap skal overta som operatør vil det kunne være naturlig at selskapet overtar Statoil eller Hydro sine driftsorganisasjoner og viderefører disse. I tillegg må den nye operatøren integrere driftsorganisasjonen i egen organisasjon.

Det er tidkrevende å gjennomføre slike overdragelser, og i en overgangsperiode er det risiko for at dagens operatør prioriterer denne operatøroppgaven lavere enn andre operatøroppgaver. Når den nye operatøren overtar kan det ta lang til før denne operatøren får opparbeidet seg tilstrekkelig kjennskap til feltet og kan utvikle det videre på en god måte. Slike omstillingsprosesser utgjør også en risiko ut fra et HMS-perspektiv, jf. kap. 8.4. En overdragelsesprosess kan føre til at organisasjonen bruker store ressurser på selve overdragelsen og at feltet i flere år ikke drives og utvikles i et langsiktig perspektiv. Dette kan føre til lavere produksjon, manglende satsing på tiltak for økt oljeutvinning og høyere driftskostnader, noe som kan få konsekvenser for den totale verdiskapingen over feltets levetid. Disse kostnadene og risikoelementene må veies mot eventuelle gevinster som kan oppnås ved et større mangfold av operatører.

Vi har på norsk sokkel erfaring med skifte av operatør på flere felt de siste årene. I forbindelse med Hydro sitt kjøp av Saga Petroleum i 1999 ble det inngått en avtale om at Statoil skulle overta som operatør på feltene Snorre og Visund fra 1. januar 2003. Det ble satt av god tid til denne overdragelsen og store ressurser ble satt inn for å legge til rette for en smidig overgang. Statoil overtok driftsorganisasjonen til Hydro og integrerte denne i sin egen.

Til tross for at overføringen av operatørskap ble planlagt nøye og det ble satt av tid til gjennomføring, har det vært knyttet store utfordringer til driften av disse feltene ut fra et HMS-perspektiv. Dette viser at slike beslutninger må tas på grunnlag av grundige konsekvensvurderinger der ikke minst hensynet til HMS må tas i betraktning.

To felt som er i utbyggingsfasen har delt operatørskap. Ormen lange bygges ut av Hydro og skal drives av Shell, mens Gjøa bygges ut av Statoil og

skal drives av Gaz de France. Det også i disse tilfellene behov for en overgangsperiode på flere år for å få til en god overgang fra en operatør til en annen.

En overføring av operatørskap må veies opp mot at Statoil og Hydro i dag er gode og kompetente operatører på sokkelen. Sammenslåingen vil styrke selskapets kompetanse på leting, utbygging og drift. Det vil også ha kapasitet til å håndtere mange krevende utbyggings- og driftsoppgaver samtidig. De store feltene vil utgjøre kjernen i virksomheten til selskapet og departementet legger til grunn at det sammenslåtte selskapet vil ha sterk egeninteresse i å utvikle og drive feltene best mulig.

Det forventes at dette også vil ivaretas fremover. Det er derfor departementets oppfatning at pålegg om overdragelse av operatørskap til andre selskaper på ett eller flere av de store feltene ikke vil bidra til forbedret ressursforvaltning.

Statoil og Hydro er i dag også operatører for en rekke mindre felt, samt felt som ikke er en del av områder med flere felt som har samme operatør. Departementet har vurdert en mer begrenset overdragelse av operatørskap i slike felt i drift til andre aktører. Dette vil i liten grad påvirke det sammenslåtte selskapets portefølje og selskapets posisjon som ledende operatør på sokkelen. En overdragelse av for eksempel Veslefrikk, Brage og Heidrun til andre operatører vil kun redusere produksjonen selskapet opererer fra 80 prosent til 76 prosent. Overdragelsene ville gitt andre aktører operatøroppgaver og styrket disse operatørmiljøene, men i begrenset omfang. Også her står vi overfor kostnader og risiko knyttet til overdragelsene, om enn ikke av samme omfang som for de store feltene.

Det sammenslåtte selskapet vil også være en svært kompetent operatør på disse feltene, forutsatt at de får tilstrekkelig oppmerksomhet. Selskapet har signalisert en fortsatt satsing på mindre felt og haleproduksjon ved etableringen av en egen driftsenhet knyttet til virksomheten i Bergen. Regjeringen forutsetter at det sammenslåtte selskapet også satser på å utvikle disse feltene i tråd med god ressursforvaltning.

På denne bakgrunn har regjeringen kommet til at det ikke er aktuelt å stille vilkår om overdragelse av operatørskap i forbindelse med sammenslåingen.

8.3.3 En stor operatør - kompenserende forhold

Det er spesielt to forhold som taler for at det sammenslåtte selskapet i liten grad vil kunne utnytte sin posisjon som operatør på en måte som fører til tap av petroleumsressurser og lavere verdiskaping på norsk sokkel:

- Et mangfold av aktører, konsesjonsverket og stemmeregler i utvinningstillatelsene vil bidra til at alternative synspunkter på leting, utbygging og drift utredes og vurderes.
- Det sammenslåtte selskapet er i stor grad operatør i områder på sokkelen med betydelige muligheter og utfordringer knyttet til effektiv drift og områdeoptimalisering – sammenslåingen gir dermed muligheter for økt verdiskaping fra disse områdene.

Det er også viktig at Olje- og energidepartementet og Oljedirektoratet som ressursforvalter følger opp det sammenslåtte selskapets aktiviteter og vurderer hvordan selskapet utfører sine oppgaver som operatør.

I avsnittene nedenfor utdypes de nevnte forholdene.

Konsesjonsverk og stemmeregler

Operatøren har en svært viktig rolle i interessentskapet. Det er likevel ikke slik at operatøren kan gjennomføre prosjekter uten tilslutning fra andre rettighetshavere. Balansen mellom operatøren og rettighetshaverne er regulert av konsesjonsverket og stemmereglene i tillatelsen. Stemmeregelen er strukturert slik at også rettighetshavere med mindre andeler i tillatelsen har en betydelig stemmevekt. Vedtak i interessentskapet krever at en kombinasjon av antall rettighetshavere og størrelsen på deres deltakerandel må stemme for et gitt forslag. Det er viktig at mangfold gir seg uttrykk i utvikling av ulike faglige vurderinger i interessentskapene. Også rettighetshavere med mindre deltakerandeler har insentiver til å delta med faglige innspill i interessentskapene, blant annet fordi stemmereglene sikrer en reell deltakelse i beslutningsprosessene.

Ved endringer i antall rettighetshavere eller i størrelsen på deres deltakerandeler, skal rettighetshaverne vurdere om stemmeregelen må endres. Nye stemmeregler er betinget av departementet godkjennelse.

Statoil og Hydro er rettighetshavere sammen i ca. 90 utvinningstillatelser, i Gassled (gasstransportsystemet på norsk kontinentalsokkel), samt i enkelte andre rørledningsinteressentskap. Stemmereglene i alle disse tillatelsene må gjennomgås og eventuelt endres som følge av sammenslåingen. Ved endring av stemmeregelen i en eksisterende tillatelse, er et grunnleggende prinsipp for endrin-

gen at en ny stemmeregel skal utformes slik at den enkelte rettighetshavers stemmevekt påvirkes minst mulig.

I tillegg til stemmereglene er det utformet et nytt konsesjonsverk for petroleumsvirksomheten. Dette vil legge til rette for at rettighetshaverne involveres mer aktivt i operatørens arbeid. Konsesjonsverket regulerer virksomheten i tillatelsen og hvordan kostnader skal fordeles mellom rettighetshaverne. Det nye konsesjonsverket, som vil være likt for alle utvinningstillatelser, erstatter alle tidligere samarbeids- og regnskapsavtaler med virkning fra 1. januar 2007.

Dette vil i større grad enn tidligere føre til at rettighetshaverne involveres i operatørens arbeid, bl.a. gjennom detaljerte krav til virksomhetsstyring og klare budsjett- og kostnadsstyringsregler. Olje- og energidepartementet legger til grunn at det nye konsesjonsverket vil medføre at samarbeidet mellom operatøren og rettighetshaverne blir tettere og mer transparent enn det hittil har vært, og at kostnader i tilknytning til virksomheten vil bli bedre styrt og etterprøvd enn i dag.

Det nye konsesjonsverket vil dermed gi de alternative utredningsmiljøene en sterkere stilling i forhold til å følge opp operatørens arbeid i interessentskapet.

Fremvekst av flere alternative utredningsmiljøer

Olje- og energidepartementet har i mange år ført en konsesjonspolitikk som har ført til at Statoil og Hydro har en betydelig mindre andel av operatørskapene og deltakerandelene enn på 1980- og 1990-tallet. Som beskrevet i kapittel 8.2.3. er det kommet inn en rekke nye operatører på sokkelen. Olje- og gassvirksomheten på norsk sokkel utvikler seg mot et større mangfold av aktører i letefasen, utbyggingsfasen og etter hvert i driftsfasen. Departementet forventer at allerede etablerte operatørmiljøer videreutvikler seg over tid, samtidig som nye miljøer bygges opp. I de siste konsesjonsrundene har nye selskaper fått økende betydning. I TFO 2006 fikk Statoil 13 prosent av operatørskapene og Hydro 5 prosent, mens øvrige selskaper mottok 79 prosent av operatørskapene. I 19. konsesjonsrunde mottok Statoil 23 prosent, Hydro 15 prosent og øvrige operatører 62 prosent. Utviklingen i aktørbildet fører til et større mangfold av aktører med ulike ideer som kan utfordre operatørene i interessentskapene. Disse operatørmiljøene vil på sikt kunne utgjøre sterke samarbeidspartnere, utfordrere og konkurrenter til det sammenslåtte selskapet.

I Norskehavet, som er den provinsen med størst gjenværende uoppdagede ressursene, har mange operatørselskaper gjort funn eller leter på lovende prospekter. I tillegg til Statoil og Hydro gjelder dette ENI, BP, Total og Shell. Det er derfor grunn til å forvente at det i dette området blir et langt mer variert operatørbilde enn i den nordlige delen av Nordsjøen. Shells overtakelse av operatørskapet på Ormen lange i driftsfasen er også av betydning.

I den sørlige delen av Nordsjøen er ConocoPhillips operatør i Ekofiskområdet og BP på Valhall, Ula og Tambar. Det sammenslåtte selskapet er i liten grad til stede i dette området.

I Barentshavet er derimot det sammenslåtte selskapet sterkt til stede i en rekke utvinningstillatelser. Snøhvitutbyggingen er den første feltutbyggingen i nord. Det sammenslåtte selskapet vil ha en betydelig aktivitet i årene som kommer med Snøhvit fase 2 og mulig utbygging av Nucula. ENI er operatør for Goliat. Det videre utbyggingsmønsteret og operatørbildet i nord er avhengig av funn som ennå ikke er gjort. Departementet finner det betryggende at det sammenslåtte selskapet har en høy prioritering av nordområdene. Statoil og Hydro har tradisjon for å vektlegge regionale ringvirkninger og kompetanseoppbygging av lokalt næringsliv gjennom leverandørutviklingsprogrammer.

I den nordlige delen av Nordsjøen er det sammenslåtte selskapet operatør for en rekke felt. Hoveddelen av disse feltene er i en avtrappingsfase. For å opprettholde produksjonen er det behov for ytterligere ressurser. Det har i de senere årene vært stor interesse også fra mindre selskaper for å lete i nærheten av de store produserende feltene. Dersom det gjøres funn av slike ressurser er en hensiktsmessig utbyggingsløsning at disse produseres og prosesseres på eksisterende felter. Det vil derfor være et press fra de nye aktørene for å få tilgang til prosesseringskapasitet på disse feltene. Dette vil være positivt med hensyn til mangfold og behov for alternative utredningsmiljøer. Olje- og energidepartementet og Oljedirektoratet vil følge utviklingen nøye.

Departementet forventer ut fra dette bildet at andre aktører enn det sammenslåtte selskapet vil delta aktivt i interessentskapene, og dermed bidra til at vi får utviklet gode utbyggings- og driftsløsninger over hele sokkelen.

Myndighetenes oppfølging av virksomheten

Sammenslåingen fører til at de to mest sentrale utredningsmiljøene slår seg sammen, og dermed reduseres myndighetenes tilgang til informasjon.

Informasjonsgrunnlaget er avgjørende for at Olje- og energidepartementet og Oljedirektoratet skal kunne bruke virkemiddelapparatet på en måte som sikrer god ressursforvaltning. Myndighetene følger opp driften av olje- og gassfeltene gjennom en løpende dialog med operatører og rettighetshavere. Denne dialogen er svært viktig for å sikre departementet informasjon om utviklingen i virksomheten på sokkelen.

Olje- og energidepartementet og Oljedirektoratet satte i 2005 i gang et arbeid med å utvikle et nytt system for oppfølging av feltene i drift. Systemet ble for første gang gjennomført i 2006, og har fått navnet PIAF (PrestasjonsIndikator Analyse for Felt). PIAF skal gjennomføres årlig.

Bakgrunnen for initiativet var at myndighetene ønsket en mer systematisk og tettere oppfølging av hvordan operatørene og rettighetshaverne arbeider med å utvikle ressursene i og rundt felt i drift. Dette omfatter økt utvinning, innfasing av tilleggsressurser og effektivisering av driften. Operatørene på de enkelte feltene arbeider kontinuerlig med en lang rekke prosjekter for å drive og videreutvikle feltet. Formålet med PIAF er å sikre myndighetene en bedre og mer systematisk oversikt over utviklingen i ressurstilvekst, utvinning, driftskostnader, investeringer, ulike problemstillinger som hindrer utviklingen av feltet og mulig forbedringspotensiale.

PIAF innebærer at utviklingen på feltene måles relativt til utviklingen på andre felt ("benchmarking"), og at feltene rangeres i forhold til hverandre. Denne rangeringen legger grunnlag for myndighetenes prioritering av hvilke felt og områder det bør bruke mest ressurser på å følge opp. PIAF gir tilsvarende en oversikt over de feltene som oppnår en bedre utvikling sammenliknet med andre felt, og som på enkelte områder kan representere en beste praksis i virksomheten.

Sammenslåingen fører til at PIAF i enda større grad blir et viktig verktøy i myndighetenes oppfølging av virksomheten.

I utbyggingsfasen kan myndighetene i forbindelse med behandling av plan for utbygging og drift (PUD) kreve at det gjennomføres ytterligere utredningsarbeider av alternative utbyggingskonsepter, tilknytning til andre felt eller andre løsninger for ilandføring av olje og gass. Generelt er det gunstig at myndighetene kan påvirke utbyggingsprosjekter i en tidlig fase av utredningsprosessene. Nye utbyggingsprosjekter eller prosjekter på felt i drift passerer gjennom ulike beslutningstrinn i interessentskapene. Det er viktig for interessentskapet og myndighetene at det på et tidlig stadium i et nytt prosjekt utredes alternative løsninger. Informasjon fra alternative utredningsmiljøer er en forutsetning for at myndighetene kan følge opp slike prosjekter på en god måte. Sammenslåingen kan føre til at myndighetene i større grad enn tidligere må identifisere og ta initiativ til å utrede slike alternative løsninger.

I driftsfasen er fastsettelse av årlige produksjonstillatelser et av myndighetens viktigste virkemidler. Gjennom produksjonstillatelsene kan myndighetene påvirke utvinningsstrategien der dette er nødvendig og hensiktsmessig. Dette er viktig blant annet for felt som må gjøre vanskelige avveininger mellom oljeproduksjon og gassproduksjon. Trollfeltet er et eksempel på at myndighetene av hensyn til god ressursforvaltning ønsker å begrense gassuttaket fra feltet, for å legge forholdene til rette for en langsiktig, lønnsom oljeproduksjon. Også her vil informasjon fra alternative fagmiljøer være en forutsetning for en god myndighetsutøvelse.

Operatørskap gir store muligheter for å påvirke de stedlige ringvirkningene på land av utbygginger og ilandføringsanlegg. Departementet er i samarbeid med andre berørte departementer i ferd med å gå igjennom konsekvensutredningssystemet, herunder veileder for plan for utbygging og drift, for å vurdere hvordan ringvirkninger i distriktene kan innpasses i dette planverket.

Sammenslåingen understreker viktigheten av at ressursmyndighetene har kompetanse og kapasitet til å følge opp virksomheten. Myndighetene må i større grad enn tidligere hente inn egen informasjon og utfordre det sammenslåtte selskapet som premissleverandør for viktige beslutninger i virksomheten.

Petoro AS

Sammenslåingen påvirker også Petoro AS, som ivaretar Statens direkte økonomiske engasjement (SDØE) i petroleumsvirksomheten på vegne av staten. I St.prp. nr. 36 (2000-2001) *Eierskap i Statoil og fremtidig forvaltning av SDØE* og Innst. S. nr. 198 (2000-2001) ble det besluttet at Petoro skal realisere dette formålet uten å inneha tilsvarende kompetanse som tradisjonelle oljeselskaper. Selskapet søker ikke selv om nye tillatelser, men skal forvalte statens direkte deltakerandeler i de interessentskap der staten til enhver tid har slike. Petoro gis ikke operatørskap. I praksis ble det satt et tak på antall ansatte på 60 personer.

Petoro gjør egne tekniske vurderinger innen et fåtall prioriterte områder. I tillegg samarbeider selskapet med Statoil, Hydro og andre rettighetshavere for å få gjennomført studier og utrede alternative forslag til løsninger som kan fremmes i interes-

sentskap. I saker som er sentrale for SDØE, og hvor de øvrige selskapene ikke har sammenfallende interesser med Petoro eller velger å ikke sette inn ressurser, må Petoro etter sammenslåingen i større grad vurdere å gjøre selvstendige analyser, etablere alternative forslag, kvalitetssikre operatørens arbeid og gjøre eget arbeid knyttet til utvalgte strategiske problemstillinger.

8.3.4 Det sammenslåtte selskapet - en styrket operatør

I modne områder er utfordringene virksomheten står overfor knyttet til effektiv drift og områdeoptimalisering. En felles områdeoperatør med betydelige deltakerandeler vil ha insentiver til å samordne virksomheten og drive feltene mest mulig effektivt. Sammenslåingen fører i enkelte områder på sokkelen til slike effekter.

Figur 8.16 viser at det sammenslåtte selskapet sin posisjon som operatør på felt i drift vil være spesielt stor i den nordlige delen av Nordsjøen og på Haltenbanken i Norskehavet. Selskapet er i liten grad til stede i den sørlige delen av Nordsjøen.
I det følgende vurderes det sammenslåtte selskapets posisjon som operatør for felt driftsfasen.

Økt utvinning og effektiv drift

Mange av de store norske olje- og gassfeltene er i dag i haleproduksjonsfasen. Haleproduksjonsfasen er kjennetegnet ved avtakende produksjon og økende kostnader per produsert enhet. Samtidig er potensialet for økt utvinning fortsatt stort fra felt som Statfjord, Gullfaks, Oseberg og Snorre.

Sentrale utfordringer i haleproduksjonsfasen er økt utvinning og effektiv drift. Utvinningsgraden er med internasjonal standard svært høy på flere av feltene på norsk sokkel. Likevel er det et betydelig potensiale for økt utvinning fra disse feltene. Det er derfor viktig at operatøren og rettighetshaverne på disse feltene har insentiver og kompetanse til å satse på videreutvikling. Utvinningsgraden kan økes ved for eksempel å bore nye brønner, injisere vann, gass eller CO_2, eller ved andre metoder. Dette er teknologisk svært krevende og stiller høye krav til operatøren. En annen utfordring er at infrastrukturen er dimensjonert for en vesentlig høyere produksjon enn dagens, hvilket gjør det nødvendig med omfattende vedlikehold og oppgraderinger. Infrastrukturen har dessuten begrensninger når det gjelder levetid, noe som gjør det nødvendig å holde høyt trykk på utviklingen av feltet. Dette krever at operatøren og rettighetshaverne kontinuerlig arbeider med å øke utvinningen, fase inn tilleggsressurser og gjennomføre tiltak som effektiviserer driften.

Det sammenslåtte selskapet vil få økt sin deltakerandel i de store feltene nord i Nordsjøen, og en viktig del av selskapets produksjon vil komme fra disse feltene i mange år fremover. Selskapet vil derfor ha sterk egeninteresse i å satse videre på økt utvinning og effektiv drift av disse feltene. Selskapet vil også ha kompetansen og kapasiteten som skal til for å videreutvikle feltene.

Departementet forventer at det sammenslåtte selskapet vil satse på økt utvinning og effektiv drift av feltene i driftsfasen.

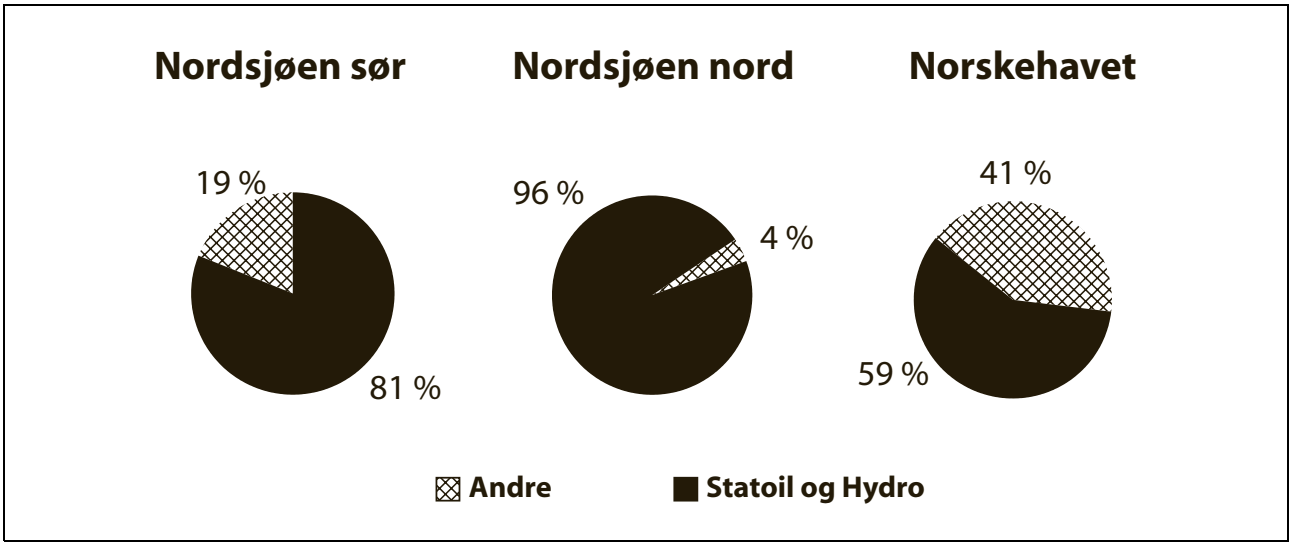

Figur 8.16 Reserver fordelt på operatørskap og geografiske områder

Kilde: Statoil

Områdeoptimalisering

Mange av de store olje- og gassfeltene som nå er i haleproduksjonsfasen, befinner seg i de samme geografisk avgrensede områdene. Slike områder er i mange tilfeller utviklet med utgangspunkt i ett stort felt, som områdene rundt Ekofisk, Oseberg, Sleipner og Troll. I tillegg utgjør den etablerte infrastrukturen i Tampenområdet (med bl.a. feltene Statfjord, Gullfaks og Snorre) og på Haltenbanken (med feltene Heidrun, Draugen og Åsgard) slike områder. Sammenliknet med mindre modne deler av sokkelen er samordning og stordrift viktigere i disse områdene, for å sikre god forvaltning av petroleumsressursene.

En områdeoperatør har sterke insentiver til å optimalisere utviklingen av området, for å skape størst mulig samlet verdiskaping. Dette oppnås ved å utnytte infrastrukturen og drive feltene mest mulig effektivt. Det er allerede i dag flere områder hvor vi har områdeoperatører. I Ekofiskområdet er ConocoPhillips områdeoperatør, i Osebergområdet er Hydro områdeoperatør, mens Statoil er områdeoperatør for alle feltene i Tampenområdet.

Det er betydelige stordriftsfordeler i petroleumsvirksomheten, bl.a. i å samordne helikoptertransport, forsyningsfartøyer, basetjenester, ledelse av feltene, overvåking av reservoaret, administrasjon, prosjektplanlegging og -gjennomføring for flere felt i samme område. I tillegg er det gevinster ved for eksempel å samordne bruk av borerigger, tjenester for brønnvedlikehold og leteaktivitet nær eksisterende infrastruktur. Områdeoperatører kan også i større grad videreutvikle infrastrukturen, for eksempel erstatte gamle plattformer med nye, og samordne kraftforsyningen og transportløsninger for olje og gass.

Sammenslåingen vil føre til at områdeoperatøren i bl.a. i Tampen- og Osebergområdet styrkes i form av økt deltakerandel. At selskapet i større grad får balanserte deltakerandeler i et område vil bidra til å styrke selskapet. Samtidig er det også andre rettighetshavere på disse feltene som kan utfordre operatøren. Departementet mener dette legger grunnlag for at feltene kan drives effektivt og i tråd med god ressursforvaltning.

I letefasen er det i modne områder et mangfold av aktører. Dette er også tilfelle i områdene som grenser opp mot de produserende feltene, hvor det sammenslåtte selskapet er operatør. I disse områdene er det også stor interesse fra andre aktører enn Statoil og Hydro for å lete etter og bygge ut nye funn. Disse nye funnene kan ofte produseres kostnadseffektivt fra eksisterende infrastruktur. Det er derfor viktig å sikre god utnyttelse av ledig prosess- og transportkapasitet i eksisterende infrastruktur.

Olje- og energidepartementet fastsatte 1. januar 2006 en forskrift om andres bruk av innretninger. Formålet med forskriften er å sikre effektiv bruk av eksisterende infrastruktur og forhindre at aktører med eierskap i etablert infrastruktur kan presse frem urimelig høye godtgjørelser for bruk av infrastrukturen. På denne måten medfører forskriften at aktørene vil ha bedre insentiver til å lete og bygge ut nye felt i nærheten av eksisterende infrastruktur.

8.3.5 Gasstransportsystemet

Det aller meste av norsk gass transporteres gjennom et nettverk av 7800 km rørledninger. Olje- og energidepartementet har de senere årene i nært samarbeid med industrien foretatt betydelige forbedringer av gasstransportvirksomheten. En helhetlig organisering av eierskap, drift og bruk gir mer effektiv bruk av transportsystemet og reduserer driftskostnadene. Eierskapet i størstedelen av gasstransportsystemet er samlet i interessentskapet Gassled. Det sammenslåtte selskapet vil få en deltakerandel i Gassled på 31,4 prosent. Gassco er operatør for Gassled for å sikre uavhengighet og likebehandling av eiere og skipere av naturgass i drift, og ved videreutvikling av gasstransportsystemet.

For å sikre en effektiv bruk av rørledninger og andre transportanlegg for gass, er avkastningen i disse regulert av myndighetene. Olje- og energidepartementet fastsatte i 2002 forskriftsbestemmelser som fastslår hovedprinsippene for adgang til transportsystemet. Departementet tildelte myndighet til å drive kapasitetsstyring i transportsystemet til Gassco som nøytral operatør. Eierne av transportsystemet må reservere kapasitet gjennom Gassco på samme måte som øvrige skipere.

Eierne finansierer den daglige driften av Gassled og godkjenner derfor budsjettene for transportsystemet. Gasscos driftskostnader for systemdrift, kapasitetsadministrasjon og infrastrukturutvikling bør vurderes dekket gjennom transporttariffen uten at disse kostnadene blir forelagt eierne av transportsystemet. Budsjettering og oppfølging av disse driftskostnadene vil da håndteres av Gasscos styre og revideres av brukerne.

Det er viktig at tildeling av kapasitet og senere omsetting av slike rettigheter gjennomføres på en måte som fremmer en effektiv utnyttelse av ressursene. Olje- og energidepartementet følger markedet for transportkapasitet og vurderer tilpasninger

i regelverket. Eksempelvis er det fastslått i forskrift at departementet skal vurdere de særskilte fortrinn eierne av gasstransportsystemet har ved reservasjon av kapasitet. Dette skal gjøres innen 1. januar 2008. I tillegg jobber departementet med vurdering av andre sider ved regelverket for gasstransportsystemet, herunder prosesser for kapasitetsutvidelser i systemet, finansiering av fremtidige fjerningskostnader og inkludering av nye anlegg som underlegges regelverket.

Gassco har på vegne av eierne av transportsystemet inngått avtaler om tekniske tjenester med underleverandører – i hovedsak Statoil. Det sammenslåtte selskapet vil levere slike tjenester for det aller meste av transportsystemet. Selskapet vil utføre de daglige driftsoppgavene og sørge for vedlikehold, for å opprettholde den tekniske integriteten i anleggene. Det sammenslåtte selskapet må tilpasse sin kvalitets- og kontraktsstyring etter Gasscos premisser. Gassco har det overordnede ansvaret og instruksjonsrett, mens det sammenslåtte selskapet vil ha en ren driftsrolle i et underleverandørforhold. Det er viktig at de oppgaver det nye selskapet utfører for Gassco i denne sammenheng, organiseres under en enhetlig ledelse.

Gassco AS

Gassco AS ble opprettet i 2001 og er operatør for gasstransportsystemet. En styrking av Gasscos organisasjon vil bli vurdert i forhold til Gasscos rolle som premissleverandør og utfordrer overfor det sammenslåtte selskapet. Den konkrete kompetansestyrkingen bør vurderes i forhold til de hovedoppgavene Gassco har og rettes inn mot de funksjonene der en styrking vil være mest virkningsfull. Bl.a. vil en vurdere å bygge opp et sterkere teknisk miljø i Gassco, som i større grad kan legge premisser for god drift og videreutvikling av gasstransportsystemet. Dette gjelder i særlig grad i forhold til anleggene på Kårstø og Kollsnes.

Kostnader forbundet med Gasscos virksomhet belastes brukerne av systemet gjennom transporttariffen. Det er således ikke behov for bevilgninger over statsbudsjettet.

8.4 Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Etter Arbeids- og inkluderingsdepartementets og Miljøverndepartementets vurdering vil selve sammenslåingen mellom Statoil og Hydro i utgangspunktet ikke medføre rettslige konsekvenser på HMS-området, da alle forpliktelser videreføres i det nye selskapet. Imidlertid vil det være behov for å foreta ytterligere vurderinger av disse forhold ifm oppfølging av sammenslåingsprosessen som følge av at virksomheten blir ett nytt stort selskap.

Myndighetene vil følge opp sammenslåingsprosessen av de to selskaper særskilt. Formålet er å overvåke og se til at integrasjonsprosessen foregår på en måte som ikke svekker HMS-nivået i virksomheten. Myndighetene vil også måtte være oppmerksomme på om det sammenslåtte selskapets store portefølje og forpliktelser får betydning for HMS-nivået på norsk sokkel.

Myndighetenes erfaring fra tidligere fusjoner/sammenslåinger er at store omstillings- og endringsprosesser er kritiske aktiviteter både i implementeringsfasen og langt inn i fasen med ny drift. Blant annet viser hendelsestall fra årlige risikorapporter på norsk sokkel at tre av de sju innretningene som har hatt høyest antall gasslekkasjer pr år i siste treårsperiode, har skiftet operatørskap minst en gang i driftsfasen. Myndighetene forventer derfor at begge selskaper i den prosessen de nå går inn i opprettholder et høyt nivå på HMS. Statoil og Hydro er begge ressurssterke aktører som legger vekt på å ha et høyt HMS-nivå i sin virksomhet. Det forventes derfor også at selskapene vil foreta grundige konsekvensvurderinger av alle kritiske aktiviteter og prosesser med tanke på å kunne få til god synergi og opprettholdelse av HMS. Det er også viktig at de to selskapene i perioden frem til de blir ett selskap følger opp sine respektive forpliktelser for å sikre at HMS-forhold blir ivaretatt på en fullgod måte.

Myndighetene vil legge vekt på risikoforståelse, organisatoriske og eventuelle bemanningsmessige endringer, planlegging og HMS-kultur i sitt oppfølgingsarbeid. Sammenslåingsprosessen vil således både på kort og lang sikt kreve økt tilsynsinnsats fra Petroleumstilsynet. Tilsvarende vil miljøvernmyndighetene også måtte følge opp det sammenslåtte selskapet tettere.

Aktørbildet på norsk sokkel

Fra 1997 og frem til i dag har det vært et mål for norske myndigheter å få en mer mangfoldig og nyansert aktørsammensetning på sokkelen. En observasjon fra Petroleumstilsynets tilsyn med rettighetshaverne er at mange nye aktører viser interesse for å bidra i utvinningstillatelser de er interessert i. Erfaringer de tilkjennega var at de store operatørene i interessentskapene agerte forskjellig på slike intitiativ, fra å kunne være avvisende til å være imøtekommende og sette pris på at rettighetshaverne tok egne initiativ.

Sammenslåing av Statoil og Hydro vil endre aktørbildet på norsk sokkel vesentlig.

Sammenholdt med at aktørbildet generelt sett er i ferd med å endre seg reiser dette flere problemstillinger for Petroleumstilsynet. Dette kan føre til at etaten må rette mer oppmerksomhet mot hvordan operatører og rettighetshavere arbeider i utvinningstillatelsene. Det må bl.a. vurderes om det er nødvendig å bruke flere ressurser til oppfølging av hvordan rettighetshaverne følger opp operatør gjennom sin påseplikt, og hvordan rettighetshaverne etterlever egne plikter. Det fører til at Petroleumstilsynet må vurdere nye virkemidler og verktøy i sin oppfølging.

Sammenslåingen mellom Statoil og Hydros petroleumsvirksomhet vil skape én meget stor operatør. Dette innebærer blant annet at den konkurransen som har vært mellom to norske aktører og som har virket som et dynamisk element ved at de har utfordret hverandre, forsvinner. Dette må erstattes med anvendelse av andre virkemidler. Sammenslåingen kan innebære at også myndighetene i større grad enn tidligere må identifisere og ta initiativ til og utrede alternative løsninger. For Petroleumstilsynet og Statens forurensningstilsyn vil det derfor bli nødvendig å videreutvikle egen kompetanse for å møte en slik stor aktør med høy kompetanse og stor innflytelse.

Videre må den pådriverrollen Statoil og Hydro har hatt i teknologiutvikling, representasjon i forbindelse med normerings- og standardiseringsarbeid, FOU, representasjon i overbyggende institusjoner, partssamarbeid mv, ivaretas. Dette vil det bli redegjort nærmere for nedenfor.

Statoil og Hydro har begge en kritisk kompetansemasse av sentrale eksperter som de er avhengig av for å kunne utvikle og drive frem nye prosjekter, og som kanskje også må være grensesprengende teknologisk. For norsk petroleumsvirksomhet er det viktig at slike kritiske ressurser er tilgjengelig for prosjekter på norsk sokkel. Grunnleggende prinsipper om påseplikt og oppfølging av eget ansvar, om å ha en aktiv rolle i drift av felt, samt å medvirke til at det utvikles god HMS-kultur og trepartssamarbeid må ivaretas også av nye aktører.

Påseplikten er hjemlet i petroleumsloven og utøves blant annet innen interessentskapene. Disse pliktene er videre presisert i HMS-regelverket. HMS-regelverket legger stor vekt på at ansvaret for HMS i virksomhetene skal ligge hos de enkelte beslutningstakere. I tillegg er et særlig oppfølgningsansvar for den samlede virksomheten, det såkalte påseansvaret, tillagt operatør/rettighetshaver.

Medvirkning og partssamarbeid

I tillegg til det lovpålagte verne- og miljøarbeidet som er hjemlet i arbeidsmiljølovgivningen, er det innenfor petroleumsvirksomheten utviklet et partssamarbeid som er blitt en grunnpilar i arbeidet med å etablere og videreutvikle et høyt HMS-nivå. Det er særlig lagt til rette for bred medvirkning fra arbeidslivets parter i forbindelse med videreutvikling av regelverket.

Trepartskonseptet har sine røtter i en nordisk forvaltningstradisjon som bygger på at medvirkning og ansvar gir større engasjement hos alle parter. De norske selskapene må sies å være nærmere en slik tenkemåte enn de utenlandske, og på mange måter viktige bærere av slike verdier. Det forutsettes at sammenslåingen ikke endrer maktforholdet mellom rettighetshaverne slik at disse forvaltningsidealene forvitrer.

På arbeidstakersiden er det flere ulike interessesammensetninger i relativt mange fagforeninger. På arbeidsgiversiden er det også flere ulike overbyggende organisasjoner, hvor Oljeindustriens Landsforening (OLF) fremstår som den mest sentrale aktøren. OLF har utviklet en rolle utover den tradisjonelle arbeidsgiver/forhandlerrollen og fremstår i dag også som utvikler i forhold til virksomheten. Fra myndighetenes side må rollen som utvikler sees på som positiv fordi den bidrar til utvikling av HMS-nivået. Statoil og Hydro er de operatørene som har bidratt mest i dette arbeidet. Myndighetene forventer at dette arbeidet videreføres også etter sammenslåingen.

Standardiseringsarbeid

I utviklingen av regelverket for petroleumsvirksomheten på sokkelen, har det blant annet vært et formål å legge til rette for bedre utnyttelse av anerkjente industristandarder. Det vises i stor grad til industristandarder som anbefalte normer i veiledninger til forskriftene. Operatøren kan velge å legge disse til grunn eller på annen måte dokumentere at de valgte løsningene møter kravene i forskriften.

Statoil og Hydro har begge vært aktive og svært viktige parter i standardiseringsarbeidet. Ut fra sine ståsteder har de påvirket utviklingen av standarder i retning av det de har sett på som beste praksis. Dialogen og dynamikken i den konkurrerende situasjon de har befunnet seg i, har vært medvirkende til at gode løsninger er funnet mellom alle partene i dette arbeidet. Myndighetene forventer at det sammenslåtte selskapet viderefører dette engasjementet i standardiseringsarbeidet.

FoU

Aktiv og målrettet FoU-virksomhet er et viktig element i et samlet arbeid med å redusere risikonivået i petroleumsvirksomheten på norsk sokkel. Både Statoil og Hydro har vært svært sentrale i teknologiutviklingen på norsk sokkel, både ved å være sponsorer i forsknings- og utviklingsprosjekter i regi av myndigheter og forskningsinstitusjoner, samt ved egeninnsats. FoU-virksomheten har vært svært viktig for selskapenes egenutvikling av kritisk kompetansemasse for viktige prosjekter. Myndighetene forventer at det sammenslåtte selskapet opprettholder en høy aktivitet på sikkerhets- og miljørelatert FoU.

Oppsummering

Sammenslåingen vil kunne ha en rekke ulike konsekvenser for HMS-myndighetene. En hovedutfordring ser ut til å bli hvordan Petroleumstilsynet skal følge opp aktørene. Det sammenslåtte selskapet vil bli en stor og krevende aktør med svært god kompetanse innenfor alle faser av virksomheten. Det forventes at det sammenslåtte selskapet er i stand til å opprettholde og videreføre innsatsen innenfor den eksisterende strukturen på HMS-området.

Rundt denne aktøren tegner det til å bli et stort antall differensierte små selskaper som har sine interesser fordelt i spesielle områder og utvinningstillatelser, som modne felt og haleproduksjon. Erfaringsmessig er disse selskapene i varierende grad interessert i å bidra til representasjon i partssammenheng, standardiseringsarbeid, regelverksutvikling, FoU-satsing og deltakelse i sentrale institusjoner som er med å utvikle HMS-nivået.

Ut fra et HMS-perspektiv vil det derfor være behov for at Petroleumstilsynet i tiden fremover gjennomgår sine virkemidler og arbeidsmetoder, og vurderer hvorvidt disse er tilstrekkelige for å følge opp HMS i virksomheten på en fullgod måte.

8.5 Ytre miljø

Regjeringen forventer at det sammenslåtte selskapet vil opprettholde et høyt nivå på ytre miljø under og etter sammenslåingsprosessen. Statens forurensningstilsyn (SFT) har imidlertid erfaringer fra tidligere tilsyn ved operatørskifter og sammenslåinger med at ytre miljø ikke alltid har hatt nødvendig oppmerksomhet og prioritet. På kort og noe lengre sikt vil derfor SFT prioritere arbeidet med tilsyn og oppfølging av det sammenslåtte selskapet.

Statoil og Hydro har som to store aktører på sokkelen bidratt betydelig til å redusere utslipp og miljøeffekter fra petroleumsvirksomheten. Blant annet har ulike mål og strategier i selskapene, ulike valg av tekniske og organisatoriske løsninger, samt bruk av ulike leverandører og forskningsinstitusjoner bidratt til dette.

Det kan spesielt nevnes at Statoil og Hydro som to aktører har bidratt sterkt til utvikling av miljøteknologi, overvåkingsmetodikk og til utviklingen av beredskapen mot akutt forurensing. Videre har de to som selskaper med forskjellige underleverandører lagt ekstra press på fremdriften av substitusjonsarbeidet for miljøfarlige kjemikalier.

Sammenslåingen vil ha konsekvenser for SFTs myndighetsrolle. Det sammenslåtte selskapet vil bli et stort selskap på norsk sokkel. Konkurransen mellom de to store nasjonale aktørene, som tidligere har gitt gode resultater på miljøområdet, vil forsvinne. Dette kan bremse fortsatte forbedringer på miljøområdet. For å motvirke dette er det viktig at SFT selv har tilstrekkelig kapasitet til å være pådriver for utvikling av ny og bedre teknologi og løsninger, følge med på utviklingen av nye miljøteknologier, samt påse at slik teknologi blir tatt i bruk for å redusere utslippene til sjø og luft. SFT må i større grad enn i dag ha direkte dialog med blant annet leverandører og forskningsmiljøer, og det vil også være et økt behov for å få gjennomført egne studier og utredninger.

8.6 Virkninger av sammenslåingen i forhold til leverandørindustrien

Den petroleumsrelaterte leverandørindustrien er en viktig næring for Norge. Det finnes leverandørbedrifter i alle landets fylker. Mer enn 80 000 personer er ansatt i petroleumsnæringen i Norge. I Norge omsetter leverandørindustrien for 80-90 milliarder kroner, og i utlandet for nærmere 50 milliarder kroner (eksport og salg ved etableringer utenlands). En stor del av teknologiutviklingen i petroleumsnæringen foregår i leverandørindustrien. Norsk leverandørindustri er verdensledende på en rekke teknologiområder som seismiske undersøkelser, undervannsløsninger og multifaselangtransport. Samspillet mellom oljeselskaper, forskningsinstitusjoner og leverandørindustri regnes som et viktig premiss for kompetanseutviklingen i norsk petroleumssektor. En god dialog mellom myndighetene og de ulike aktørene har også bidratt til teknologi- og kompetanseutviklingen.

Utviklingen i leverandørindustrien de siste ti årene har gått i retning av oppkjøp og etableringen

av større enheter. De 20 største selskapene står for godt over 80 prosent av omsetningen i petroleumsrettet næringsliv i Norge. Imidlertid består næringen også av mange små og mellomstore selskaper, og det er et stort tilfang av nystartede bedrifter.

Mangfold blant operatørene på norsk sokkel har stimulert til mangfold i leverandørnæringen. Konkurransen mellom ulike leverandørselskap har bidratt til utvikling og utprøving av forskjellige teknologiske løsninger. Det er viktig for verdiskapingen på norsk sokkel å beholde en konkurransedyktig og nyskapende leverandørindustri.

Leverandørindustrien har de siste ti årene økt sin internasjonale omsetning. Evnen til, og omfanget av internasjonaliseringen er et uttrykk for at norskbasert leverandørindustri er konkurransedyktig. Den internasjonale omsetningen har gått opp samtidig som aktiviteten på norsk kontinentalsokkel har økt. Dette tyder på at norsk leverandørindustri har kapasitet og konkurranseevne til å vinne kontrakter ute og på norsk sokkel samtidig. Det er viktig at leverandørindustrien tar med kunnskap og teknologi tilbake til norsk sokkel for å sikre verdiskapingen.

Det sammenslåtte selskapet og leverandørindustrien

Det sammenslåtte selskapet vil være den største operatøren på norsk sokkel. Det vil også være den viktigste kunden for norskbasert leverandørindustri – særlig i forhold til felt i drift. Spørsmål om anskaffelser, valg av kontraktsstrategi og utvelgelse av leverandører godkjennes av hele interessentskapet. Likevel har operatøren stor innflytelse på valg av både kontraktsstrategi og leverandører. Følgelig vil det sammenslåtte selskapets avgjørelser angående kontraktsstrategi og valg av leverandører få stor betydning for industrien.

Generelt er det enklere å opprettholde mangfold og konkurranse i markeder med flere aktører og kunder. Leverandørindustrien har uttrykt bekymring for at det sammenslåtte selskapet blir en dominerende operatør, og for at dette kan få negative konsekvenser for leverandørenes muligheter til å konkurrere. Leverandørindustrien kan bli for avhengig av å ha et godt forhold til en dominerende aktør med sterk forhandlingsmakt. Det er påpekt at en mulig negativ konsekvens av sammenslåingen kan bli at det over tid blir færre leverandører og mindre mangfold i kommersielle og teknologiske løsninger.

Det forventes imidlertid at det sammenslåtte selskapet vil ha stor interesse i å stimulere til fortsatt bred konkurranse og mangfold blant leverandørene. Konkurranse og mangfold er avgjørende for at selskapet kan sikre seg de beste teknologiske og de mest effektive løsningene. Norsk sokkel vil være det sammenslåtte selskapets viktigste ressursbase i lang tid fremover. Selskapet har derfor sterke insentiver til å opprettholde et godt samspill med leverandørindustrien. Et godt virkemiddel kan være leverandørutviklingsprogrammer som man bl.a. har hatt god erfaring med fra Snøhvit-utbyggingen.

Økt mangfold av aktører og flere operatørselskaper kan motvirke eventuelle negative konsekvenser av sammenslåingen. Det nye aktørbildet kan bidra til å opprettholde mangfoldet i leverandørindustrien. Det sammenslåtte selskapet vil riktignok være operatør for 2/3 av feltene i drift, men de største funnene som ikke er bygget ut eller er i planleggingsfasen opereres som nevnt av andre selskaper enn det sammenslåtte selskapet. For leverandørindustrien samlet sett er utbyggingsfasen vel så viktig som driftsfasen. At andre oljeselskaper på sikt vil styrke sin posisjon på norsk sokkel, vil bidra til å motvirke eventuelle negative konsekvenser av sammenslåingen for leverandørindustrien.

Leverandørindustrien er ingen ensartet næring, og det er vanskelig å trekke generelle konklusjoner om hvordan den vil bli påvirket av sammenslåingen. De ulike delene av næringen vil påvirkes forskjellig. For eksempel betjener rigg- og boreselskaper et internasjonalt marked. I markedet for vedlikeholds- og modifikasjonstjenester er det på den annen side viktigere at leverandøren har en lokal tilstedeværelse.

Den norskbaserte leverandørindustrien har en betydelig konkurranse- og omstillingsevne. Norsk sokkel er en del av et internasjonalt marked. Norsk sokkel vil i lang tid fremover fortsette å være et viktig marked for norskbasert leverandørindustri. Utviklingen i det generelle aktivitetsnivået i petroleumsvirksomheten vil ventelig ha større betydning for utviklingen i leverandørindustrien enn sammenslåingen mellom Statoil og Hydro som sådan.

En økning i det sammenslåtte selskapets internasjonale porteføljе kan skape gode muligheter for fortsatt internasjonalisering av norskbasert leverandørindustri. Hittil har det i hovedsak vært de internasjonale oljeselskapene med erfaring fra norsk sokkel, som i hovedsak har bidratt til internasjonaliseringen av leverandørindustrien. Dette bildet kan imidlertid endre seg dersom det sammenslåtte selskapet får flere operatørskap internasjonalt.

Oppsummering

Det sammenslåtte selskapet vil få stor innflytelse på norskbasert leverandørindustri – særlig i driftsfasen. Det forventes at selskapet vil være seg bevisst det ansvar som følger av denne posisjonen. Det betyr at det sammenslåtte selskapet må stimulere til bred konkurranse og mangfold blant leverandørene, for å sikre gode teknologiske og effektive løsninger også i fremtiden.

For å kunne vurdere mulige effekter av sammenslåingen for leverandørindustrien, vil myndighetene styrke dialogen med leverandørindustrien og med oljeselskapene om temaer som kontraktsstrategi, innkjøpspolitikk, rettigheter til ny teknologi og satsing på forskning. Det vil være viktig å vurdere situasjonen for de små og mellomstore leverandørselskapene særlig nøye. Myndighetene vil også støtte og videreutvikle arenaer som bidrar til mangfold i leverandørindustrien. Slike nettverk må bidra til god og tidlig informasjonsflyt mellom oljeselskap og leverandører, og mellom leverandører og underleverandører. Dette kan for eksempel gjøres gjennom næringsforeninger, leverandørnettverk og møteplasser som Konkraft.

8.7 Virkninger for forskning og utvikling

Forskning og utvikling (FoU) er viktig for verdiskapingen på norsk sokkel. Utfordringer knyttet til bl.a. leting, økt utvinning, økende kostnader og miljø gjør at behovet for ny teknologi er økende. Norsk leverandørindustri og forskningsmiljøer er ledende på en rekke teknologiområder, ikke minst som følge av et bredt og langsiktig samarbeid med norske oljeselskaper. Med sine omfattende utbyggingsaktiviteter, har de norske selskapene stått sentralt i den teknologiske utviklingen. Statoils prosjekter på Snøhvit og Åsgard, og Hydros prosjekter på Troll olje og Ormen lange er gode eksempler på fremtidsrettede feltutbygginger, der norskutviklet teknologi og løsninger står sentralt. Begge selskaper har nå store operatøroppgaver i modne deler av norsk sokkel. Deres FoU-innsats for å redusere kostnadsnivået og øke utvinningen vil derfor få stor betydning for verdiskapingen i disse områdene fremover.

Oljeselskapene er avhengig av et godt samarbeid med leverandørindustrien og forskningsmiljøene. Statoil og Hydro har hver for seg et utstrakt forskningssamarbeid med forskjellige leverandørbedrifter, forskningsinstitutter og universiteter. En betydelig del av teknologiutviklingen foregår i dag i leverandørindustrien og blant forskningsinstituttene og universitetene. Det er derfor viktig for verdiskapingen og konkurransekraften i virksomheten at denne delen av næringen fortsatt sikres gode utviklingsmuligheter for sine ideer og teknologiske løsninger.

En betydelig del av FoU-virksomheten delfinansieres av operatørselskapene på norsk sokkel, som igjen får store deler av sine FoU-kostnader dekket gjennom utvinningstillatelsene de er operatør for. Statoil og Hydro brukte i 2006 til sammen i overkant av 1,5 milliarder kroner på forskning og utvikling. Hoveddelen av dette dekkes gjennom utvinningstillatelsene. Om lag halvparten av selskapenes forskningsmidler brukes til innkjøp av forskningstjenester fra forskningsinstitutter og universiteter.

Det følger av ovenstående at sammenslåingen av Statoil og Hydro vil gi det nye selskapet en svært sentral plass innenfor forskning og utvikling og anvendelse av teknologi på norsk sokkel.

Det sammenslåtte selskapet og FoU

Olje- og energidepartementets erfaring med to konkurrerende norske operatørmiljøer, er at disse vurderer sine teknologiske muligheter ulikt og utnytter kompetansen i næringen forskjellig. En virkning av sammenslåingen kan derfor bli at det sammenslåtte selskapet vurderer færre teknologiske muligheter innen leting, utbygging og drift enn det de to selskapene gjorde hver for seg før sammenslåingen.

Sammenslåingen vil i så måte kunne representere en utfordring for petroleumsforskningen i Norge, og da særlig for forsknings- og utviklingsaktiviteten ved norske universiteter og forskningsinstitutter. Norske forskningsmiljøer har uttrykt bekymring for at selskapet skal velge å ta ut gevinster ved sammenslåingen i form av redusert forskningsvirksomhet. Videre frykter de at mangfoldet vil reduseres som følge av at det nye selskapet vil velge å samordne og fokusere sin FoU-virksomhet. De peker på at en slik strategi kan få negativ innvirkning på ressursutnyttelsen på norsk sokkel, fordi redusert mangfold vil føre til mindre kreative teknologiske og driftsmessige løsninger. En slik utvikling vil også kunne svekke den norske petroleumsnæringens konkurransekraft internasjonalt.

Hensikten med sammenslåingen er å styrke mulighetene for å lykkes internasjonalt. Besittelse av unik kunnskap og teknologi er et meget viktig konkurransefortrinn i konkurransen om tilgang til ressursutvikling i andre land. Det sammenslåtte selskapet vil derfor ha en egeninteresse av å opp-

rettholde et høyt aktivitetsnivå innen FoU. Ettersom det nye selskapet vil ha hoveddelen av sin virksomhet i Norge, er det naturlig at størsteparten av selskapets FoU-virksomhet vil være rettet mot mulighetene på norsk sokkel. Dette gjelder særlig ettersom hoveddelen av finansieringen av FoU-virksomheten vil komme fra utvinningstillatelsene på norsk sokkel. Olje- og energidepartementet forventer derfor at selskapet vil opprettholde en høy forsknings- og utviklingsvirksomhet.

Departementet forventer også at det sammenslåtte selskapet, med sitt økte engasjement internasjonalt, vil bedre norske forskningsmiljøer og norsk leverandørindustri sine muligheter til å utvikle og demonstrere ny teknologi som er tilpasset utfordringer på andre lands sokler. Sammenslåingen bør derfor bety økte muligheter for norsk petroleumsrelatert forskningsvirksomhet.

Det er likevel slik at sammenslåingen på sikt kan innebære en utfordring for nivået på, og mangfoldet i FoU-aktivitetene, som er rettet mot økt verdiskaping på norsk sokkel. Dette skyldes bl.a. at det sammenslåtte selskapet over tid forventes å ville ha økt fokus på muligheter og utfordringer i forhold til utvikling av andre lands petroleumsressurser, og at selskapets rolle på norsk sokkel etter hvert vil bli mindre.

Olje- og energidepartmentet har gjennom sitt forskningsstrategiske initiativ OG 21 (Olje og gass i det 21. århundre), der de viktigste aktørene blant oljeselskaper, leverandørindustri og forskning samarbeider om å utvikle en nasjonal FoU-strategi for petroleumsnæringen, etablert en viktig samspillsarena som bidrar til å ivareta teknologisk mangfold i teknologiutviklingen. I strategien til OG 21 er det gitt anbefalinger om hvilke områder og teknologier som bør gis prioritet for å sikre fremtidig verdiskaping på norsk sokkel.

Med OG 21 har vi oppnådd at næringen står samlet om hvilke utfordringer og oppgaver som er viktigst å adressere på kort og lang sikt, og hvilken rolle næringen og myndighetene bør innta i forskningsvirksomheten for å bidra til økt verdiskaping på norsk sokkel. Det er utført et omfattende arbeid av en rekke selskaper og forskningsinstitusjoner for å kartlegge status og kunnskaps- og teknologigap innenfor et utvalg teknologiområder, herunder leting, økt utvinning, miljøteknologi og undervannsutbygginger. OG 21 vil bli en viktig arena for å øke den samlede forskningsinnsatsen på petroleumssektoren, og for å bidra til fortsatt mangfold i den teknologiske utviklingen. Økt involvering av utenlandske oljeselskaper i teknologiutviklingen vil være en naturlig del av dette. Økt innsats fra internasjonale oljeselskaper vil føre til mer konkurranse og derigjennom bidra til å opprettholde mangfoldet i den petroleumsrelaterte FoU-virksomheten i Norge.

Oppsummering

Både Statoil og Hydro spiller en viktig rolle innen petroleumsrelatert forskning og utvikling. Hoveddelen av selskapenes forsknings- og utviklingsaktivitet finansieres av interessentskapene på de feltene selskapene opererer. Dette, sammen med betydningen av teknologiutvikling for selskapets konkurranseposisjon internasjonalt, bør tilsi at det sammenslåtte selskapet opprettholder nivået på FoU-innsatsen. Sammenslåingen kan imidlertid føre til redusert mangfold og mindre kreative løsninger – særlig på felt i drift.

På grunn av en slik mulig effekt av sammenslåingen, vil det være viktig å videreutvikle og styrke det brede FoU-samarbeidet som er etablert i petroleumsnæringen gjennom OG 21. Olje- og energidepartementet legger vekt på å følge opp det sammenslåtte selskapets forsknings- og utviklingsvirksomhet, for å sikre at virksomheten er tilstrekkelig rettet mot utfordringene på norsk sokkel.

9 Vurderinger

9.1 Vurdering av det industrielle grunnlaget for sammenslåingen

Sammenslåing av Statoil og Hydros petroleumsvirksomhet skaper nye forutsetninger og muligheter både for virksomheten i Norge og i utlandet. Bakgrunnen for forslaget om å åpne opp for flere eiere i Statoil ved å børsnotere selskapet i 2001 er redegjort for i St.prp. nr. 36 (2000-2001) *Eierskap i Statoil og fremtidig forvaltning av SDØE*. I nevnte stortingsproposisjon ble det blant annet vist til at en stadig større del av Statoils investeringer og verdiskaping vil knytte seg til den internasjonale satsingen. Internasjonalisering ble vurdert som en sentral og helt nødvendig strategi for å sikre fortsatt vekst og verdiskaping etter hvert som norsk sokkel modnes og aktivitetsnivået reduseres. Det ble videre vist til at petroleumsindustrien hadde vært gjennom betydelige endringer, noe som hadde ført til en rask utvikling og skjerpet konkurranse i industrien. Rask og kontinuerlig tilpasning til endrede omgivelser ble vurdert som avgjørende for å lykkes. For at Statoil skulle kunne ta del i den industrielle restruktureringen på en fullgod forretningsmessig måte, lå det til grunn for Stortingets behandling av saken at Statoil skulle gis anledning til å inngå eiermessige strategiske allianser med andre, for eksempel ved å bruke aksjer i eget selskap som oppgjørsmiddel.

Regjeringen deler de to styrenes vurdering om at endringen i de internasjonale rammebetingelsene har forandret konkurransesituasjonen for Statoil og Hydro betydelig og av behovet for sterkere internasjonal slagkraft. Det sammenslåtte skapet vil bli et betydelig energiselskap. Selskapet vil være konkurransedyktig både nasjonalt og internasjonalt.

Den globale konkurransen er krevende. Sterkere og mer aktive nasjonale oljeselskaper, konsolidering av flere selskaper og økt knapphet på fysiske og intellektuelle ressurser har sammen bidratt til at selskapene står overfor et nytt sett av forutsetninger for effektiv leting og produksjon av olje og gass. Større enheter med økt finansiell styrke og forhandlingsposisjon har gjort det vanskeligere for mindre selskaper å få tilgang på nye ressurser gjennom leting, kjøp eller bytte.

I flere tilfeller har nasjonalstater prioritert å beholde utvinningen av ressursene selv fremfor å gi internasjonale oljeselskaper tilgang. Samtidig opererer flere nasjonale oljeselskaper i markeder utenfor sine nasjonale grenser for å få tilgang på tiltrengte energiressurser som ledd i å sikre energibehovet i hjemlandet. Nasjonale oljeselskapers betalingsvilje har ofte vist seg å være høyere enn internasjonale aktørers betalingsvilje og -evne. Dette bidrar til stor konkurranse om å få tilgang til knappe ressurser på verdensbasis enten gjennom leting eller kjøp/bytte.

Det viktigste for oljeselskaper i dag er å øke sine reserver og ressursbase. Dette kan gjøres på flere måter, for eksempel gjennom organisk vekst gjennom leting etter ressurser, gjennom oppkjøp av andre olje- og gasselskaper eller kjøp av andeler i produserende felt. Det er mulig for et sterkt finansielt selskap å ta mer risiko. Gjennom utvikling av ny teknologi kan en realisere ressurser som det tidligere ikke har vært økonomi i å utvinne. Det er regjeringens oppfatning at det sammenslåtte selskapet vil være i bedre stand til å øke sine reserver enn det Statoil og Hydro er hver for seg.

Regjeringen vil peke på at det sammenslåtte selskapet fortsatt vil være et norskbasert selskap. Selskapet vil ha sine største verdier knyttet til virksomhet i Norge hvor 68 prosent av selskapets reserver ligger. Utfordringer og nye oppgaver i Norge vil utvikle selskapet videre, men selskapet vil også trenge nye muligheter internasjonalt for å kunne utvikle seg videre. Selskapets satsing internasjonalt vil gi kunnskap og kompetanse som i sin tur kan bidra til videreutvikling av virksomheten i Norge. Som én enhet vil det sammenslåtte selskapet ha større kapasitet til å gjennomføre flere og mer komplekse operasjoner enn det de to selskapene kan hver for seg.

Den foreslåtte sammenslåingen gir etter regjeringens mening bredere grunnlag for vekst for selskapet. Transaksjoner som denne vil samtidig være heftet med usikkerhet. Om sammenslåingen blir vellykket, vil avhenge av selskapets evne til effektivt å realisere vekstmuligheter samt til å oppnå effektivitetsforbedringer, synergier, kostnadsbesparelser og andre gevinster. En vellykket

sammenslåing vil også være avhengig av selskapets evne til å forene to hver for seg sterke bedriftskulturer og kompetansemiljøer. Gevinstene fra sammenslåingen kan bli motvirket av lavere driftsinntekter som følge av endringer i produktprisene, endringer i rammebetingelser i olje- og gassvirksomheten, risiko og usikkerhet forbundet til selskapets prosjekter, uventede utfordringer og kostnader i forbindelse med integreringen av de to selskapene samt forhold knyttet til konkurransen i industrien og andre risikofaktorer. Dette er imidlertid risiki som selskapene også ville måtte leve med hver for seg. Et sammenslått selskap vil etter regjeringens vurdering stå sterkere rustet til å møte slike forretningsrisiki.

9.2 Vurdering av virkninger for norsk sokkel

Sammenslåingen fører til at de to største aktørene på norsk sokkel samles til én stor. Selskapet vil disponere over 1/3 av de gjenværende påviste ressursene, stå for 1/3 av produksjonen og være operatør for 2/3 av feltene i drift. Selskapet vil ha betydelige andeler i de store olje- og gassfeltene.

I *letefasen* har vi i dag et mangfold av aktive aktører, spesielt i modne områder. Vi trenger mangfold i denne fasen for å få frem alternative syn på letemulighetene. I de umodne områdene i Norskehavet og Barentshavet vil det sammenslåtte selskapet være en viktig aktør, men også her er interessen stor fra de internasjonale selskapene. Sammenslåingen vil i liten grad få betydning for letevirksomheten.

Statoil og Hydro skriver i prospektutkastet for sammenslåingen at «de ser for seg at det sammenslåtte selskapet vil ha bedre evne til å lete etter, utvikle og produsere olje og gass i teknisk krevende områder av norsk sokkel, eksempelvis i Barentshavet.» Det sammenslåtte selskapet vil ha svært høy kompetanse på leting i umodne områder på sokkelen og dermed gode forutsetninger for fortsatt å satse i disse områdene. Myndighetene forventer at det sammenslåtte selskapet satser sterkt på leting i umodne områder på norsk sokkel. Selskapet har alle muligheter for å bli et sterkere og mer aktivt leteselskap enn de to selskapene har vært hver for seg.

Statoil og Hydro har vært sentrale i *utbyggingen* av de norske olje- og gassfeltene. Sammenslåingen fører til at vi mister ett viktig utbyggingsmiljø med hensyn til å gi alternative innspill. Selskapet vil være en betydelig aktør i utbyggingsfasen, men også her går utviklingen i retning av flere aktører. De fire største funnene som i dag planlegges utbygd opereres av andre aktører enn Statoil eller Hydro.

I *driftsfasen* trengs selskaper som har et langsiktig syn på produksjonen, videreutvikler feltene og ser felt i sammenheng. En vesentlig del av produksjonen i årene fremover kommer fra felt som allerede er i drift. Det sammenslåtte selskapet vil få en sterk posisjon i driftsfasen som operatør av de store feltene nord i Nordsjøen, bl.a. Statfjord, Gullfaks, Snorre, Oseberg og Troll. Selskapet vil ha kompetanse og ressurser til å utvikle feltene videre. Selskapet vil ha sterk egeninteresse i å drive felt og områder effektivt, i tråd med god forvaltning av petroleumsressursene.

I prospektutkastet for sammenslåingen står det: «Sammenslåingen kan på norsk sokkel føre til økt effektivitet i driften og bedre ressursutnyttelse, og dermed forlenge levetiden til de produserende feltene.» Norsk sokkel er kjerneområdet til det sammenslåtte selskapet. Regjeringen forventer at det sammenslåtte selskapet vil satse videre på økt utvinning og effektiv drift av disse feltene og områdene. Det forventes videre at selskapet opprettholder en høy leteaktivitet.

Det sammenslåtte selskapet vil bli en betydelig *operatør*. Det er operatøren som står for utbygging og drift av feltene, og som gjennom sin lederrolle og utredningskapasitet har betydelig innflytelse på aktiviteter knyttet til et felt. De andre rettighetshaverne i feltet har en viktig funksjon i å kontrollere og utfordre operatøren. Statoil og Hydro har vært sentrale samarbeidspartnere *og* konkurrenter. Sammenslåingen fører til at dette samspillet opphører.

Regjeringen har vurdert om det sammenslåtte selskapet vil få en for sterk posisjon på sokkelen, og hvilke tiltak som eventuelt kunne kompensere for dette.

Et mulig virkemiddel for å redusere selskapets innflytelse er at myndighetene stiller vilkår i forbindelse med sammenslåingen om at selskapet skal selge deltakerandeler i felt og/eller overdra operatørskap til andre aktører. Formålet med å stille slike vilkår ville være å redusere selskapets stilling som sentral rettighetshaver og operatør, og styrke andre aktører for å søke å kompensere for den rollen Hydro har spilt som rettighetshaver og operatør i interessentskapene. Mulige positive effekter ved å stille slike vilkår er vurdert opp mot kostnader og risiki. Regjeringen har konkludert med at slike vilkår ikke vil bidra til forbedret ressursforvaltning og økt verdiskaping fra petroleumsvirksomheten.

På bakgrunn av denne vurderingen har regjeringen kommet til at det ikke er aktuelt å stille vil-

kår om salg av deltakerandeler eller overdragelse av operatørskap i forbindelse med sammenslåingen.

Regjeringen mener det er flere forhold som tilsier at selskapet vil operere på en måte som ikke fører til lavere verdiskaping på sokkelen:

- Det sammenslåtte selskapet vil hovedsakelig operere felt i de modne områdene nord i Nordsjøen og på Haltenbanken i Norskehavet. Selskapet har sterk egeninteresse i å øke utvinningen og drive feltene mest mulig effektivt, herunder samordne driften av flere felt i et område.
- Operatøren er viktig for utviklingen av et olje- eller gassfelt, men samtidig kan ikke operatøren gjennomføre prosjekter uten tilslutning fra de andre rettighetshaverne. Balansen mellom operatøren og rettighetshaverne reguleres bl.a. gjennom konsesjonsverket og stemmeregler. Disse er utformet slik at operatøren er avhengig av å involvere og få tilslutning fra andre rettighetshavere. Stemmereglene vil bli justert i berørte utvinningstillatelser.
- Økt mangfold av selskaper fører til at flere av de nye utbyggingene vil ha andre selskaper enn det sammenslåtte selskapet som operatør.

Konkurransen mellom Statoil og Hydro har vært en viktig kilde til informasjon for myndighetene. Sammenslåingen fører til at myndighetenes tilgang på viktig informasjon reduseres. Regjeringen vil se til at myndighetsapparatet har nødvendig kompetanse og kapasitet til å følge opp petroleumsvirksomheten på en tilfredsstillende måte.

Det sammenslåtte selskapet må forventes å stimulere til bred konkurranse og mangfold blant leverandørene, for å sikre gode teknologiske og effektive løsninger også i fremtiden. For å kunne vurdere mulige effekter av sammenslåingen for leverandørindustrien, vil myndighetene styrke dialogen med leverandørindustrien og med oljeselskapene om temaer som kontraktsstrategi, innkjøpspolitikk, rettigheter til ny teknologi og satsing på forskning. Det vil være viktig å vurdere situasjonen for de små og mellomstore leverandørselskapene særlig nøye. Myndighetene vil også støtte og videreutvikle arenaer som bidrar til mangfold i leverandørindustrien. Slike nettverk må bidra til god og tidlig informasjonsflyt mellom oljeselskap og leverandører, og mellom leverandører og underleverandører. Dette kan for eksempel gjøres gjennom næringsforeninger, leverandørnettverk og møteplasser som Konkraft.

Statoil og Hydro er i dag viktige aktører innen forskning- og utvikling (FoU). Hoveddelen av selskapenes FoU finansieres av interessentskapene på feltene selskapene opererer. Dette bør, sammen med betydningen av ny teknologi for selskapets konkurranseposisjon, tilsi at det sammenslåtte selskapet vil ha sterkt fokus på FoU. Selskapet vil ha større løftekraft for nye store forskningsprosjekter enn det som var situasjonen tidligere. Sammenslåingen kan imidlertid føre til redusert mangfold og mindre kreative løsninger. Regjeringen vil stille forventninger til det sammenslåtte selskapet om å opprettholde forsknings- og utviklingsaktiviteten i Norge på linje med den selskapene hver for seg har i dag.

Myndighetene forventer at det sammenslåtte selskapet vil være i stand til å opprettholde og videreføre innsatsen innenfor den eksisterende strukturen på HMS-området, herunder forhold knyttet til ytre miljø.

Sammenslåingen av de to største aktørene på sokkelen vil ha effekter som regjeringen vil måtte ta hensyn til i sin overordnede forvaltning av de norske petroleumsressursene.

Relevante myndighetsorganer vil i tiden fremover vurdere behovet for å gjennomgå sine virkemidler og arbeidsmetoder, og vurdere hvorvidt disse er tilstrekkelige for å følge opp de ulike myndighetenes ansvarsområder i petroleumsvirksomheten på en fullgod måte.

9.3 Vurdering av Sammenslåingsplanen

Olje- og energidepartementet og Nærings- og handelsdepartementet har vurdert selskapenes Sammenslåingsplan.

Selskapene har foreslått at det sammenslåtte selskapets navn skal være StatoilHydro ASA. Selskapene har videre blitt enige om at styret i det sammenslåtte selskapet skal utvikle forslag til nytt navn og logo. Et nytt navneforslag vil bli lagt frem til avgjørelse på generalforsamlingen i StatoilHydro i 2008. Regjeringen mener at navnet StatoilHydro på en god måte ivaretar tradisjonene fra de to sammenslåtte selskapene og slutter seg til navneforslaget. Staten som eier vil på generalforsamlingen forholde seg til et nytt navneforslag.

Det er foreslått at selskapets forretningskontor skal være i Stavanger. Konsernfunksjonene vil ligge både i Stavanger og Oslo, og konsernsjefen vil ha kontor begge steder. De viktigste forretnings- og virksomhetsområdene vil drives fra Stavanger, Oslo, Bergen og Trondheim. Stavanger vil representere det geografiske tyngdepunktet for selskapet. Regjeringen legger til grunn at hovedkontoret skal være i Stavanger. Lokaliseringen vil

videreføre Stavangers sterke rolle og posisjon i norsk olje- og gassvirksomhet og legge til rette for å videreutvikle kompetansemiljøet i regionen. Samtidig legger regjeringen til grunn at selskapet opprettholder og videreutvikler de sterke miljøene de to selskapene har flere steder i Norge. Det er viktig at selskapet legger til rette for videre vekst i Nord-Norge når aktivitetsnivået gir grunnlag for det. Regjeringen forventer at økende aktivitet vil gi industrielle virkninger i nord med naturlig tilhørighet av relevante ledelsesfunksjoner. Det er selskapet selv som tar de konkrete beslutningene om organisering og lokalisering av selskapets forretnings- og virksomhetsområder.

Selskapets styre skal ha ti medlemmer. Styrets medlemmer, herunder leder og nestleder, skal velges av bedriftsforsamlingen. I Sammenslåingsplanen er det forutsatt at Eivind Reiten skal velges som styreleder og at det skal være sju aksjonærvalgte styremedlemmer. Valgkomitéen i Statoil skal innstille fire av medlemmene og valgkomitéen i Hydro skal innstille de øvrige to aksjonærvalgte medlemmene i styret. Styremedlemmene skal velges frem til ordinær generalforsamling i 2010. Selskapet skal ha en bedriftsforsamling på atten medlemmer samt varamedlemmer, hvorav tolv medlemmer og fire varamedlemmer velges av generalforsamlingen. Statoils valgkomité skal nominere sju personer til bedriftsforsamlingen, mens Hydros valgkomité skal nominere fem personer. Medlemmene skal velges frem til ordinær generalforsamling i 2010. Regjeringen slutter seg til denne løsningen.

Olje- og energidepartementet og Nærings- og handelsdepartementet har benyttet en ekstern, uavhengig finansiell rådgiver, Lehman Brothers, som på vegne av departementene har foretatt en økonomisk analyse av sammenslåingen.

Lehman Brothers har vurdert bytteforholdet etter flere anerkjente verdivurderingsmetoder, inkludert neddiskonterte kontantstrømmer fra fremtidig utvinning av reserver, sammenlignbar prising i forhold til andre lignende transaksjoner, nøkkeltall fra andre børsnoterte selskaper med lignende eller tilsvarende virksomhet, vurdering av historiske bytteforhold med og uten beregning av verdien av antatte synergier, sammenstilling av andre uavhengige analytikervurderinger med videre. Lehman Brothers har også vurdert Sammenslåingsplanen og andre offentlige dokumenter i saken.

I vurderingen fra Lehman Brothers har det ikke kommet frem opplysninger som indikerer at staten bør ha innvendinger mot bytteforholdet. Lehman Brothers har konkludert med at det bytteforholdet styrene har fremforhandlet og stilt seg bak, er rimelig («fair») fra et finansielt synspunkt for staten som aksjonær i både Statoil og Hydro.

Målsettingen for statens eierskap i StatoilHydro ligger fast i forhold til statens eierskap i Statoil og Hydro i dag. I St. meld. nr. 13 (2006-2007) *Et aktivt og langsiktig eierskap* uttalte regjeringen at staten bør ha en høy eierandel i Statoil og Hydro for å sikre industriell kompetanse og arbeidsplasser. Det anses som viktig å opprettholde hovedkontorfunksjoner og forsknings- og utviklingsoppgaver i Norge. I tråd med Stortingets beslutning fra 2001 om minst 67 prosent statlig eierandel i Statoil samt St. meld. nr. 13 legger regjeringen opp til at statens eierandel i det sammenslåtte selskapet over tid skal økes fra 62,5 prosent til 67 prosent. Et eierskap på 67 prosent vil bidra til at intensjonene fra beslutningen om å børsnotere Statoil opprettholdes også for det sammenslåtte selskapet.

9.4 Vurdering av den videreførte virksomheten i Hydro

Regjeringen har i sin vurdering av den videreførte virksomheten lagt til grunn det tallgrunnlaget som Hydro har utarbeidet i forbindelse med utskillelsen av petroleumsvirksomheten.

Staten har som største aksjeeier i Hydro ønsket å være sikker på at selskapet er bærekraftig og kan utvikles på egen hånd uten petroleumsvirksomheten. Det er lagt til grunn at utskillingen skal frigjøre verdier til aksjeeierne i Hydro, men samtidig gi et godt grunnlag for å videreutvikle den gjenværende delen av Hydro. Det videreførte selskapet må ha tilstrekkelig finansiell styrke til å gjennomføre de investeringer som skal til for å møte en økende internasjonal konkurranse og soliditet til å møte en nedgangskonjunktur.

Hydros aluminiumsvirksomhet er styrket de siste årene. Selskapet blir etablert med lite gjeld. Regjeringen vurderer således at utskillingen av olje- og gassvirksomheten ikke svekker Hydros muligheter for å realisere sine strategier for aluminiumsvirksomheten. Selskapet vil være en stor aktør i aluminiumsmarkedet. Etter regjeringens vurdering vil Hydro ha tilstrekklig størrelse og økonomisk styrke til å videreutvikle seg som et selvstendig selskap. Statens rådgiver har gitt en vurdering av «nye» Hydros finansielle og industrielle posisjon som støtter opp om denne vurderingen.

I St.meld. nr. 13 *Et aktivt og langsiktig eierskap* uttalte regjeringen at staten bør ha en høy eierandel i Hydro for å sikre industriell kompetanse, videreforedling, arbeidsplasser og forvaltning av store

norske naturressurser. Denne målsettingen for statens eierskap ligger fast. Hydro har et sterkt grunnlag for å videreutvikle sin virksomhet som et fokusert aluminium- og kraftselskap.

Transaksjonen vil ikke ha vesentlig konsekvenser for de ansatte i Hydro. Det er ikke varslet nedbemanning utover de strategiske endringer i organisasjonen som allerede var varslet før sammenslåingen med Statoil ble kjent. Det antas at utskillingen vil innebære en styrking av aluminiumsvirksomheten, noe som isolert sett vil bidra til å trygge disse arbeidsplassene. Regjeringen vil som eier ha forventninger til at virksomheten videreutvikles i Norge, også innen videreforedling, og at det kompetansemiljøet som Hydro har opparbeidet ivaretas.

Regjeringen ønsker en solid norsk forankring for det videreførte selskapet for å sikre industriell kompetanse, videreforedling, arbeidsplasser og forvaltning av naturresurser slik det også beskrives i eierskapsmeldingen. Det er også viktig å opprettholde hovedkontorfunksjoner og forsknings- og utviklingsoppgaver i Norge. Regjeringen vil opprettholde statens eierandel i Hydro etter utskillingen av petroleumsvirksomheten og således videreføre den eiermessige stabiliteten som har vært i selskapet.

Regjeringen mener at transaksjonen i tilstrekkelig grad ivaretar hensynet til den videreførte virksomheten i Hydro, og at selskapet vil fortsette som et finansielt solid selskap med fokus på aluminiumsområdet.

9.5 Samlet vurdering og tilrådning

Sammenslåingen av Statoil og Hydros petroleumsvirksomhet har et betydelig industrielt perspektiv både internasjonalt og i Norge. I den økende globale konkurransen om olje- og gassressurser vil et sammenslått StatoilHydro stå finansielt, teknologisk og organisatorisk langt bedre rustet enn selskapene ville ha gjort hver for seg.

Det sammenslåtte selskapet vil fortsatt ha sin hovedvirksomhet i Norge, og vil ha en sterk egeninteresse i å videreutvikle denne. Sammenslåingen fører imidlertid til at to viktig utredningsmiljøer innen petroleumssektoren slås sammen til ett. Dette vil til dels motvirkes ved at vi særlig i lete- og utbyggingsfasen har et mangfold av aktører som vil bidra til å opprettholde konkurransen. I tillegg er det nødvendig å sikre at myndighetene fortsatt kan ha et bredt perspektiv i forvaltningen av olje- og gassressursene.

Regjeringen støtter selskapenes planer om sammenslåing, og vil samtidig stille store forventninger til selskapet som den ledende aktør på norsk sokkel. Selskapet må forventes å stimulere til et fortsatt mangfold og konkurranse mellom leverandører og forskningsmiljøer. Det er flere uløste oppgaver i norsk petroleumsvirksomhet. StatoilHydro vil stå i en særstilling for å bidra til å finne gode løsninger fremover.

9.6 Fullmakter

Det tilrås at Nærings- og handelsdepartementet får fullmakt til på ekstraordinær generalforsamling i Norsk Hydro ASA å stemme for styrets forslag om utskillelse av petroleumsvirksomheten som ledd i sammenslåing av Norsk Hydro ASAs petroleumsvirksomhet med Statoil ASA på i hovedsak de vilkår som det er redegjort for i proposisjonen, jf. forslag til vedtak I.

Det tilrås at Olje- og energidepartementet får fullmakt til på ekstraordinær generalforsamling i Statoil ASA å stemme for styrets forslag om sammenslåing av Statoil ASA og Norsk Hydro ASAs petroleumsvirksomhet på i hovedsak de vilkår som det er redegjort for i proposisjonen, jf. forslag til vedtak II. Ved å stemme for Sammenslåingsplanen, gjøres det også implisitt vedtak for alle forhold som inngår i Sammenslåingsplanen, herunder bytteforhold, vedtekter og kapitalendringer.

Det tilrås at Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet kan kjøpe aksjer i det sammenslåtte selskapet slik at statens eierandel over tid økes til 67 prosent, jf. forslag til vedtak III. Et statlig eierskap på 67 prosent vil bidra til at intensjonene om statlig eierandel i forbindelse med beslutningen om å børsnotere Statoil opprettholdes også for det sammenslåtte selskapet.

Det tilrås at Olje- og energidepartementet gis fullmakt til å utgiftsføre kjøp av aksjer i det sammenslåtte selskapet uten bevilgning under kap. 1811 StatoilHydro ASA, post 96 Aksjekjøp i bevilgningsregnskapet for 2007, jf. forslag til vedtak IV. Fullmakten vil bli foreslått videreført i relevante budsjettdokumenter inntil statens eierandel i det sammenslåtte selskapet er 67 prosent.

Olje- og energidepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om sammenslåing av Statoil og Hydros petroleumsvirksomhet.

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om sammenslåing av Statoil og Hydros petroleumsvirksomhet i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag
til vedtak om sammenslåing av Statoil og Hydros petroleumsvirksomhet

I

Stortinget samtykker i at Nærings- og handelsdepartementet får fullmakt til på generalforsamlingen i Norsk Hydro ASA å stemme for styrets forslag om utskillelse av petroleumsvirksomheten som ledd i sammenslåing av Norsk Hydro ASAs petroleumsvirksomhet med Statoil ASA på i hovedsak de vilkår som det er redegjort for i proposisjonen.

II

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet får fullmakt til på generalforsamlingen i Statoil ASA å stemme for styrets forslag om sammenslåing av Statoil ASA og Norsk Hydro ASAs petroleumsvirksomhet på i hovedsak de vilkår som det er redegjort for i proposisjonen.

III

Stortinget samtykker i at Olje- og energidepartementet kan kjøpe aksjer i det sammenslåtte selskapet slik at statens eierandel over tid økes til 67 prosent.

IV

Olje- og energidepartementet gis fullmakt til å utgiftsføre kjøp av aksjer i det sammenslåtte selskapet uten bevilgning under kap. 1811 StatoilHydro ASA, post 96 Aksjekjøp i bevilgningsregnskapet for 2007.

Vedlegg 1

Vedtekter for StatoilHydro ASA

Gjeldende fra gjennomføringstidspunktet for sammenslåingen av Norsk Hydro ASAs petroleumsvirksomhet med Statoil ASA.

§ 1

Selskapets navn er StatoilHydro ASA. Selskapet er et allmennaksjeselskap.

StatoilHydro ASAs virksomhet er å drive undersøkelse etter og utvinning, transport, foredling og markedsføring av petroleum og avledede produkter, samt annen virksomhet. Virksomheten kan også drives gjennom deltakelse i eller i samarbeid med andre selskaper.

§ 2

Selskapets forretningskontor er i Stavanger kommune.

§ 3

Selskapets aksjekapital er kr 7.971.617.750 fordelt på 3.188.647.100 aksjer à kr 2,50.

§ 4

Selskapets styre skal ha 10 medlemmer. Styrets medlemmer, herunder leder og nestleder, velges av bedriftsforsamlingen. For ansatterepresentantene kan velges varamedlemmer i samsvar med forskrifter i medhold av allmennaksjelovens bestemmelser om de ansattes rett til representasjon i aksjeselskapers styre og bedriftsforsamling.

§ 5

Selskapets firma tegnes av 2 styremedlemmer i fellesskap. Styret kan meddele prokura.

§ 6

Styret ansetter selskapets konsernsjef og fastsetter dennes lønn.

§ 7

Selskapet skal ha en bedriftsforsamling på 18 medlemmer samt varamedlemmer. 12 medlemmer og 4 varamedlemmer for disse velges av generalforsamlingen. 6 medlemmer og varamedlemmer for disse velges av og blant selskapets ansatte etter forskrifter i medhold av allmennaksjelovens bestemmelser om de ansattes rett til representasjon i aksjeselskapers styre og bedriftsforsamling.

Bedriftsforsamlingen velger en leder og en nestleder blant sine medlemmer.

Bedriftsforsamlingen møtes minst 2 ganger om året.

§ 8

Ordinær generalforsamling holdes hvert år innen utgangen av juni måned. Generalforsamlingen holdes i Stavanger kommune eller Oslo kommune.

§ 9

I den ordinære generalforsamling skal følgende spørsmål behandles og avgjøres:

Godkjennelse av årsregnskap og årsberetning, herunder utdeling av utbytte.

Andre saker som etter lov eller vedtekter hører under generalforsamlingen.

§ 10

Selskapet skal forestå avsetningen av statens petroleum som produseres fra statens deltagerandeler i utvinningstillatelser på norsk kontinental sokkel (SDØE), samt petroleum som erlegges som produksjonsavgift i henhold til lov om petroleumsvirksomhet av 29. november 1996 nr. 72. Selskapets generalforsamling kan med alminnelig flertall fastsette instruks for avsetningen.

§ 11

Valgkomitéens oppgaver er å avgi innstilling til generalforsamlingen om valg av og honorar til aksjonærvalgte medlemmer og varamedlemmer til bedriftsforsamlingen, og å avgi innstilling til bedriftsforsamlingen om valg av og honorar til aksjonærvalgte medlemmer til styret. Styrets leder og konsernsjef skal, uten å ha stemmerett, innkalles til minst ett møte i valgkomitéen før den avgir sin endelige innstilling.

Valgkomitéen består av fire medlemmer som skal være aksjeeiere eller representanter for aksjeeiere og som skal være uavhengige av styret og den daglige ledelse. Valgkomitéens medlemmer, herunder dens leder, velges av generalforsamlingen. Valgkomitéens leder og ett annet medlem skal velges blant bedriftsforsamlingens aksjonærvalgte medlemmer. Funksjonstiden for valgkomitéens medlemmer er 2 år. Generalforsamlingen fastsetter godtgjørelse til valgkomitéens medlemmer. Valgkomitéens kostnader bæres av selskapet.

Etter forslag fra styrets aksjonærvalgte medlemmer kan bedriftsforsamlingens aksjonærvalgte medlemmer vedta instruks for valgkomitéen.

Vedtatt i ekstraordinær generalforsamling [...] juni 2007.

Vedlegg 2

Plan for fisjon av Norsk Hydro ASA organisasjonsnummer 914 778 271 som ledd i sammenslåing av Norsk Hydro ASAs petroleumsvirksomhet med Statoil ASA organisasjonsnummer 923 609 016 inngått av styrene i Norsk Hydro ASA og Statoil ASA henholdsvis 12. og 13. mars 2007 for etterfølgende godkjennelse i selskapenes respektive generalforsamlinger

Denne plan for fisjon av Norsk Hydro ASA med Statoil ASA som overtakende selskap («Sammenslåingsplanen») er inngått mellom styrene i

Norsk Hydro ASA, org.nr. 914 778 271, Drammensveien 264, 0283 Oslo, («Hydro»)

og

Statoil ASA, org.nr. 923 609 016, Forusbeen 50, 4035 Stavanger, («Statoil»)

(heretter samlet omtalt som «Partene» og hver for seg som «Part»),

vedrørende sammenslåing av Hydros Petroleumsvirksomhet (som definert nedenfor i punkt 2.1) med Statoil («Sammenslåingen»).

1 Hovedtrekk i sammenslåingen

1.1 Bakgrunn

Hydro og Statoil inngikk 18. desember 2006 en Integrasjonsavtale vedrørende en sammenslåing av Hydros Petroleumsvirksomhet med Statoil til ett konsern («Det Sammenslåtte Selskapet»), basert på prinsippet om likeverdige parter.

Det Sammenslåtte Selskapet vil være en konkurransedyktig global aktør i petroleumsindustrien og verdens største operatør for offshoreprosjekter på mer enn 100 meters vanndyp. Det Sammenslåtte Selskapet vil ha større evne enn Partene har hver for seg til å sikre videre vekst i en situasjon med stadig sterkere konkurranse om nye ressurser og økende teknisk kompleksitet i tilgjengelige prosjekter.

Formålet med Integrasjonsavtalen var å legge grunnlaget for utarbeidelsen av denne Sammenslåingsplanen som skal videreføre og utfylle bestemmelsene i Integrasjonsavtalen. Integrasjonsavtalen opphører og blir avløst av Sammenslåingsplanen på det tidspunkt Sammenslåingsplanen er godkjent av styrene i Statoil og Hydro.

1.2 Sammenslåingens hovedinnhold og overordnet prinsipp for gjennomføring

Virksomheten i Hydro med datterselskaper («Hydro-konsernet») omfatter i dag de to kjerneområdene Aluminium og Olje & Energi, samt Hydro Other Businesses og Hydros «captive» skadeforsikringsselskap Industriforsikring AS («Industriforsikring»). Hydro Other Businesses omfatter virksomhetene Hydro Polymers, Hydro IS Partner («HISP»), Hydro Production Partner, Industri- og næringsparker og Shared Services.

Partene er enige om en sammenslåing av Hydros Petroleumsvirksomhet med Statoil til ett konsern basert på prinsippet om likeverdige parter. Hydros Petroleumsvirksomhet er hovedsakelig samlet innenfor virksomhetsområdet Olje & Energi, men enkelte tilknyttede funksjoner som også skal omfattes av Sammenslåingen, hører under andre virksomhetsområder.

Sammenslåingen forutsetter en deling av morselskapet Hydro. Som et ledd i Sammenslåingen vil det også skje en overføring av eierinteressene i en rekke selskaper som vil inngå i Det Sammenslåtte Selskapets konsernstruktur samt en overføring av eierinteressene i enkelte andre deleide selskaper («Petroleumsselskapene» eller «Petroleumsselskaper»). En oversikt over Petroleumsselskapene er angitt i Vedlegg 1.

Den gjenværende del av morselskapet Hydro og eierinteressene i de selskaper som ikke omfattes av Sammenslåingen (samlet sett «Hydro-selskapene» eller «Hydro-selskaper»), vil videreføre alt av Hydro-konsernets øvrige virksomhet («Hydros Øvrige Virksomhet»).

1.3 Teknisk gjennomføring

Sammenslåingen gjennomføres ved at Hydros Petroleumsvirksomhet fisjoneres ut av Hydro med

Statoil som overtakende selskap i henhold til bestemmelsene i lov av 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper («Allmennaksjeloven») kapittel 14, mot at Hydros aksjonærer får vederlag i form av aksjer i Det Sammenslåtte Selskapet. Denne Sammenslåingsplanen er i denne sammenheng en fisjonsplan i henhold til Allmennaksjeloven § 14-4.

Hydros Petroleumsvirksomhet drives i hovedsak gjennom datterselskaper. Det viktigste av disse datterselskapene, Norsk Hydro Produksjon AS, driver også annen virksomhet av betydning, mens de øvrige datterselskapene som driver virksomhet som inngår i Hydros Petroleumsvirksomhet, ikke driver annen virksomhet av vesentlig betydning.

Som ledd i Sammenslåingen skal det før det tidspunkt Sammenslåingen blir gjennomført ved registrering i Foretaksregisteret («Gjennomføringstidspunktet») gjennomføres følgende transaksjoner («Tilknyttede Transaksjoner»):

i. Fisjon av Norsk Hydro Produksjon AS, hvoretter eiendeler, rettigheter og forpliktelser som er omfattet av Petroleumsvirksomheten overføres til et nystiftet aksjeselskap heleid av Hydro (Norsk Hydro Petroleum AS).
ii. Konserninterne overføringer av eiendeler (herunder aksjer), rettigheter og forpliktelser i den utstrekning det er nødvendig for at henholdsvis Hydros Petroleumsvirksomhet og Hydros Øvrige Virksomhet skal være organisert i selskaper som (a) kun har eiendeler, rettigheter og forpliktelser tilhørende enten Petroleumsvirksomheten eller Hydros Øvrige Virksomhet, og som (b) inngår i ubrutte eierkjeder bestående kun av selskaper tilhørende enten Hydros Petroleumsvirksomhet eller Hydros Øvrige Virksomhet.

For det tilfellet en eller flere Tilknyttede Transaksjoner likevel ikke lar seg gjennomføre før Gjennomføringstidspunktet, må Statoil skriftlig samtykke i at Sammenslåingen likevel kan gjennomføres. Slikt samtykke kan ikke nektes uten saklig grunn. Tilsvarende må Statoil samtykke i vesentlige endringer i de opplyste transaksjonsmodeller og -prinsipper for gjennomføring av Tilknyttede Transaksjoner.

Ved gjennomføringen av Sammenslåingen, vil alle eiendeler, rettigheter og forpliktelser som inngår i Hydros Petroleumsvirksomhet bli overført til Statoil. Denne overføringen finner sted gjennom en nedsettelse av aksjekapitalen i Hydro med NOK 3 197 265 703,30 fra NOK 4 567 522 433,30 til NOK 1 370 256 730 ved reduksjon av aksjenes pålydende fra NOK 3,66 til NOK 1,098, og en samtidig forhøyelse av aksjekapitalen i Statoil med NOK 2 606 655 590 til NOK 7 971 617 757,50 ved utstedelse av 1 042 662 236 nye aksjer pålydende NOK 2,50 som vederlag til Hydros aksjonærer, slik at de for hver aksje de eier i Hydro vil motta 0,8622 aksjer i Det Sammenslåtte Selskapet. Det skal ikke utstedes vederlagsaksjer for Hydros egne aksjer.

Forholdet mellom Hydros nominelle og innbetalte aksjekapital før og etter fisjonen tilsvarer, i samsvar med bestemmelsene i skatteloven om skattefrie fisjoner, forholdet mellom de gjenværende nettoverdiene i Hydro etter fisjonen og de nettoverdiene som overføres til Det Sammenslåtte Selskapet i forbindelse med Sammenslåingen («Delingsforholdet»).

1.4 Finansielt virkningstidspunkt

Det finansielle virkningstidspunktet for Sammenslåingen er 1. januar 2007 («Virkningstidspunktet»).

Dette prinsippet innebærer at alle eiendeler, rettigheter og forpliktelser knyttet til Hydros Petroleumsvirksomhet som eksisterte på Virkningstidspunktet, eller som oppstår senere og som ikke er opphørt på Gjennomføringstidspunktet, tilordnes Hydros Petroleumsvirksomhet med virkning for Sammenslåingen.

Hydro skal i denne sammenheng fra og med 1. januar 2007 løpende identifisere alle rettigheter og forpliktelser som oppstår eller opphører for Hydros vedkommende og som knytter seg til Hydros Petroleumsvirksomhet. Så vel i denne sammenheng som for øvrig i Sammenslåingsplanen menes med rettigheter og forpliktelser både rettigheter og forpliktelser overfor andre juridiske enheter, men også rettigheter og forpliktelser mellom på den ene side den gjenværende delen av Hydro eller Norsk Hydro Produksjon AS, og på den annen side den delen av Hydro eller Norsk Hydro Produksjon AS som skal overføres til Det Sammenslåtte Selskapet, basert på selskapsinterne transaksjoner som om de var separate selskaper fra Virkningstidspunktet.

1.5 Tidsplan

Partene skal fremlegge Sammenslåingsplanen for godkjennelse i generalforsamlingene i henholdsvis Statoil og Hydro så snart som mulig, og ikke senere enn fire måneder fra dags dato.

Gjennomføring av Sammenslåingen ved registrering i Foretaksregisteret skal finne sted første virkedag i den påfølgende måned etter at kreditorfristen har løpt ut og alle øvrige betingelser for

gjennomføringen i henhold til Sammenslåingsplanen er oppfylt.

2 Eiendeler, rettigheter og forpliktelser som skal overføres til Det Sammenslåtte Selskapet

2.1 Hovedprinsipp

Sammenslåingen innebærer en sammenslåing av Hydros Petroleumsvirksomhet med Statoil til ett konsern.

Hydros Petroleumsvirksomhet («Hydros Petroleumsvirksomhet» eller «Petroleumsvirksomheten») omfatter alle eiendeler, rettigheter og forpliktelser som helt eller i det vesentlige knytter seg til Hydro-konsernets virksomhet innenfor leting, utvinning, transport, videreforedling, markedsføring og salg av, samt forskning og utvikling knyttet til, olje og gass, herunder alle aksjer og andeler som Hydro eier i selskaper med slik virksomhet. Videre omfattes Hydro-konsernets virksomhet innenfor vindenergi, Hydros andel i Naturkraft AS og HISP, samt Hydros eierinteresser i Norsk Hydro Canada Inc. Derimot omfattes ikke Hydro-konsernets virksomhet innenfor vannkraft med tilhørende handelsaktiviteter, solenergi, Co2-kvoter eller Industriforsikring.

Dersom overføringen av eiendeler, rettigheter og forpliktelser utløser forkjøpsrett eller lignende rettigheter for tredjemenn, skal det vederlag som Hydro derved tilkommer inngå i Petroleumsvirksomheten.

Med de unntak som følger av Sammenslåingsplanen, innebærer Sammenslåingen en overføring av alle eiendeler, rettigheter og forpliktelser som inngår i Petroleumsvirksomheten uavhengig av karakter, herunder blant annet knyttet til konsesjoner, tillatelser, ansettelsesforhold, fordringer, driftsrelatert gjeld, obligasjonslån, immaterielle rettigheter, tvister, kausjoner, garantier, skatt, miljøforhold, derivatkontrakter og andre avtaler, uavhengig av om de er kjente eller ukjente, betingede eller ubetingede.

Alle kontanter og bankinnskudd som ikke ligger i Petroleumsselskapene, og syndikert trekkfasilitet, skal tilordnes Hydros Øvrige Virksomhet. Derimot skal alle obligasjonslån tilordnes Petroleumsvirksomheten.

Hydro skal frem til Gjennomføringstidspunktet løpende gi Statoil slik informasjon som er nødvendig for at Statoil skal kunne verifisere at fordelingen av eiendeler, rettigheter og forpliktelser, samt Tilknyttede Transaksjoner, faktisk blir gjennomført i samsvar med det som følger av Sammenslåingsplanen og for øvrig er avtalt.

2.2 Nærmere angivelse av eiendeler, rettigheter og forpliktelser som skal overføres

2.2.1 Innledning

Nedenfor følger en oversikt over de viktigste eiendeler, rettigheter og forpliktelser som i forbindelse med Sammenslåingen vil bli overført fra Hydro til Det Sammenslåtte Selskapet.

2.2.2 Aksjer og andeler i selskaper

Sammenslåingen omfatter en overføring til Det Sammenslåtte Selskapet av følgende aksjer og andeler i selskaper som direkte eies av Hydro:

Land	Navn	Eierandel
Norge	Norsk Hydro Petroleum AS	100
	Hydro IS Partner AS	100
	Hydro Hydrogen Technologies AS	100
	AS Petronord	20
Russland	Norsk Hydro Russland AS	100

2.2.3 Obligasjonslån

Sammenslåingen omfatter en overføring av følgende obligasjonslån fra Hydro til Det Sammenslåtte Selskapet:

i. Alle utestående obligasjonslån under «Indentureav 15. april 1992 med Norsk Hydro a.s (nå Norsk Hydro ASA) som utsteder («Issuer») og The Chase Manhattan Bank, N.A. som tillitsmann («Trustee») (nå The Bank of New York) med senere tillegg og endringer, med samlet hovedstol per Virkningstidspunktet på NOK 16 319 498 691 basert på en vekslingskurs NOK/USD 6,2726.
ii. Alle utestående obligasjonslån under «Trust Deed» av 22. januar 1999 med Norsk Hydro ASA som utsteder («Issuer») og The Chase Manhattan Bank, N.A. som tillitsmann («Trustee») (nå The Bank of New York) med senere tillegg og endringer, med samlet hovedstol per Virkningstidspunktet på NOK 2 491 394 874 basert på en vekslingskurs NOK/GBP 12,3087 og NOK/EUR 8,2628.

2.2.4 Garantiansvar

Sammenslåingen omfatter en overføring av en garantiportefølje tilknyttet Petroleumsvirksomheten bestående av morselskapsgarantier og rettigheter og forpliktelser tilknyttet bankgarantier gitt til fordel for Petroleumsvirksomheten. På Virkningstidspunktet omfatter denne garantiporteføljen et garantiansvar på om lag NOK 20 milliarder. Innenfor rammen av ordinær drift vil garantiporteføljen være gjenstand for endringer i perioden fra Virkningstidspunktet og frem til Gjennomføringstidspunktet både med hensyn til garantiansvar og premieansvar.

2.3 Nærmere om ansettelsesforhold

Flertallet av de ansatte i den norske delen av Hydros Petroleumsvirksomhet har sine ansettelsesforhold i Hydro. Alle ansatte i Hydro som på Virkningstidspunktet har sin faktiske hovedtilknytning til Petroleumsvirksomheten, skal som ledd i Sammenslåingen overføres til Det Sammenslåtte Selskapet. De berørte ansattes arbeidsforhold vil bli overført i samsvar med reglene i arbeidsmiljøloven og annen relevant arbeidsrettslig lovgivning.

De ansatte i enheten «Projects» inngår i Petroleumsvirksomheten med unntak av de om lag 100 ansatte innenfor «Light Metals & Energy» som inngår i Hydros Øvrige Virksomhet, og som dermed ikke skal overføres til Det Sammenslåtte Selskapet.

De ansatte i «Hydro Shared Services» som har sin faktiske hovedtilknytning til Petroleumsvirksomheten, det vil si om lag 100 ansatte, skal overføres til Det Sammenslåtte Selskapet.

En del ansatte i konsernfunksjoner i Hydro har arbeidsoppgaver som dels er knyttet til Hydros Petroleumsvirksomhet og dels til Hydros Øvrige Virksomhet. Av disse skal om lag 120 ansatte i Corporate Center i Norge, herav om lag 50 fra «Facility Management» men ikke inkludert ansatte i Industriforsikring, overføres til Det Sammenslåtte Selskapet som ledd i Sammenslåingen på bakgrunn av deres arbeidsoppgaver og kompetanse, samt de respektive virksomhetenes behov for arbeidskraft. Tilsvarende gjelder for de ansatte i konsernfunksjoner i utlandet der totalt om lag 15 ansatte skal overføres til Det Sammenslåtte Selskapet. Den konkrete fordelingen av de ansatte skal finne sted etter konsultasjon med de aktuelle ansatte og i samsvar med relevant lovgivning.

Partene skal så vidt mulig bidra til at også ansettelsesforhold på datterselskapsnivå blir overført til Det Sammenslåtte Selskapet i den utstrekning ansatte i Hydro-selskaper frem til Virkningstidspunktet har hatt sin faktiske hovedtilknytning til Petroleumsvirksomheten. Tilsvarende skal ansatte i Petroleumsselskaper som frem til Virkningstidspunktet har hatt sin faktiske hovedtilknytning til Hydros Øvrige Virksomhet så vidt mulig overføres til Hydro.

Likeverdigheten mellom Partene skal gjenspeiles ved tildeling av stillinger og oppgaver i Det Sammenslåtte Selskapet. I den utstrekning ansiennitet tillegges vekt i denne eller annen sammenheng, skal ansiennitet i henholdsvis Hydro-konsernet og Statoil-konsernet telle likt i Det Sammenslåtte Selskapet.

Partene vil for øvrig legge vekt på at de ansatte og deres tillitsvalgte får informasjon og blir tatt med på råd i forbindelse med gjennomføringen av Sammenslåingen.

2.4 Nærmere om pensjonsforhold

Det Sammenslåtte Selskapet overtar fra Virkningstidspunktet ansvaret for alle pensjonsforhold, herunder både foretakspensjonsordningen i Norsk Hydros Pensjonskasse og Hydros ulike driftspensjonsordninger, knyttet til de aktive ansatte som overføres til Det Sammenslåtte Selskapet og knyttet til alle pensjonister og tidligere ansatte som på tidspunktet da vedkommende sluttet som aktiv arbeidstaker i Hydro-konsernet hadde sin faktiske hovedtilknytning til Petroleumsvirksomheten.

Det Sammenslåtte Selskapet overtar fra Virkningstidspunktet 36 % av Hydros driftspensjonsforpliktelser overfor pensjonister og tidligere ansatte som på det tidspunkt da de sluttet som aktive arbeidstakere i Hydro-konsernet hadde arbeidsoppgaver knyttet til både Petroleumsvirksomheten og Hydros Øvrige Virksomhet.

Det Sammenslåtte Selskapet overtar videre fra Virkningstidspunktet en andel tilsvarende Delingsforholdet av Hydros driftspensjonsforpliktelser overfor pensjonister og tidligere ansatte som på det tidspunkt de sluttet som aktive arbeidstakere i Hydro-konsernet hadde arbeidsoppgaver knyttet til tidligere virksomhet som ikke lenger ligger i Hydro-konsernet, jf. punkt Nærmere om eiendeler, rettigheter og forpliktelser knyttet til tidligere virksomhet .

Hydro overfører til Det Sammenslåtte Selskapet alle krav Hydro har mot lisenspartnerne knyttet til pensjonsrettigheter opptjent i oppstrømsvirksomheten i Hydro-konsernet i Norge før 1. januar 2001. Det Sammenslåtte Selskapet overtar samtidig ansvaret for Hydros forpliktelser til å betale premier til Norsk Hydros Pensjonskasse (enten premiebetalingen beror på en rettslig forpliktelse

eller på Hydros vanlige praksis uten å reflektere en rettslig forpliktelse) og ansvaret for driftspensjoner, som ikke allerede er overført i henhold til bestemmelsene ovenfor, i den utstrekning premie- og pensjonsbetalingene inngår i de krav som overføres i henhold til foregående setning.

Hydros foretakspensjonsordning skal deles i samsvar med reglene i lov av 24. mars 2000 nr. 16 om foretakspensjon § 14-2 (2), jf. (1) første punktum, jf. § 14-1. Midler skal i den utstrekning det er mulig overføres i form av eiendeler fra Norsk Hydros Pensjonskasse til den pensjonsinnretning som overtar pensjonsforpliktelsene. Sammensetningen av eiendelene som overføres, skal så langt mulig reflektere sammensetningen av eiendeler i Norsk Hydros Pensjonskasse. Partene vil sammen etablere en prosedyre for å fastsette den konkrete fordelingen av eiendelene i pensjonskassen på en måte som ivaretar deres respektive interesser på en balansert måte.

2.5 Nærmere om IT/IS

Som et ledd i Sammenslåingen blir HISP overført til Det Sammenslåtte Selskapet. HISPs rettigheter og forpliktelser, herunder slike som er knyttet til ansatte og pensjoner, samt eksisterende kontraktsforhold, vil i utgangspunktet være uforandret som følge av overføringen. HISP skal fortsette som Hydros IT/IS-leverandør etter Sammenslåingen basert på eksisterende (eventuelt justerte) ramme-, leveranse- og prosjektavtaler mellom HISP og Hydros Øvrige Virksomhet. Leveranseansvar, oppsigelsesadgang og spørsmålet om eventuell tilbakeføring av ressurser til Hydro etter overføringen er nærmere regulert i de inngåtte avtalene og bestemmelsene nedenfor. Eventuelle justeringer som nevnt ovenfor krever forutgående skriftlig samtykke fra Statoil. Slikt samtykke skal ikke nektes uten saklig grunn og Statoil skal uten ugrunnet opphold ta stilling til om samtykke skal gis.

Partene skal etablere et utvalg for IT/IS-aktiviteter bestående av representanter for Hydro og Statoil. Utvalget skal vurdere hvordan IT/IS-aktivitetene i Det Sammenslåtte Selskapet og Hydros Øvrige Virksomhet mest hensiktsmessig skal planlegges og gjennomføres etter Sammenslåingen, og skal i denne sammenheng også ta tilbørlig hensyn til IT/IS-behov i Hydros Øvrige Virksomhet. Etter Sammenslåingen skal utvalget bestå av representanter fra Det Sammenslåtte Selskapet og Hydros Øvrige Virksomhet.

Hydro har rett til å overta til bokført verdi maskinvare, dataapplikasjoner, programvare og andre nærmere angitte aktiva som partene skal identifisere i forbindelse med integrasjonsprosessen, som i dag eies av HISP, men som er kritiske for Hydros Øvrige Virksomhet. Slike systemer og aktiva vil i det alt vesentlige relatere seg til finansaktiviteter og systemer for kraftproduksjon og krafthandel som inngår i Hydros Øvrige Virksomhet. I forbindelse med slik overføring av aktiva og systemer, vil det også kunne være ønskelig med overføring av personell fra HISP til Hydros Øvrige Virksomhet i samsvar med arbeidsrettslige regler. Hydros rett til å få overført eiendeler etter bestemmelsene i dette avsnittet er betinget av at overføringen kan gjennomføres på en måte som ikke medfører vesentlige ulemper for HISPs leveranser av IT/IS-tjenester til Petroleumsvirksomheten.

Partene skal videre i forbindelse med integrasjonsprosessen identifisere hvilke eksterne avtaler HISP har inngått og som skal søkes overført til Hydro.

Hydro forplikter seg for en periode på to år fra Gjennomføringstidspunktet til ikke uten Det Sammenslåtte Selskapets forutgående skriftlige samtykke å rekruttere ansatte i HISP, dog slik at Hydro skal ha anledning til å ansette personer som er ansatt i HISP dersom disse av eget initiativ søker stillinger i Hydro på bakgrunn av offentlig annonsering av stillingene.

2.6 Nærmere om Herøya forskningspark

Alle eiendeler, rettigheter og forpliktelser, herunder i forbindelse med ansettelses- og pensjonsforhold, knyttet til Olje & Energiforskningssenteret, samt annen virksomhet i Herøya forskningspark som helt eller i det vesentlige knytter seg til Petroleumsvirksomheten, skal som ledd i Sammenslåingen overføres til Det Sammenslåtte Selskapet.

2.7 Nærmere om konsernkostnader

Kostnader knyttet til Hydros konsernsenter skal fra Virkningstidspunktet til Gjennomføringstidspunktet fordeles mellom Hydros Petroleumsvirksomhet og Hydros Øvrige Virksomhet i overensstemmelse med de allokeringsprinsipper som anvendes av Hydro for 2006. Den del av kostnadene som etter allokeringsprinsippene ikke belastes forretningsområder (det vil si aksjonærkostnader) skal fordeles i samsvar med Delingsforholdet.

2.8 Nærmere om eiendeler, rettigheter og forpliktelser knyttet til tidligere virksomhet

Eventuelle eiendeler, rettigheter og forpliktelser som knytter seg til tidligere virksomhet som ikke lenger ligger i Hydro-konsernet (herunder miljø- og pensjonsforpliktelser knyttet til den tidligere agri- og magnesiumvirksomheten), skal fordeles mellom Petroleumsvirksomheten og Hydros Øvrige Virksomhet i samsvar med Delingsforholdet.

2.9 Nærmere om eksisterende finansielle gjeldsforhold mellom Hydro og Petroleumsselskapene

Hovedprinsippet om fordeling av eiendeler, rettigheter og forpliktelser angitt i punkt Hovedprinsipp innebærer at Det Sammenslåtte Selskapet fra Virkningstidspunktet overtar alle finansielle gjeldsforhold (herunder kontomellomværende med Konsern Finans, låneplasseringer og derivatkontrakter) som eksisterer mellom Hydro og Petroleumsselskapene. Både kreditor- og debitorposisjoner anses i denne sammenheng for å tilhøre Petroleumsvirksomheten, slik at overføringen av de finansielle gjeldsforholdene ikke påvirker fordelingen av nettoverdier på konsolidert nivå.

2.10 Økonomisk mellomværende mellom Hydros Øvrige Virksomhet og Hydros Petroleumsvirksomhet

For Sammenslåingsplanens formål skal det anses å eksistere et økonomisk mellomværende mellom Hydros Øvrige Virksomhet og Hydros Petroleumsvirksomhet («Fisjonsmellomværendet»). Avhengig av de underliggende forhold kan dette Fisjonsmellomværendet enten innebære et lån fra Hydros Øvrige Virksomhet til Hydros Petroleumsvirksomhet eller en fordring mot Hydros Øvrige Virksomhet tilliggende Hydros Petroleumsvirksomhet.

Per Virkningstidspunktet skal Fisjonsmellomværendet representere et så stort lån eller en så stor fordring at netto rentebærende gjeld i Petroleumsvirksomheten, korrigert for Fisjonsmellomværendet, er NOK 1 milliard. Netto rentebærende gjeld skal i denne sammenheng beregnes på konsolidert basis i henhold til USGAAP som følger:

	Bankgjeld og annen kortsiktig rentebærende gjeld
+	Langsiktige lån inklusive første års avdrag
-	Kontanter og bankinnskudd
-	Kortsiktige investeringer
=	Netto rentebærende gjeld
+/-	Fisjonsmellomværendet
=	NOK 1 000 000 000

3 Justering av Fisjonsmellomværendet etter virkningstidspunktet m.v.

3.1 Justering og oppgjør av Fisjonsmellomværendet

Fisjonsmellomværendet som beskrevet i punkt Økonomisk mellomværende mellom Hydros Øvrige Virksomhet og Hydros Petroleumsvirksomhet skal løpende justeres for å reflektere kontantstrømmene i Petroleumsvirksomheten, herunder kontantstrømmer i forbindelse med Tilknyttede Transaksjoner, i perioden mellom Virkningstidspunktet og Gjennomføringstidspunktet, samt for å reflektere justeringer i forbindelse med Tilknyttede Transaksjoner, skatte- og avgiftsmessige forhold samt andre forhold i henhold til bestemmelsene i Sammenslåingsplanen. Eventuelle beløp i annen valuta enn NOK skal omregnes til NOK etter valutakursen på den dag da den aktuelle justeringen av Fisjonsmellomværendet blir foretatt, dersom ikke annet følger av bestemmelsene i Sammenslåingsplanen.

Fisjonsmellomværendet skal bære rente etter en sats tilsvarende en måneds NIBOR. Rente beregnes daglig og kapitaliseres etterskuddsvis siste virkedag i hver kalendermåned. Med en måneds NIBOR menes den sats som kvoteres på Reuters rundt kl. 12.00 to virkedager før påfølgende måned starter.

Hydro skal senest tre virkedager før Gjennomføringstidspunktet skriftlig meddele Statoil sitt beste estimat for det beløp, inklusive påløpt rente, som Fisjonsmellomværendet vil utgjøre på Gjennomføringstidspunktet. Dette beløpet skal gjøres opp ved kontant betaling på Gjennomføringstidspunktet.

Hydro skal senest to måneder etter Gjennomføringstidspunktet fremlegge en oppdatert oppstilling over det beløp, inklusive påløpt rente, som Fisjonsmellomværendet utgjorde på Gjennomføringstidspunktet.

Statoil og Statoils rådgivere skal gis adgang til å verifisere den oppdaterte oppstillingen, og Hydro

skal i denne sammenheng fremskaffe og gi tilgang til all slik informasjon som Statoil og Statoils rådgivere med rimelighet ber om for å kunne gjennomføre verifikasjonen.

Statoil må fremsette eventuelle krav om justeringer av Hydros oppdaterte oppstilling over Fisjonsmellomværendet skriftlig for Hydro senest tre måneder etter at Statoil mottok den oppdaterte oppstillingen fra Hydro. Slike krav om justeringer skal begrunnes. Er krav ikke fremsatt innen fristen, er Hydros oppdaterte oppstilling endelig og bindende.

Eventuell uenighet som ikke løses mellom Partene innen 14 dager etter at skriftlig krav om justeringer er fremsatt, skal endelig avgjøres av en revisor som Partene i fellesskap oppnevner. Dersom Partene ikke blir enige om valg av revisor innen fjorten dager etter at en av Partene har krevd slik oppnevnt, kan hver av Partene kreve at revisor oppnevnes av administrerende direktør, eller i hans fravær fagdirektøren, i Den norske Revisorforening. Gjelder uenigheten tolkningen av Sammenslåingsplanen skal tvisten løses i henhold til punkt 15.19.

Når oppstillingen over Fisjonsmellomværendet er blitt endelig, skal eventuelt avvik mellom det endelig fastsatte Fisjonsmellomværendet og det beløp som i henhold til bestemmelse ovenfor ble betalt på Gjennomføringstidspunktet (inklusive rente beregnet i samsvar med bestemmelsene ovenfor fra Gjennomføringstidspunkt til betalingstidspunktet), innen tre virkedager gjøres opp ved kontant betaling.

Eventuelle økonomiske mellomværender i henhold til bestemmelsene i Sammenslåingsplanen som oppstår etter Gjennomføringstidspunktet, forfaller til betaling 15 virkedager etter at den Part som skal foreta en betaling til en annen Part, er blitt kjent med dette.

3.2 Bestemmelser vedrørende utdelinger m.v.

Dersom et Hydro-selskap i perioden mellom Virkningstidspunktet og Gjennomføringstidspunktet foretar en utdeling til et Petroleumsselskap (i form av utbytte, konsernbidrag eller annet, og inkludert utdelinger som er avsatt i regnskapet for 2006), skal det skje en justering i Fisjonsmellomværendet ved at det fra samme tidspunkt oppstår en fordring for Hydros Øvrige Virksomhet mot Hydros Petroleumsvirksomhet med et tilsvarende beløp, omregnet til NOK etter valutakursen på den dag da vedkommende utdeling ble gjennomført. Fordringen skal reduseres med et beløp tilsvarende den reduksjon i betalbar skatt i det aktuelle Hydro-selskapet som er oppnådd som følge av utdelingen. Slik reduksjon skal skje fra det tidspunktet skattebetalingen ville ha vært foretatt, likevel senest på Gjennomføringstidspunktet. Tilsvarende prinsipper skal anvendes for utdelinger fra Petroleumsselskaper til Hydro-selskaper.

3.3 Bestemmelser vedrørende andre konserninterne transaksjoner

For å hindre at andre konserninterne transaksjoner som vil bli gjennomført før eller på Gjennomføringstidspunktet skal påvirke fordelingen av nettoverdier mellom Partene på konsolidert nivå, skal det gjennomføres justeringer av Fisjonsmellomværendet i samsvar med bestemmelsene nedenfor.

Tilknyttede Transaksjoner som gjennomføres i form av salg skal skje på «som den er» - basis mot kontant betaling av et markedsmessig vederlag fra det kjøpende til det selgende selskap. Samtidig etableres en motsvarende fordring med samme beløp mellom Hydros Øvrige Virksomhet og Hydros Petroleumsvirksomhet som inngår i Fisjonsmellomværendet angitt i punkt Justering og oppgjør av Fisjonsmellomværendet.

I den utstrekning Petroleumsselskaper i perioden mellom Virkningstidspunktet og Gjennomføringstidspunktet har lån fra andre Hydro-selskaper enn Hydro med andre rentebetingelser enn det som gjelder for Fisjonsmellomværendet etter punkt 3.1, skal differansen mellom den rente som faktisk er betalt, og den rente som ville ha vært betalt dersom prinsippene i punkt 3.1 hadde vært anvendt, beregnes etterskuddsvis hver måned. Summen av alle slike avvik (med tillegg av rente beregnet etter prinsippene angitt i punkt 3.1 fra utløpet av den måned avviket gjelder til Gjennomføringstidspunktet) inngår som en fordring mellom Hydros Øvrige Virksomhet og Hydros Petroleumsvirksomhet som inngår i Fisjonsmellomværendet angitt i punkt 3.1.

I den utstrekning Petroleumsselskaper i perioden mellom Virkningstidspunktet og Gjennomføringstidspunktet har lån fra andre Hydro-selskaper enn Hydro med fast rente, skal lånene før Gjennomføringstidspunktet omdannes til lån med flytende rente lik den som fremkommer i punkt 3.1. Differansen mellom nåverdien av hvert enkelt slikt lån diskontert med markedsrente for tilsvarende lån og lånets pålydende, skal beregnes på tidspunktet for omdannelsen og gjøres opp i forholdet mellom vedkommende Petroleumsselskap og vedkommende Hydro-selskap. Summen av alle slike differanser (med tillegg av rente beregnet etter

prinsippene angitt i punkt 3.1 fra omdannelsen til Gjennomføringstidspunktet) inngår som en fordring mellom Hydros Øvrige Virksomhet og Hydros Petroleumsvirksomhet som inngår i Fisjonsmellomværendet angitt i punkt 3.1.

Motsvarende prinsipper som angitt i de to foregående avsnitt skal gjelde dersom Hydro-selskaper i perioden mellom Virkningstidspunktet og Gjennomføringstidspunktet har lån fra Petroleumsselskaper med andre rentebetingelser enn det som gjelder for Fisjonsmellomværendet angitt i punkt Justering og oppgjør av Fisjonsmellomværendet.

3.4 Bestemmelser vedrørende skatte- og avgiftsmessige forhold

Hovedprinsippet om fordeling av eiendeler, rettigheter og forpliktelser angitt i punkt 2.1 innebærer at Det Sammenslåtte Selskapet fra Virkningstidspunktet overtar alle historiske og fremtidige rettigheter og forpliktelser knyttet til Petroleumsvirksomheten. Dette omfatter også alle rettigheter og forpliktelser knyttet til skatte- og avgiftsmessige forhold knyttet til Hydros Petroleumsvirksomhet både av historisk og fremtidig karakter, og uavhengig av om forholdet formelt tilligger et Petroleumsselskap eller et Hydro-selskap. Eventuelle rettigheter knyttet til innbetalinger som er foretatt, og ansvar for eventuelle endringer av ligninger for tidligere år, tilligger således Det Sammenslåtte Selskapet i den utstrekning grunnlaget for beskatningen er knyttet til Petroleumsvirksomheten. Motsvarende skal Hydro tilordnes rettigheter og forpliktelser knyttet til skatte- og avgiftsmessige forhold knyttet til Hydros Øvrige Virksomhet. Dette prinsippet gjennomføres og modifiseres ved de justeringsmekanismer som er beskrevet nedenfor.

Dersom avvik fra selvangivelsen for et Petroleumsselskap for 2006 eller endring av ligningen av et Petroleumsselskap for tidligere år medfører økt (eller redusert) betaling av skatt for et Hydro-selskap, skal Det Sammenslåtte Selskapet etter at skattebetalingen har funnet sted ved påkrav betale et tilsvarende beløp til Hydro (eller omvendt) omregnet til NOK etter valutakursen på dagen for betaling av skattebeløpet. Tilsvarende prinsipp skal anvendes for det tilfelle at avvik fra selvangivelsen for Hydro-selskap for 2006 eller endring av ligningen av et Hydro-selskap for tidligere år medfører økt eller redusert betaling av skatt for et selskap knyttet til Petroleumsvirksomheten.

Dersom det skjer avvik fra selvangivelsen for 2006 eller endring av ligningen for tidligere år knyttet til internprising, herunder belastning av konsernkostnader, mellom Hydros Petroleumsvirksomhet og Hydros Øvrige Virksomhet, skal Hydro, dersom endringen innebærer en økning av skatt i Hydros Petroleumsvirksomhet, kompensere Det Sammenslåtte Selskapet med et beløp som tilsvarer den eventuelle korresponderende reduksjonen i skatt i Hydros Øvrige Virksomhet, likevel uansett begrenset til økningen av skatt i Petroleumsvirksomheten, omregnet til NOK etter valutakursen på Gjennomføringstidspunktet eller det eventuelle senere tidspunkt da krav om refusjon fremsettes. Tilsvarende skal Det Sammenslåtte Selskapet kompensere Hydro etter de samme prinsipper dersom endringen innebærer en økning av skatt i Hydros Øvrige Virksomhet.

Dersom det skjer avvik fra selvangivelsen for 2006 eller endring av ligningen for tidligere år av Norsk Hydro Produksjon AS som medfører endringer i fordelingen av finansposter mellom Hydros Petroleumsvirksomhet og Hydros Øvrige Virksomhet, skal Hydro kompensere Det Sammenslåtte Selskapet for eventuelle reduksjoner i skatt i Hydros Øvrige Virksomhet som følge av slike endringer, og Det Sammenslåtte Selskapet skal kompensere Hydro for eventuelle reduksjoner i skatt i Hydros Petroleumsvirksomhet som følge av slike endringer, likevel slik at kompensasjonen ikke skal overstige den eventuelle korresponderende økningen av skatt hos den annen part, omregnet til NOK etter valutakursen på Gjennomføringstidspunktet eller det eventuelle senere tidspunkt når krav om refusjon fremsettes.

I de skattejurisdiksjoner der det for skatteåret 2007 er mulig å konsolidere Hydros Petroleumsvirksomhet og Hydros Øvrige Virksomhet frem til Gjennomføringstidspunktet, skal slik konsolidering finne sted. Eventuelle verdioverføringer som i denne sammenheng skjer mellom Hydros Petroleumsvirksomhet og Hydros Øvrige Virksomhet skal behandles i samsvar med punkt Bestemmelser vedrørende utdelinger m.v..

Dersom et Hydro-selskap blir forpliktet til å betale skatter eller avgifter som følge av Sammenslåingen, herunder i forbindelse med gjennomføringen av Tilknyttede Transaksjoner eller andre underliggende transaksjoner som ledd i Sammenslåingen, skal Det Sammenslåtte Selskapet på Gjennomføringstidspunktet, eller på det eventuelle senere tidspunkt da beløpet er betalt og krav om refusjon er fremsatt overfor Det Sammenslåtte Selskapet, betale et tilsvarende beløp omregnet til NOK etter valutakursen på Gjennomføringstidspunktet eller det eventuelle senere tidspunkt når krav om refusjon fremsettes.

En eventuell betalingsplikt etter bestemmelsene ovenfor skal korrigeres for eventuelle skatte- og avgiftsmessige effekter knyttet til selve betalingen av de ovennevnte justeringer.

4 Fisjonsvederlag

Som vederlag for overføringen av Hydros Petroleumsvirksomhet skal aksjonærene i Hydro motta 0,8622 aksjer i Det Sammenslåtte Selskapet for hver aksje de eier i Hydro. Det skal ikke utstedes vederlagsaksjer for Hydros egne aksjer.

Brøkdeler av aksjer utstedes ikke. I stedet blir slike brøkdeler samlet opp til hele aksjer som selges i markedet. Nettoprovenyet skal fordeles forholdsmessig på de brøkdelsberettigede.

Bytteforholdet er basert på følgende finansielle forutsetninger:

i. Hydros Petroleumsvirksomhet tilordnes netto rentebærende gjeld (som beskrevet i punkt Økonomisk mellomværende mellom Hydros Øvrige Virksomhet og Hydros Petroleumsvirksomhet ovenfor) per 1. januar 2007 på NOK 1 milliard.
ii. Statoil skal før Gjennomføringstidspunktet dele ut utbytte med NOK 9,12 per aksje.
iii. Hydro skal før Gjennomføringstidspunktet dele ut utbytte med NOK 5,00 per aksje. Dette utbyttet skal belastes Petroleumsvirksomheten.
iv. Verken Statoil eller Hydro skal med de unntak som følger av bestemmelsene (ii) og (iii) ovenfor og punkt 5 nedenfor, foreta noen utdeling på aksjer før Gjennomføringstidspunktet.

5 Endringer i kapitalforhold før gjennomføringstidspunktet

I løpet av perioden mellom generalforsamlingenes godkjennelse av Sammenslåingsplanen og Gjennomføringstidspunktet forutsettes Hydro og Statoil å innløse henholdsvis 16 871 506 og 14 291 848 aksjer tilhørende staten og slette et slikt antall egne aksjer at statens eierandel opprettholdes uendret. Innløsningen og slettingen av aksjer skjer i henhold til etablert praksis og avtaler inngått med staten vedrørende tilbakekjøpsprogrammer for aksjer.

På denne bakgrunn vil det for generalforsamlingen i Hydro bli foreslått at aksjekapitalen før Gjennomføringstidspunktet nedsettes med NOK 140 904 532 ved sletting av 21 627 000 egne aksjer og innløsning av 16 871 506 aksjer tilhørende staten v/Nærings- og handelsdepartementet, slik at aksjekapitalen umiddelbart før Gjennomføringstidspunktet vil være NOK 4 567 522 433,30 fordelt på 1 247 956 949 aksjer pålydende NOK 3,66.

Tilsvarende vil det for generalforsamlingen i Statoil bli foreslått at aksjekapitalen før Gjennomføringstidspunktet nedsettes med NOK 50 397 120 ved sletting av 5 867 000 egne aksjer og innløsning av 14 291 848 aksjer tilhørende staten v/Olje- og energidepartementet, slik at aksjekapitalen umiddelbart før Gjennomføringstidspunktet vil være NOK 5 364 962 167,50 fordelt på 2 145 984 867 aksjer pålydende NOK 2,50.

Forøvrig skal ingen av Partene uten den annen Parts forutgående samtykke gjennomføre erverv eller salg av egne aksjer eller endring av sin aksjekapital før Gjennomføringstidspunktet bortsett fra at Partene kan erverve og selge egne aksjer som ledd i deres håndtering av aksjespareprogrammer og andre aksjeordninger for ansatte i henhold til etablert praksis.

6 Endringer i kapitalforhold som følge av sammenslåingen

6.1 Kapitalnedsettelse i Hydro som følge av Sammenslåingen

Som ledd i godkjennelsen av Sammenslåingsplanen treffer generalforsamlingen i Hydro følgende vedtak om nedsettelse av aksjekapitalen:

> «Aksjekapitalen i Norsk Hydro ASA nedsettes med NOK 3 197 265 703,30 fra NOK 4 567 522 433,30 til NOK 1 370 256 730 ved reduksjon av aksjenes pålydende fra NOK 3,66 til NOK 1,098. Ved gjennomføring av nedsettelsen skal eiendeler, rettigheter og forpliktelser overføres til Det Sammenslåtte Selskapet i forbindelse med fisjon. Den del av utdelingen som overstiger kapitalnedsettelsen, skal regnskapsmessig belastes overkursfondet med et beløp på NOK 6 727 420 000 som svarer til 70 % av overkursfondet per 1. januar 2007, mens et eventuelt overskytende beløp belastes annen egenkapital.
>
> Med virkning fra registrering av fisjonens ikrafttredelse i Foretaksregisteret endres vedtektenes § 4 til å lyde som følger:
>
> Aksjekapitalen er NOK 1 370 256 730 fordelt på 1 247 956 949 aksjer pålydende NOK 1,098. Aksjene skal være registrert i Verdipapirsentralen. Styret kan nekte transport og ta andre nødvendige skritt for å hindre at overførsel av aksjer skjer i strid med de begrensninger som følger av norsk lovgivning.»

6.2 Kapitalforhøyelse i Statoil som følge av sammenslåingen

Som ledd i godkjennelsen av Sammenslåingsplanen treffer generalforsamlingen i Statoil følgende vedtak om forhøyelse av aksjekapitalen:

> «Aksjekapitalen forhøyes med NOK 2 606 655 590 fra NOK 5 364 962 167,50 til NOK 7 971 617 757,50 ved utstedelse av 1 042 662 236 aksjer pålydende NOK 2,50 i forbindelse med fisjon. Den del av innskuddet som ikke skal regnskapsføres som aksjekapital skal i samsvar med kontinuitetsprinsippet regnskapsføres slik at summen av innskutt egenkapital i de to selskapene er uendret etter Sammenslåingen.
>
> Aksjene tegnes ved at generalforsamlingen i Hydro godkjenner Sammenslåingsplanen.
>
> Aksjeinnskuddet gjøres opp ved overføring av eiendeler, rettigheter og forpliktelser fra Hydro i henhold til Sammenslåingsplanen når fisjonen registreres gjennomført i Foretaksregisteret.
>
> Aksjonærene i Statoil fraskriver seg fortrinnsrett til tegning av aksjer idet aksjene utstedes til aksjonærene i Hydro som vederlag ved fisjon. Det utstedes ikke aksjer til Hydro for de egne aksjer som selskapet eier. De nye aksjene gir rett til utdelinger fra selskapet fra det tidspunkt de er utstedt.
>
> De nye aksjene skal registreres i Statoils aksjeeierregister snarest mulig etter fisjonen registreres gjennomført i Foretaksregisteret og gir fra samme tidspunkt fulle rettigheter i Statoil.»

6.3 Øvrige vedtektsendringer i Statoil som følge av Sammenslåingen

Som ledd i godkjennelsen av Sammenslåingen treffer generalforsamlingen i Statoil vedtak om endring av vedtektene slik at disse etter Gjennomføringstidspunktet blir i samsvar med det som fremgår av Vedlegg 6. Endringer i forhold til de nå gjeldende vedtekter for Statoil fremgår av endringsmarkeringene i Vedlegg 7. Endringer utover det som er nødvendig for Sammenslåingen gjelder mindre tekniske og språklige endringer.

7 Stifter- og tegningssertifikater

Hydro har utstedt stifter- og tegningssertifikater som i tilfeller av utvidelse av aksjekapitalen, forutsatt at den på vedkommende tidspunkt gjeldende norsk lov tillater det, gir innehaverne fortrinnsrett til tegning på de av selskapet fastsatte tegningvilkår. Fortrinnsretten gjelder likevel ikke hvor utvidelsen av aksjekapital foretas for å tildele aksjer til tredjemenn som vederlag for tilskudd av verdier til selskapet.

Rettighetene til innehaverne av stifter- og tegningssertifikatene vil bli videreført i Hydro etter Gjennomføringstidspunktet. I forhold til Det Sammenslåtte Selskapet vil rettighetene til innehaverne av stifter- og tegningssertifikatene bli innløst gjennom at Det Sammenslåtte Selskapet ved fremsettelse av krav betaler en innløsningssum basert på sertifikatenes virkelige verdi, jf. Allmennaksjeloven § 14-9 jf. § 13-19. Eventuelle kostnader som påføres Hydro i denne sammenheng skal kompenseres Hydro fra Det Sammenslåtte Selskapet.

8 Nærmere om Det Sammenslåtte Selskapet

8.1 Navn og logo

Fra Gjennomføringstidspunktet skal Det Sammenslåtte Selskapet ha et nytt navn og en ny logo.

Navnet på Det Sammenslåtte Selskapet skal fra Gjennomføringstidspunktet være StatoilHydro ASA. Styret i Det Sammenslåtte Selskapet skal utvikle et nytt navn og en ny logo som skal symbolisere selskapets forretningsstrategi, verdigrunnlag og visjon og være forskjellig fra nåværende selskapsnavn. Forslag til nytt navn skal fremlegges på første ordinære generalforsamling etter Gjennomføringstidspunktet.

Skifte av navn og logo skal ikke være til hinder for at Statoils nåværende navn og logo kan benyttes i tilknytning til Det Sammenslåtte Selskapets virksomhetsområde «energy and retail» i den utstrekning det anses hensiktsmessig.

8.2 Forretningskontor og lokalisering

Det Sammenslåtte Selskapets forretningskontor vil være Stavanger. Konsernfunksjonene vil ligge både i Oslo og Stavanger, og konsernsjefen vil ha kontor begge steder.

8.3 Selskapets styre

Styret i Det Sammenslåtte Selskapet skal bestå av 10 medlemmer, hvorav tre medlemmer skal velges blant de ansatte. Styreleder for Det Sammenslåtte Selskapet skal være Eivind Reiten. Valgkomiteen i Hydro skal innstille to, og valgkomiteen i Statoil skal innstille fire, av de øvrige medlemmene i styret.

Styremedlemmene skal velges for perioden frem til ordinær generalforsamling i Det Sammenslåtte Selskapet våren 2010.

8.4 Selskapets ledelse

Det Sammenslåtte Selskapets administrerende direktør (konsernsjef) skal være Helge Lund.

Den øvrige konsernledelsen skal sammensettes slik beskrevet i Vedlegg 2.

Sammensetningen av den øvrige ledelsen i Det Sammenslåtte Selskapet vil bli fastlagt av de to konsernsjefene i samsvar med prinsippet om likeverdighet mellom Partene.

Det Sammenslåtte Selskapet vil i hovedsak bygge på Statoils organisasjonsstruktur og styringssystemer.

8.5 Selskapets øvrige styrende organer

Det Sammenslåtte Selskapet skal ha en bedriftsforsamling bestående av 18 medlemmer samt varamedlemmer. Seks medlemmer med varamedlemmer skal velges av og blant de ansatte. Valgkomiteen i Hydro skal innstille fem av de øvrige medlemmene og to varamedlemmer, mens valgkomiteen i Statoil skal innstille syv av de øvrige medlemmene og to varamedlemmer.

Det Sammenslåtte Selskapet skal ha en valgkomité på fire medlemmer. Valgkomiteen i Hydro og valgkomiteen i Statoil skal hver innstille to medlemmer til valgkomiteen.

Medlemmene i bedriftsforsamlingen og valgkomiteen skal velges for perioden frem til ordinær generalforsamling i Det Sammenslåtte Selskapet våren 2010.

8.6 De ansattes representanter i styre og bedriftsforsamling

Partene vil legge til rette for at det så snart som mulig etter Gjennomføringstidspunktet blir gjennomført valg av ansatterepresentanter til Det Sammenslåtte Selskapets bedriftsforsamling og styre med sikte på at fordelingen av ansatterepresentanter i disse organene skal fordeles mellom de ansatte med bakgrunn fra henholdsvis Statoil og Hydro i et forhold som reflekterer prinsippet om likeverdighet.

9 Regnskapsmessige forhold

Sammenslåingen gjennomføres med hensyn til selskapsregnskapet med regnskapsmessig virkning fra 1. januar 2007, det vil si at transaksjoner i Hydros Petroleumsvirksomhet vil fra nevnte tidspunkt regnskapsmessig anses å være foretatt for Det Sammenslåtte Selskapets regning.

Sammenslåingen forventes gjennomført med regnskapsmessig kontinuitet.

Utkast til åpningsbalanse for Det Sammenslåtte Selskapet er inntatt som Vedlegg 12.

10 Skattemessig behandling av Sammenslåingen

Sammenslåingen gjennomføres med skattemessig virkning fra 1. januar 2007.

Sammenslåingen gjennomføres med skattemessig kontinuitet i Norge.

I samsvar med krav i skattelovens § 11-8 (1) er nominell og innbetalt aksjekapital fordelt i samme forhold som Hydros nettoverdier, det vil si med 30 % på Hydros Øvrige Virksomhet og 70 % på Petroleumsvirksomheten.

Skattemessig kontinuitet innebærer blant annet at skattemessige posisjoner knyttet til eiendeler, rettigheter og forpliktelser som overføres fra Hydro til Det Sammenslåtte Selskapet i Sammenslåingen blir videreført uendret i Det Sammenslåtte Selskapet, jf. blant annet skattelovens §§ 11-7 (1) og 11-8 (3) og (4), samt at Sammenslåingen ikke vil ha noen umiddelbare skattemessige konsekvenser for Hydros aksjonærer i Norge, samtidig som skattemessig inngangsverdi på aksjer i Hydro vil bli videreført uendret med fordeling på aksjer i Hydro og aksjer i Det Sammenslåtte Selskapet i samme forhold som aksjenes pålydende fordeles i forbindelse med Sammenslåingen, jf. skattelovens § 11-7 (2).

11 Betingelser for gjennomføring av Sammenslåingen

Hver av Partenes plikt til å gjennomføre Sammenslåingen er betinget av at:

i. Generalforsamlingene i Hydro og Statoil godkjenner Sammenslåingsplanen med det nødvendige flertall.
ii. Det ikke forut for godkjennelsen av Sammenslåingsplanen i Partenes respektive generalforsamlinger inntrer forhold, endringer, hendelser eller utvikling vedrørende den annen Part som vesentlig endrer grunnlaget for Sammenslåingen.
iii. Det foreligger tilfredsstillende dokumentasjon for at det estimerte Fisjonsmellomværendet

som beskrevet i punkt Justering og oppgjør av Fisjonsmellomværendet er oppgjort.

iv. Partene oppnår de tillatelser fra offentlige myndigheter som er nødvendige for å gjennomføre Sammenslåingen, og at tillatelsene ikke inneholder vilkår som vil ha vesentlig negativ betydning for Det Sammenslåtte Selskapet, med mindre styrene i Hydro og Statoil finner at virkningen av eventuelle manglende tillatelser eller eventuelle vilkår for tillatelser for Det Sammenslåtte Selskapet ikke vil ha vesentlig negativ betydning for noen av Partene når det tas hensyn til kompensasjon som eventuelt måtte bli avtalt i denne forbindelse.

v. Eventuelle tredjepartssamtykker som måtte være nødvendige for å gjennomføre Sammenslåingen er gitt, med mindre styrene i Hydro og Statoil finner at virkningen for Det Sammenslåtte Selskapet ikke vil ha vesentlig negativ betydning for noen av Partene når det tas hensyn til kompensasjon som eventuelt måtte bli avtalt i denne forbindelse.

vi. Fristen for innsigelser fra kreditorene etter Allmennaksjeloven § 14-7 jf. § 13-15, jf. § 13-16 er utløpt for begge Parter, og forholdet til kreditorer som i tilfelle har fremsatt innsigelse, er avklart, eller tingretten har besluttet at Sammenslåingen uansett kan gjennomføres og meldes til Foretaksregisteret.

vii. Alle betingelser for videreføring av Statoils notering på henholdsvis Oslo Børs og New York Stock Exchange er, eller med rimelig grad av sikkerhet forventes, oppfylt.

Statoils plikt til å gjennomføre Sammenslåingen er også betinget av at Statoil har mottatt en skriftlig bekreftelse fra Hydro om at alle nødvendige Tilknyttede Transaksjoner, herunder fisjonen av Norsk Hydro Produksjon AS, er gjennomført i henhold til Sammenslåingsplanen og det som for øvrig er avtalt.

12 Gjennomføring av Sammenslåingen

Sammenslåingen gjennomføres ved at melding fra Statoil om at Sammenslåingen skal tre i kraft blir registrert i Foretaksregisteret.

Slik registrering i Foretaksregisteret skal finne sted første virkedag i den påfølgende måned etter at de betingelser som er angitt i punkt Betingelser for gjennomføring av Sammenslåingen er oppfylt. Sammenslåingen bortfaller dersom slik registrering ikke har funnet sted senest 12 måneder etter at Sammenslåingsplanen er godkjent i generalforsamlingene i henholdsvis Statoil og Hydro, med mindre styrene i Hydro og Statoil blir enige om en forlengelse av fristen.

Partene skal i nødvendig utstrekning utveksle informasjon og for øvrig samarbeide med sikte på at betingelsene for gjennomføring av Sammenslåingen kan oppfylles så raskt som mulig.

13 Planlegging av integrasjonen

Partene har i samsvar med Integrasjonsavtalen etablert et integrasjonsprosjekt som ledes av Hilde M. Aasheim i nært samarbeid med Anne Therese Hestenes, som i den utstrekning dette ikke vil være i strid med gjeldende konkurranselovgivning, skal planlegge integrasjonen av virksomhetene. Integrasjonsprosjektet skal gjennomføres ut fra prinsippet om likeverdighet mellom Partene, samt de øvrige prinsippene i Sammenslåingsplanen.

14 Rådighetsbegrensninger i forbindelse med sammenslåingsplanen

Ingen av Partene – eller selskaper som inngår i deres konserner – skal fra inngåelsen av Sammenslåingsplanen opptre i strid med bestemmelsene i denne planen. Verken Hydros Petroleumsvirksomhet eller Statoil skal uten den annen Parts forutgående skriftlige samtykke beslutte eller foreta vesentlige investeringer, salg av virksomhet (herunder aksjer eller andeler i selskaper) eller forandringer i sin virksomhet eller kapitalstruktur, eller andre disposisjoner som er av vesentlig betydning for Sammenslåingen eller som faller utenfor rammen av ordinær drift. Det ovenstående gjelder ikke handlinger som er forutsatt i Sammenslåingsplanen, eller som er nødvendige for å gjennomføre Sammenslåingen.

Verken Statoil eller Hydro skal gjøre tiltak med sikte på at det skal bli fremsatt noe tilbud eller forslag som vil være til hinder for gjennomføring av Sammenslåingen eller reduserer sannsynligheten for at Sammenslåingsplanen skal bli godkjent av deres respektive generalforsamlinger. Hver av Partene skal umiddelbart informere den annen Part om henvendelser de måtte motta vedrørende mulige tilbud eller forslag av denne art.

15 Diverse

15.1 Kostnader i forbindelse med Sammenslåingen

Alle eksterne kostnader som Hydro-konsernet har pådratt seg eller senere pådrar seg, og som primært er knyttet til planleggingen, forhandlingen eller gjennomføringen av Sammenslåingen og den tilknyttede delingen av Hydro-konsernet, herunder i forbindelse med gjennomføringen av Tilknyttede Transaksjoner, skal inngå i Petroleumsvirksomheten som overføres ved Sammenslåingen. Dette prinsippet omfatter blant annet utgifter til rådgivere, utgifter pådratt i forbindelse med overføring av låneforhold og andre avtaler, og eventuelle forpliktelser til å betale skatter eller avgifter. Prinsippet er begrenset til å gjelde kostnader som er knyttet til forhold som Statoil er blitt kjent med før Gjennomføringstidspunktet.

15.2 Oppgjør av mellomværender mellom Hydro-selskaper og Petroleumsselskaper

Alle rentebærende mellomværender mellom Petroleumsselskaper og Hydro-selskaper skal gjøres opp på Gjennomføringstidspunktet. Alle øvrige mellomværender som eksisterer på Gjennomføringstidspunktet og som ikke er av løpende forretningsmessig karakter, skal gjøres opp innen tre måneder etter Gjennomføringstidspunktet.

15.3 Eventuelle kontrakter som formelt ligger i annet selskap enn operativ kontraktspart

I den utstrekning det foreligger avtaler der andre Hydro-selskaper enn Hydro er part, og som har sin hovedtilknytning til Petroleumsvirksomheten, skal slike avtaler, med mindre Partene blir enige om noe annet, overføres til Det Sammenslåtte Selskapet eller et selskap utpekt av Det Sammenslåtte Selskapet. Motsvarende prinsipp skal gjelde dersom Petroleumsselskaper er part i avtaler som har sin hovedtilknytning til Hydros Øvrige Virksomhet. Dersom slike avtaler har en positiv eller negativ markedsverdi, skal det ytes tilsvarende kontant vederlag mellom det overdragende og overtakende selskap. Samtidig etableres en motsvarende fordring med samme beløp mellom Hydros Øvrige Virksomhet og Hydros Petroleumsvirksomhet som inngår i Fisjonsmellomværendet.

15.4 Fritak for ansvar i forhold til tredjemenn

Det Sammenslåtte Selskapet skal ta alle rimelige skritt for å sørge for at Hydro-selskaper blir fri for sitt ansvar i forhold til tredjemenn, herunder långivere og andre kontraktsmotparter, knyttet til de eiendeler, rettigheter og forpliktelser som omfattes av Petroleumsvirksomheten. Tilsvarende skal Hydro ta alle rimelige skritt for å sørge for at Petroleumsvirksomheten blir fri for sitt ansvar i forhold til tredjemenn, herunder långivere og andre kontraktsmotparter, knyttet til de eiendeler, rettigheter og forpliktelser som omfattes av Hydros Øvrige Virksomhet.

15.5 Eiendeler, rettigheter og forpliktelser som ikke lar seg overføre

For det tilfellet eiendeler, rettigheter eller forpliktelser tilknyttet Petroleumsvirksomheten ikke lar seg overføre til Det Sammenslåtte Selskapet som følge av at nødvendige myndighets- eller tredjepartssamtykker ikke er gitt, og dette ikke er til hinder for Sammenslåingen etter punkt Betingelser for gjennomføring av Sammenslåingen ovenfor, skal Partene så vidt mulig inngå avtaler seg imellom som gir Det Sammenslåtte Selskapet tilsvarende rettigheter og forpliktelser overfor Hydro-selskaper som om eiendelen, rettigheten eller forpliktelsen hadde blitt overført til Det Sammenslåtte Selskapet. Dersom det ikke er mulig å reelt sett overføre de aktuelle eiendeler, rettigheter eller forpliktelser gjennom slike avtaler, skal Hydro kompensere Det Sammenslåtte Selskapet svarende til den verdien den aktuelle eiendelen, rettigheten eller forpliktelser representerer.

Motsvarende gjelder for det tilfellet eiendeler, rettigheter og forpliktelser tilknyttet Hydros Øvrige Virksomhet ikke lar seg overføre fra Petroleumsselskaper.

15.6 Særlig om garantiforpliktelser

Som en del av Sammenslåingen vil det finne sted en overføring til Det Sammenslåtte Selskapet av garantiforpliktelser knyttet til Hydros Petroleumsvirksomhet. Statoil skal aktivt medvirke til, herunder ved å selv tilby å stille tilsvarende garantier i forhold til de aktuelle tredjemenn, at slike garantier blir overført til Det Sammenslåtte Selskapet på Gjennomføringstidspunktet eller så snart som mulig deretter. Hydro skal også aktivt medvirke til slik overføring.

I den utstrekning slike garantier likevel ikke er overført på Gjennomføringstidspunktet, skal Partene inngå avtaler seg imellom som gir Det Sam-

menslåtte Selskapet tilsvarende rettigheter og forpliktelser overfor de relevante Hydro-selskaper som disse Hydro-selskapene har overfor de aktuelle tredjemenn i tilknytning til garantien. Slike avtaler skal opphøre på det tidspunktet Hydro-selskapene blir løst fra sine garantiforpliktelser.

I den utstrekning Hydro-selskaper etter Gjennomføringstidspunktet fortsatt hefter for garantiansvar knyttet til Petroleumsvirksomheten, skal Det Sammenslåtte Selskapet løpende kompensere de aktuelle Hydro-selskaper for eventuelle omkostninger, herunder bankomkostinger, i forbindelse med opprettholdelse av garantiene.

Motsvarende prinsipper, herunder aktivitetsplikten beskrevet i første avsnitt, gjelder for det tilfellet Petroleumsselskaper etter Gjennomføringstidspunktet fortsatt hefter for garantiansvar som er knyttet til Hydros Øvrige Virksomhet.

15.7 Renter ved forsinket betaling

Dersom betalinger som etter bestemmelsene i Sammenslåingsplanen skal finne sted på Gjennomføringstidspunktet først finner sted på et senere tidspunkt fordi det kreves ytterligere tid til å tallfeste de aktuelle beløp, eller fordi Partene ikke kan enes om de aktuelle beløp, skal beløpene tillegges rente som angitt i punkt Justering og oppgjør av Fisjonsmellomværendet fra Gjennomføringstidspunktet til betaling finner sted. For det tilfellet en slik betaling er forsinket selv om beløpets størrelse er endelig fastslått gjennom avtale mellom Partene eller rettslig avgjørelse, skal rentesatsen settes 3 prosentpoeng høyere.

15.8 Håndtering av krav eller søksmål vedrørende eiendeler, rettigheter eller forpliktelser med tilknytning til den annen part

For det tilfellet et Hydro-selskap allerede håndterer eller mottar varsel om et mulig krav eller søksmål der den reelle interessen direkte eller indirekte etter bestemmelsene i Sammenslåingsplanen, eller i avtaler som regulerer Tilknyttede Transaksjoner, tilligger et Petroleumsselskap eller Det Sammenslåtte Selskapet, skal det selskapet som håndterer eller mottar varselet uten ugrunnet opphold gi melding om forholdet til det selskapet som det mener har den reelle interessen. Dersom det selskap som mottar slik melding skriftlig erkjenner ansvar for rettigheter og forpliktelser knyttet til det mulige krav eller søksmål, skal dette selskapet ha rett til å forestå all videre håndtering av saken i relasjon til den som gjør kravet gjeldende. Tilsvarende gjelder dersom et Petroleumsselskap eller Det Sammenslåtte Selskapet allerede håndterer eller mottar varsel om et mulig krav eller søksmål der den reelle interessen direkte eller indirekte etter bestemmelsene i Sammenslåingsplanen eller i avtaler som regulerer Tilknyttede Transaksjoner tilligger et Hydro-selskap.

For det tilfellet et Hydro-selskap allerede forfølger eller aksepterer å fremsette et mulig krav eller søksmål mot tredjemenn, der den reelle interessen direkte eller indirekte etter bestemmelsene i Sammenslåingsplanen eller i avtaler som regulerer Tilknyttede Transaksjoner tilligger et Petroleumsselskap eller Det Sammenslåtte Selskapet, skal selskapet som har den reelle interessen ha rett til å forestå den videre håndteringen av saken under forutsetning av at det skriftlig erkjenner ansvar for rettigheter og forpliktelser knyttet til det mulige krav eller søksmål. Tilsvarende gjelder dersom et Petroleumsselskap eller Det Sammenslåtte Selskapet allerede forfølger eller aksepterer å fremsette et mulig krav eller søksmål mot tredjemenn der den reelle interessen direkte eller indirekte etter bestemmelsene i Sammenslåingsplanen eller i avtaler som regulerer Tilknyttede Transaksjoner tilligger et Hydro-selskap. Et selskap kan bare nekte å akseptere slik forfølgelse eller fremsettelse av et mulig krav eller søksmål dersom det foreligger tungtveiende grunner for dette.

For det tilfellet begge parter har reell interesse i krav eller søksmål som nevnt ovenfor, skal Partene nærmere avklare den videre håndteringen av saken.

Under enhver omstendighet skal håndteringen av krav eller søksmål i alle de ovennevnte tilfeller skje under tilbørlig hensyntaken til det andre selskapets interesser i tilknytning til kravet eller søksmålet.

15.9 Avtaler mellom Hydro-selskaper og Petroleumsselskaper

Det er og vil bli inngått en rekke avtaler mellom Hydro-selskaper og Petroleumsselskaper som viderefører etablerte forretningsmessige forbindelser mellom Hydros Petroleumsvirksomhet og Hydros Øvrige Virksomhet i en overgangsperiode. Slike avtaler skal være på markedsmessige betingelser. For det tilfellet slike avtaler går ut over det som følger av den ordinære drift eller har en varighet ut over 30. juni 2008, forutsetter inngåelse eller endring forutgående skriftlig samtykke fra Statoil. Slikt samtykke skal ikke nektes uten saklig grunn og Statoil skal uten ugrunnet opphold ta stilling til om samtykke skal gis.

For avtaler knyttet til IT/IS-aktiviteter vil ikke bestemmelsene ovenfor komme til anvendelse, men reguleres nærmere av punkt 2.5.

15.10 Morselskapenes ansvar for datterselskapers gjennomføring av forpliktelser

I den utstrekning Sammenslåingsplanen eller avtaler vedrørende Tilknyttede Transaksjoner inneholder bestemmelser som etter sitt innhold må oppfylles av Partenes respektive datterselskaper, er hver Part ansvarlig for å gjennomføre de rettslige og faktiske tiltak som er nødvendige for å påse at sine respektive datterselskaper innretter seg i samsvar med de aktuelle bestemmelser.

Partene skal videre hefte som selvskyldnerkausjonister for de forpliktelser som påhviler Partenes respektive datterselskaper i henhold til Sammenslåingsplanen og avtaler vedrørende Tilknyttede Transaksjoner.

15.11 Bruk av Hydro-navnet m.v.

Partene skal inngå særskilt avtale om Det Sammenslåtte Selskapets bruk av Hydros og dets datterselskapers navn, logo m.v., herunder i tilknytning til punkt Navn og logo. Slik avtale skal inneholde alminnelige vilkår for bruk, herunder avgrensning av varigheten. Retten til å bruke navn, logo m.v. er begrenset av eventuelle rettigheter tilliggende tredjepart.

15.12 Arkivmateriale

Hydro og Det Sammenslåtte Selskapet skal gi hverandre adgang til å kopiere alt regnskapsmateriale og annet arkivmateriale i den utstrekning den part som ikke har det i sin besittelse, med rimelighet anmoder om slik kopiering av hensyn til sin regnskapsførsel, rettslige forpliktelser eller forretningsførsel.

15.13 Industriforsikring

Aksjene i Industriforsikring skal ved Sammenslåingen forbli i Hydro. Industriforsikring skal imidlertid etter Sammenslåingen fisjonere ut (a) alle rettigheter og forpliktelser som er knyttet til forsikring av Petroleumsvirksomheten, herunder rettigheter og forpliktelser knyttet til medlemskapet i OIL, samt (b) en forholdsmessig andel av Industriforsikrings eiendeler. Det Sammenslåtte Selskapet eller et datterselskap av dette skal etter at fisjonen av Industriforsikring er gjennomført, kjøpe i henhold til særskilt avtale det selskapet som er fisjonert ut fra Industriforsikring for et kontant beløp tilsvarende dette selskapets verdijusterte egenkapital.

15.14 Norsk Hydro Canada Inc.

I forbindelse med overføringene av eierinteressene i Norsk Hydro Canada Inc. («NHCI») etableres det på Virkningstidspunktet en rentebærende fordring mot Hydros Øvrige Virksomhet tilliggende Hydros Petroleumsvirksomhet tilsvarende USD 35 millioner til dekning av nedstengingskostnader i NHCI. Denne fordringen skal ikke inngå i beregningen av netto rentebærende gjeld som beskrevet i punkt Økonomisk mellomværende mellom Hydros Øvrige Virksomhet og Hydros Petroleumsvirksomhet, men skal inngå i oppgjøret etter punkt Justering og oppgjør av Fisjonsmellomværendet. I tillegg skal Hydro kompensere Det Sammenslåtte Selskapet for eventuelle påløpte nedstengingskostnader som overstiger USD 35 millioner. Det Sammenslåtte Selskapet skal på sin side kompensere Hydro for 50 % av verdien av endelig realiserte skatteposisjoner i NHCI.

15.15 Forsikring

Hydro skal sørge for at Petroleumsvirksomheten opprettholder de relevante forsikringer på i det vesentlige tilsvarende vilkår frem til Gjennomføringstidspunktet.

15.16 Endringer i Sammenslåingsplanen

Styrene i Hydro og Statoil kan på vegne av generalforsamlingene foreta mindre vesentlige endringer i Sammenslåingsplanen, herunder endringer i tidsplanen som angitt i punkt Tidsplan, såfremt endringene ikke er til skade for aksjonærene og ikke har økonomisk betydning for Sammenslåingen.

I den grad den tekniske gjennomføringen av Sammenslåingen resulterer i en uforutsett situasjon med hensyn til oppnåelse av tillatelser eller godkjennelser fra offentlige myndigheter eller tredjepartssamtykker, kan styrene i Hydro og Statoil foreta justeringer i den tekniske gjennomføringen av Sammenslåingen som beskrevet i Sammenslåingsplanen under forutsetning av at slik justering ikke er til skade for aksjonærene og ikke har økonomisk betydning for Sammenslåingen.

15.17 Konfidensialitet og informasjon

All informasjon som er og vil bli tilegnet fra den annen Part i forbindelse med prosessen knyttet til

Sammenslåingen, og som ikke er allment kjent, skal behandles konfidensielt og ikke benyttes til andre formål enn den aktuelle Sammenslåingen. Unntak gjelder der plikt til å gi slik informasjon følger av lov eller forskrift. I slike tilfeller skal den som er pålagt å gi slik informasjon, så vidt mulig konsultere den annen Part før informasjonen gis.

Informasjon til offentligheten og relevante børser knyttet til Sammenslåingen skal gis av Partene i fellesskap.

15.18 Opphør av Sammenslåingsplanen

Sammenslåingsplanen opphører dersom den blir hevet som følge av at betingelsene for Sammenslåingen ikke lar seg oppfylle eller på grunn av vesentlig mislighold. Sammenslåingsplanen skal ikke begrense Partenes adgang til å erklære seg ubundet av Sammenslåingsplanen i medhold av alminnelige avtale- og obligasjonsrettslige regler.

Partene skal samarbeide om den informasjon som gis om et eventuelt opphør av Sammenslåingsplanen. Ved utforming og presentasjon av informasjon skal det tas hensyn til begge Parters synspunkter og interesser.

15.19 Tvister

Uenighet knyttet til Sammenslåingsplanen skal søkes løst i minnelighet. Tvister skal, dersom ikke Partene avtaler noe annet, løses ved voldgift i Oslo. Voldgiftsrettens forhandlinger og avgjørelser skal være underlagt bestemmelsene i punkt 15.17.

Denne Sammenslåingsplanen er utstedt i to eksemplarer, hvorav Hydro og Statoil beholder ett hver.

Oslo, 12. og 13. mars 2007

Styret i Norsk Hydro ASA	Styret i Statoil ASA
Jan Audun Reinås	Jannik Lindbæk
Elisabeth Grieg	Karin Cecilie Kullmann Five
Terje Friestad	Finn Arild Hvistendahl
Håkan Mogren	Knut Åm
Kurt Anker Nielsen	Grace Montgomery Reksten Skaugen
Geir Nilsen	Ingrid Beichmann Wiik
Sten Roar Martinsen	Marit Arnstad
Grete Faremo	Lill Heidi Bakkerud
Lena Marie Olving Öhberg	Morten Svaan
	Claus Clausen

VEDLEGG:

1. Selskapene knyttet til Petroleumsvirksomheten
2. Konsernledelsen i Det Sammenslåtte Selskapet
3. Vedtektene for Norsk Hydro ASA (per dags dato)
4. Utkast til vedtekter for Norsk Hydro ASA (på Gjennomføringstidspunktet)
5. Vedtektene for Statoil ASA (per dags dato)
6. Utkast til vedtekter for Det Sammenslåtte Selskapet (på Gjennomføringstidspunktet)
7. Endringer i forhold til de nå gjeldende vedtekter for Statoil ASA og utkastet til vedtekter for Det Sammenslåtte Selskapet (på Gjennomføringstidspunktet) med endringsmarkering.
8. Styrenes rapporter om Sammenslåingen
9. Sakkyndige redegjørelser for Sammenslåingsplanen
10. Norsk Hydro ASAs årsregnskap, årsberetning og revisjonsberetning for 2003, 2004 og 2005, samt styregodkjent og revidert årsregnskap for 2006 (mellombalanse)
11. Statoil ASAs årsregnskap, årsberetning og revisjonsberetning for 2003, 2004 og 2005, samt styregodkjent og revidert årsregnskap for 2006 (mellombalanse)
12. Utkast til åpningsbalanse for Det Sammenslåtte Selskapet
13. Revisorerklæring vedrørende utkast til åpningsbalanse for Det Sammenslåtte Selskapet
14. Revisors erklæring om at det etter nedsettingen av aksjekapitalen i Norsk Hydro ASA vil være full dekning for selskapets bundne egenkapital